Navrhovateľ: Obec Dlhá nad Kysucou

Rozšírenie cintorína

Zámer podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Spracovateľ: ENGOM, s.r.o.

Marec 2017

OBSAH

Úvod
I. Základné údaje o navrhovateľovi 6
1. Názov 6
2. Identifikačné číslo 6
3. Sídlo 6
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa 6
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie 6

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti 6
1. Názov 6
2. Účel 6
3. Užívateľ 6
4. Charakter navrhovanej činnosti 7
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti 7
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti 9
7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti 9
8. Stručný opis technického a technologického riešenia 9
9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite 11
10. Celkové náklady 11
11. Dotknutá obec 11
12. Dotknutý samosprávny kraj 11
13. Dotknuté orgány 12
14. Povoľujúce orgány 12
15. Rezortný orgán 12
16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov 12
17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice 13

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia. 13
1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území 13
Abiotický komplex krajiny 13
1.1. Geomorfológia 13
1.2. Geologická charakteristika 14
1.3. Inžinierskogeologická charakteristika 15
1.4. Geodynamické javy 15
1.5. Klimatická charakteristika 16
1.6. Pôda 18
1.7. Hydrologická charakteristika 20
Biotický komplex krajiny 22
1.8. Rastlinstvo 22
1.9. Živočíšstvo 23

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria
2.1 Krajina, stabilita, ochrana, scenéria 26
2.2 Súčasná krajinná štruktúra 27
2.3 Funkčné využitie územia 27
2.4 Vzhľad krajiny 28
2.5 Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny 28

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia
3.1 Historická krajinná štruktúra 33
3.2 Obyvateľstvo 33
3.3 Sídla 34
3.4 Priemysel 35
3.5 Sociálna infraštruktúra a služby 35
3.6 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo 36
3.7 Technická infraštruktúra 38
3.8 Dopravná a telekomunikačná infraštruktúra 39
3.9 Rekreácia a cestovný ruch 40
3.10 Kultúrnohistorické hodnoty územia 40

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia
4.1 Pôdy a horninové prostredie 41
4.2 Povrchové a podzemné vody 43
4.3 Ovzdušie 45
4.4 Nakladanie s odpadmi 46
4.5 Radónové riziko 46
4.6 Hluk 47
4.7 Rastlinstvo a živočíšstvo 49
4.8 Environmentálne záťaže 50
4.9 Zdravotný stav obyvateľstva 51
4.10 Syntéza hodnotenia súčasného stavu kvality životného prostredia 55

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie 56
1. Požiadavky na vstupy 56
2. Údaje o výstupoch 58
3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie 60
4. Hodnotenie zdravotných rizík 61
5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia 61
6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia 62
Vplyvy na abiotický komplex krajiny 63
6.1 Horniny a pôda 63
6.2 Ovzdušie 63
6.3 Podzemná a povrchová voda 64
Vplyvy na biotický komplex krajiny 64
6.4 Vplyv na genofond a biodiverzitu 64
Vplyvy na socioekonomický komplex krajiny 65
6.5 Krajinná štruktúra a vzhľad krajiny 65

6.6 Funkčné využitie územia ... 66
6.7 Obyvateľstvo ... 66
6.8 Sociálna infraštruktúra ... 67
6.9 Infraštruktúra ... 67
6.10 Doprava ... 67
6.11 Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny ... 67
6.12 Rekreácia a turizmus ... 68
6.13 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo ... 68
6.14 Priemysel ... 68
6.15. Sumarizácia vplyvov ... 68
7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice ... 70
8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území ... 70
9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti ... 70
10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie ... 71
11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala ... 73
12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi ... 73
13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov ... 74

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu ... 74
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu ... 74
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty ... 74
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu ... 74

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia ... 75
1. Zoznam obrázkov ... 75

VII. Doplňujúce informácie k zámeru ... 75
1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov ... 75
2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru ... 77
3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie ... 77

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru ... 77

IX. Potvrdenie správnosti údajov ... 77
1. Spracovatelia zámeru ... 77
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa ... 78

Prílohy ... 79-83

Úvod

Účelom predkladanej environmentálnej dokumentácie je zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti „Rozšírenie cintorína Dlhá nad Kysucou“ na životné prostredie a navrhnúť opatrenia v prípade realizácie navrhovanej činnosti, ktoré zabránia poškodzovaniu životného prostredia a zmiernia negatívne vplyvy na zložky životného prostredia.

Obec Dlhá nad Kysucou pripravuje v miestnej časti U Valčuhov, parcelné číslo 2375/2 a p.č. 2374, v blízkosti areálu existujúceho cintorína rozšírenie kapacity hrobových miest pre ukladanie ľudských pozostatkov. Účelom navrhovanej činnosti je rozšírenie kapacity existujúceho cintorína U Valčuhov.

Navrhovaná činnosť je podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov zaradená do prílohy č. 8 kategórie č. 9 Infraštruktúra, položka č. 17 Krematória a cintoríny, časť B zisťovacie konanie, prahová hodnota bez limitu podľa čoho podlieha zisťovaciemu konaniu.

Zámer je vypracovaný v jednom variante navrhovanej činnosti, nakoľko príslušný orgán Okresný úrad Liptovský Mikuláš, odbor starostlivosti o životné prostredie na základe odôvodnenej žiadosti navrhovateľa podľa ustanovenia § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov upustil listom č. OU-CA-OSZP-2017/003868.2 zo dňa 13.3.2017 od požiadavky variantného riešenia zámeru.

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov

Obec Dlhá nad Kysucou

2. Identifikačné číslo

00 313 998

3. Sídlo

Obecný úrad Dlhá nad Kysucou
č. 258 Dlhá nad Kysucou 023 54

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Obec Dlhá nad Kysucou
Helena Dzurinová
tel. : 041 4352 389
e-mail: obec.dnk@gmail.com

5. Meno priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

RNDr. Marian Gocál,
Bytčická 89
010 01 Žilina
tel. 0907 137 836
e-mail: engom@engom.sk , obec.dnk@gmail.com
miesto na konzultácie: č. 258 Dlhá nad Kysucou 023 54

Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov

„Rozšírenie cintorína Dlhá nad Kysucou“

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je rozšírenie kapacity existujúceho cintorína U Valčuhov.

3. Užívateľ

Obec Dlhá nad Kysucou

4. Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť „Rozšírenie cintorína Dlhá nad Kysucou“ je podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov zaradená do prílohy č. 8 kategórie č. 9 Infraštruktúra, položka č. 17 Krematória a cintoríny, časť B zisťovacie konanie, prahová hodnota bez limitu podľa čoho podlieha zisťovaciemu konaniu.

Predmet posudzovania: rozšírenie cintorín

Príslušný orgán: Okresný úrad Čadca

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

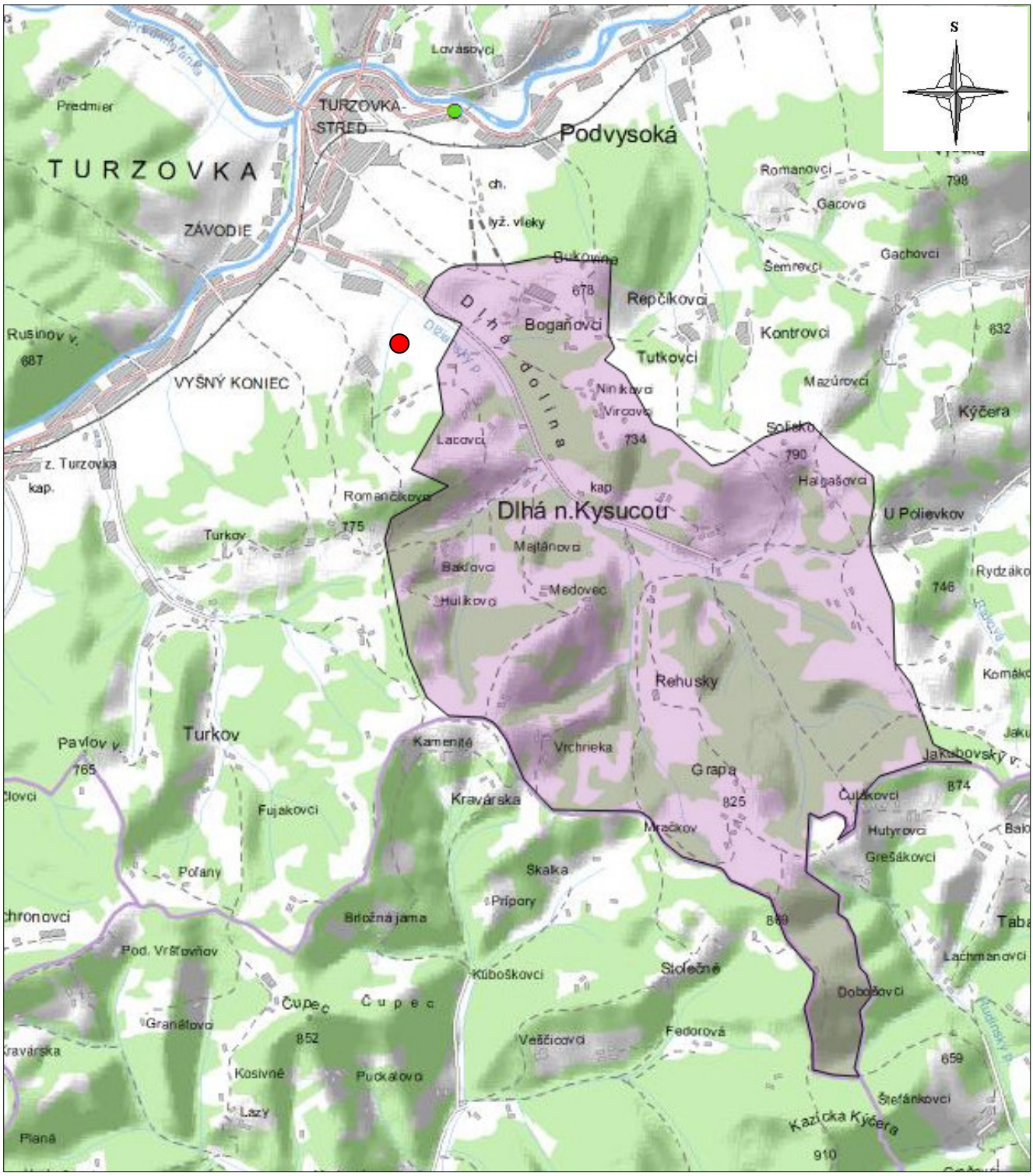
Lokalizácia záujmového územia podľa územno-správneho členenia Slovenskej republiky:

VÚC: Žilinsky kraj
Okres: Čadca
Obec: Turzovka
Situovanie záujmového územia podľa Katastra nehnuteľností Slovenskej republiky:
Katastrálne územie: Turkov
Parcelné čísla pozemkov KN (register C): 2375/2, 2374
Druh pozemku: trvalo trávne porasty

Záujmové územie sa nachádza na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kysucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov.

6.Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Obr. č. 1 Situácia

Vysvetlivky M 1 : 40 000

Katastrálne územie Dlhá nad Kysucou

Hranica katastrálneho územia

Záujmové územie

7.Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Tab. č. 1

Navrhovaný rok začatia výstavby	5.2017
Navrhovaná doba výstavby	7 mesiacov
Navrhovaný rok ukončenia výstavby	11.2017
Predpoklad ukončenia činnosti	Bez časovo ohraničenej doby

Ukončenie prevádzky

V prípade ukončenia prevádzky cintorína budú prijaté opatrenia na vylúčenie rizík znečisťovania životného prostredia. Priestory jednotlivých objektov budú zabezpečené proti vniknutiu cudzím osobám. Odpady budú odovzdané na zhodnotenie oprávnenej osobe v súlade s právnymi predpismi na úseku odpadového hospodárstva.

8.Stručný opis technického a technologického riešenia

Technické riešenie zodpovedá súčasným predpisom, dohodnutému rozsahu a predmetu riešenia, predpísaným konštrukčným a funkčným požiadavkám na predmetnú stavbu, dostupnosti technológii pre realizáciu a prevádzku, ako aj technickým a ekonomickým požiadavkám, možnostiam investora a prevádzkovateľa.
Rozšírenie cintorína je navrhnuté v jednom variante v areáli existujúceho cintorína v miestnej časti U Valčuhov obci Dlhá nad Kysucou.

Obec Dlhá nad Kysucou v krátkom časovom období dosiahne naplnenie kapacity hrobových miest na prevádzkovaných cintorínoch v obci a z hľadiska zabezpečenia služieb obyvateľstvu je potrebné pripraviť vhodnú lokalitu pre rozšírenie kapacity hrobových miest.
Obec Dlhá nad Kysucou pripravuje v miestnej časti U Valčuhov, parcelné číslo 2375/2 a 2374 v kontakt s areálom existujúceho cintorína rozšírenie kapacity hrobových miest pre ukladanie ľudských pozostatkov.

Rozšírenie je možné južným smerom - ide o parcelu 2375/2 /plocha 945m^2/, ktorá umožní rozšíriť cintorín o nasledovné kapacity:

-44 jednohrobov,

-48 dvojhrobov,

-Príslušenstvo – prislúchajúce komunikácie a mobiliár /lavičky, smetné koše a pod./.

Pred cintorínom zo severnej strany je jestvujúca komunikácia a aj z východnej strany je komunikácia – v blízkosti tejto sa navrhuje realizovať parkovanie 15 parkovacích miest, miesto pre osadenie kontajnera a pod..

Členenie stavby na stavebné objekty

Prípojky a napojenia, príslušenstvo:

- výstavba oplotenia,

- úprava komunikácii a spevnených plôch,
- doplnenie osvetlenia,
- drobná architektúra /lavičky, smetné koše a pod./.

Pre zámer rozšírenia cintorína bol vypracovaný hydrogeologický posudok, ktorého predmetom bolo overenie geologických a hydrogeologických pomerov lokality, zaradenie overených typov zemín do tried ťažiteľnosti, zaradenie zemín v zmysle STN 721001, stanovenie ich koeficientu filtrácie a hydrogeologických vlastností, zistenie hĺbky hladiny podzemnej vody a stanovenie tlecej doby tak, aby bolo možné naplniť požiadavky zákona č.131/2010 Z.z., § 19 o pohrebníctve.

Hrob na ukladanie ľudských pozostatkov musí spĺňať tieto požiadavky:
a) hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m; pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m, prehĺbený hrob musí mať hĺbku aspoň 2,2 m,
b) dno musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemnej vody,
c) bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m,
d) rakva s ľudskými pozostatkami musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške 1,2 m,
e) ľudské ostatky musia byť uložené v hrobe najmenej do uplynutia tlecej doby, ktorá podľa zloženia pôdy musí trvať najmenej 10 rokov.

Z hľadiska stavebnotechnických požiadaviek sú určujúce odborné a právne predpisy na úseku pohrebníctva.
Rozklad buniek ľudského tela je jav úplne prirodzený a ide o proces nezvratnej premeny, ktorý po svojom dokončení vracia telo do pôdy vo forme základných chemických prvkov. V rámci rozkladu ľudského tela prebiehajú 2 základné procesy: autolýza a vlastný rozklad (hnitie).
Autolýza predstavuje rozpad buniek pôsobením enzýmov, ktoré ničia orgány a bunky tela.
Rozklad – proces hnitia – dochádza k vstupu baktérií gastrointestinálneho traktu do cievneho systému a ich rozšíreniu po celom tele.
Rýchlosť a intenzita týchto procesov závisí od mnohých faktorov, ktoré pôsobia v celom komplexe. Jedným z najvýznamnejších faktorov je vplyv prítomnosti vody na rozklad ľudského tela. Telá pochované do suchého alebo mokrého, resp. vlhkého prostredia, majú odlišnú rýchlosť rozkladu, a to vplyvom rozdielneho stupňa prevzdušnenia horninového prostredia.
Pokiaľ sa pochovávanie uskutočňuje do suchého horninového prostredia, sú horninové póry vyplnené vzduchom. Prítomnosť vzduchu zvyšuje rýchlosť a úroveň oxidácie tkanív a spôsobuje väčšiu závislosť teploty pôdy na teplote vzduchu a tým nevytvára konštantné podmienky rozkladu.
Pri pochovávaní do vlhkého, prípadne mokrého prostredia, sú horninové póry vyplnené kapilárnou, resp. podzemnou vodou. Prítomnosť vody spolu s jej teplotou ovplyvňujú negatívne reguláciu rastu rozkladných baktérií, vytvára teplotne stabilnejšie prostredie a znižuje rýchlosť oxidácie a rozkladu tkanív a tak dochádza aj k predlžovaniu tlecej doby.
Na základe požiadaviek zákona č. 131/2010 Z. z., § 19 o pohrebníctve je z hydrogeologického hľadiska posudzované územie vhodné pre rozšírenie existujúceho cintorína, a to vzhľadom na hydrogeologické vlastnosti prítomných zemín, neprítomnosť súvislej hladiny podzemnej vody v profile pochovávania ako aj pod ním.

9.Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Rozšírenie cintorína U Valčuhov zabezpečí potrebu hrobových miest pre obec Dlhá nad Kysucou. V socioekonomickej oblasti bude prínosom zabezpečenie služieb obyvateľstvu miestnou samosprávou a zachovanie kontinuity pohrebných služieb v obci. Navrhované rozšírenie cintorína U Valčuhov svojím určením a polohou i funkčnou náplňou spĺňa požiadavky samosprávy s funkčným využitím: cintorín. Priľahlé priestory, na ktorých je uvažovaná výstavba, poskytujú primerané priestorové podmienky pre rozšírenie existujúceho cintorína. Územie je dopravne dobre dosiahnuteľné z komunikácie cesty III. triedy č. 2031 a miestnej komunikácie.

Priaznivé vplyvy
Rozšírením cintorína U Valčuhov obec Dlhá nad Kysucou zabezpečí potrebu hrobových miest pre obyvateľstvo. Priaznivým vplyvom pre obyvateľstvo je zachovanie kontinuity pohrebných služieb v obci.

Negatívne vplyvy
Nepriaznivými faktormi, ktoré prevádzkovanie cintorína do územia prináša je čiastočný záber extenzívne využívanej poľnohospodárskej pôdy. Nárast intenzity dopravy viazanej na areál cintorína je minimálny a vzhľadom na navrhované dopravné riešenie a charakter blízkeho okolia nebude významne negatívne ovplyvňovať životné prostredie a obyvateľov obce.

10.Celkové náklady

Predpokladané celkové náklady plánovanej investície sú na úrovni odborného odhadu vyčíslené vo výške 29 000,- Eur.

11.Dotknutá obec

Tab. č.2

Názov obce	Dlhá nad Kysucou, Turzovka
Kód katastrálneho územia/číslo obce	509167, 509507
Číslo katastrálneho územia	810908, 866083
Okres	Čadca
Číslo okresu	502

12.Dotknutý samosprávny kraj

Tab. č.3

Žilinsky samosprávny kraj

13.Dotknuté orgány

Tab. č.4

Ministerstvo zdravotníctva SR
Úrad Žilinského samosprávneho kraja
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci
Okresný úrad Čadca, odbor starostlivosti o životné prostredie
Okresný úrad Čadca, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Okresný úrad Čadca, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Čadca
Obec Dlhá nad Kysucou

14.Povoľujúce orgány

Tab. č.5

Mesto Turzovka

15.Rezortný orgán

Tab. č.6

Ministerstvo zdravotníctva SR

16.Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

- Územné rozhodnutie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.
- Stavebné povolenie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Základný rámec environmentálnych právnych predpisov pre navrhovanú činnosť :
- zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy ,
- zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách,
- zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší,
- zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia,
- vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,
- zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch,
- vyhláška MŽP č. 371/2015 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch,
- vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov,
- VZN obce Dlhá nad Kysucou o odpadoch.

17.Vyjadrenie o vplyvoch presahujúcich štátne hranice

Realizácia navrhovanej činnosti nebude vzhľadom na svoje umiestnenie a charakter produkovať emisie alebo iné vplyvy, ktoré by prispievali k diaľkovému znečisteniu alebo cezhraničnému negatívnemu vplyvu na zložky životného prostredia susedných štátov.

II. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

1.Charakteristika prírodného prostredia

Abiotický komplex krajiny

1.1.Geomorfológia

Regionálne geomorfologické členenie

Podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš, Miklós, 2002) zaraďujeme skúmané územie nasledovne:

Sústava	- Alpsko-himalájska
Podsústava	- Karpaty
Provincia	- Západné Karpaty
Subprovincia	- Vonkajšie Západné Karpaty
Oblasť	- Západné Beskydy
Celok	- Turzovská vrchovina
Podcelok	- Hornokysucké podolie

Horninová skladba podnietila hornatinový a vrchovinový reliéf a reliéf eróznych brázd. Tvary sú modelované hladko, dominujú pásma chrbátov, miestami rozčlenenými priečnymi dolinami. Najvyššou kótou je Veľký Javorník 1070 m .n. m, ktorý je zároveň najvyšším bodom pohoria.
Hornokysucké podolie má charakter dlhej erózno-denudačnej brázdy v menej odolných slieňovcoch a pieskovcoch Turzovskej vrchoviny. Vo svojej celkovej dĺžke 30 km oddeľuje Javorníky a Kysuckú vrchovinu. Tvorí ho niva Kysuce spolu s priľahlou pahorkatinou. Pri výtoku vodných tokov z pohorí do doliny Kysuce dochádza k zmene sklonu reliéfu a akumulácii materiálu aj v podobe akumulačných kužeľov. Zachovali sa v ústí Predmieranky a Dĺžianskeho potoka.
Sklonitostné pomery na väčšine územia sa pohybujú medzi 60° – 140°, horizontálna členitosť je veľká 1,75-2,5 km/km^2. Turzovská vrchovina patrí do potenciálnej oblasti mezozosuvov a lokálne aj makrozosuvov, Javorníky do potenciálnej oblasti mezozosuvov až makrozosuvov (Pivarči, 2002).
Taktiež po osídlení krajiny človekom vznikli výrazné antropogénne formy reliéfu. Okrem zarovnávania povrchu kvôli výstavbe, ľudia menili tvar reliéfu, predovšetkým sklon svahov, z dôvodu poľnohospodárskej činnosti. Pre oblasť Kysúc sú typické terasové polia (agrárne terasy) a medze. Prebiehajú v smere vrstevníc , majú úzku šírku, no značnú dĺžku.

Boli budované z kamenného materiálu, chránili pôdu pred odnosom povrchovým odtokom zrážkovej vody.
Podľa geoekologickej typizácie krajiny širšie záujmové územie patrí do montánnej krajiny mierneho pásma typu hornatinová krajina. Základná charakteristika prírodných daností: chladná hornatina - vnútrohorské brázdy a kotliny, hornatiny a vysoké plošiny, vysoké vrchoviny až hornatiny.

1.2.Geologická charakteristika

Z geologického hľadiska územie Dlhej nad Kysucou leží vo flyšovom pásme magurského flyšu vonkajších Západných Karpát. Pohorie Javorníkov, ktoré spadá do hodnoteného územia je vybudované treťohornými flyšovými horninami stredného až vrchného eocénu, tkzv. zlínskymi vrstvami račianskej jednotky magurského flyšu. Horniny vytvárajúce flyšové pásmo tvoria od niekoľko sto až tisíc metrov hrubé súvrstvie. Flyšové pásmo je charakteristické monotónnou rytmickou sedimentáciou pieskovcov, ílovcov a zložitých bridlíc (Maráky, Šeliga, 1981). Usudzuje sa, že flyš vznikol v nestabilných pozdĺžnych, hlbokých morských žľaboch (Plesník, 1989).
Z geologického hľadiska je územie budované geologicko-regionálnymi jednotkami:

- sedimenty flyšového pásma,
- sedimenty kvartéru.

Sedimenty flyšového pásma sú zastúpené nasledovnými jednotkami:

- slezska jednotka,
- račianska jednotka,
- bystrická jednotka.

Najväčšie zastúpenie v záujmovom území majú sedimenty račianskej jednotky a to vrstvami zlínskymi tvorené striedaním sa vápnitých ílovcov a glaukonitických pieskovcov a vrstvami soláňskymi, tvorené prevažne hrubolavycovitými pieskovcami miestami s polohami polymiktných zlepencov a zriedkavým výskytom ílovcov.

Sedimenty kvartéru sú zastúpené nasledovnými litologickými komplexmi:

- komplex fluviálnych sedimentov, reprezentovaný výplňou údolných nív Kysuce a jej prítokov,
- komplex proluviálnych sedimentov predstavujúcich náplavové kužele vyústenia bočných údolí Kysuce a jej prítokov,
- komplex deluviálnych sedimentov predstavujúcich všetky typy svahových sedimentov.

Fluviálne sedimenty sú zastúpené prevažne akumuláciami štrkových zemín s premenlivým obsahom jemnozrnnej výplne. Valúnový materiál predstavujú stredne až dobre opracované valúny prevažne pieskovcov vo veľkosti 5 – 10 cm, miestami až balvany veľkosti 20 – 30 cm.
Proluviálne sedimenty sú zastúpené prevažne nevytriedenými štrkovými zeminami s polohami jemnozrnných a piesčitých zemín v chaotickom vrstevnom slede. Valúny sú málo opracované až neopracované tvorené miestnym materiálom o veľkosti 5 – 20 cm.
Najrozšírenejšie zastúpenie majú deluviálne sedimenty prekrývajúce prevažnú časť územia. Sú tvorené svahovými hlinami s premenlivým obsahom neopracovaných úlomkov podložných hornín, často až charakteru hlinitokamenitých až kamenitých sutí.

Záujmové územie je tvorené miestne svahovitým terénom a leží nad údolnou časťou tvorenou fluviálnymi sedimentmi toku Dlžianský potok. Predmetné územie leží v mierne svahovitom teréne.

Ložiská nerastných surovín
Surovinová základňa obce Dlhá nad Kysucou a mesta Turzovka je veľmi limitovaná, vyplýva z regionálnej geologickej stavby (vonkajší flyš) a je obmedzená iba na výskyt ložísk nevyhradených nerastov - stavebného kameňa na báze flyšových pieskovcov, ktoré sú svojou kvalitou druhoradé a navyše sú znehodnocované ílovitými polohami.
Na záujmovom území a jeho blízkom okolí nie sú evidované žiadne prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory.

1.3.Inžinierskogeologická charakteristika

Širšie záujmové územie patrí podľa schémy inžinierskogeologických regiónov (Atlas krajiny SR, 2002) do regiónu karpatského flyšu, subregiónu vonkajších Karpát. Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie podľa rajónov predkvartérnych hornín územie patri do rajónu flyšoidných hornín, podľa rajónov kvartérnych sedimentov je súčasťou rajónu deluviálnych sedimentov.

V území sú vyčlenené tieto inžinierskogeologické rajóny:
Kvartér – D - rajón deluviálnych sedimentov (hliny, hlinito - kamenité sute a kamenitro - hlinité sute).
Paleogén – Sf - rajón flyšoidných hornín (ílovce, pieskovce s glaukonitom, arkózové pieskovce a zlepence).
V poriečnej nive Kysuce sa vyskytujú hlinité štrky a štrkopiesky (štvrtohorné sedimenty).

1.4.Geodynamické javy

Geodynamická stavba, členitosť terénu a vysoký úhrn zrážok podmienili vznik a vývoj viacerých geodynamických javov. Z exogénnych geodynamických javov záujmovom území je najviac rozšírené zvetrávanie, erózia a svahové deformácie.

Zvetrávanie postihuje hlavne poloskalné menej odolné horniny tvorené ílovcami, pričom zóna zvetrania zasahuje do hĺbky cca 5 m, v miestach tektonického porušenia aj hlbšie.
Erózia sa prejavuje najmä na svahoch tvorených mäkšími horninami s malým pokryvom kvartérnych svahových sedimentov s priaznivými geomorfologickými podmienkami, ktoré sú viazané prevažne na zlomovú tektoniku.

Svahové poruchy postihujú hlavne mocnejšie polohy pokryvných deluviálnych sedimentov nachádzajúcich sa na exponovaných svahoch s výskytom hladiny podzemnej vody a s procesom bočnej erózie povrchovými tokmi. Sú zastúpené prevažne plošnými a prúdovými zosuvmi. Miestami sa vyskytujú aj blokové deformácie pevnejších pieskovcov uložených na plastickejšom ílovcovom podklade. V povrchových polohách sa na svahoch často prejavuje zliezanie hlinito-kamenitých sutí. Podľa registrácie svahových deformácií nie sú v záujmovom území zaregistrované významnejšie svahové deformácie.

K najvýznamnejším endogénnym javom patria tektonické pohyby a zemetrasenia.
Územie Slovenska sa rozdeľuje do zdrojových oblasti seizmického rizika, ktoré sú stanovené podľa stupňa minimálneho lokálneho rizika, pričom sa riziko v jednej oblasti predpokladá ako konštantné. Podľa STN 730036 "Seizmické zaťaženie stavieb", prináleží predmetné územie do zdrojovej oblasti seizmického rizika 4, ku ktorej je v zmysle uvedenej normy priradené základné seizmické zrýchlenie ar = 0,3 $m.s^{-2}$.
V zmysle seizmotektonickej mapy Slovenska (príloha A2 normy) sa jedná o územie patriace do 6° MSK-64.

1.5.Klimatická charakteristika

Podľa makroklimatickej klasifikácie patrí záujmové územie do chladnej klimatickej oblasti s mierne chladným okrskom. Klimatografický typ horskej klímy má chladný subtyp s malou inverziou teplôt.

Teplotné pomery
Členitosť územia ovplyvňuje aj klimatické podmienky daného územia. Značný vplyv na klimatické pomery územia má geografická poloha a nadmorská výška.
Dlhá nad Kysucou patrí do chladnej oblasti, okrsku mierne chladného. Územie má chladnú horskú klímu s malou inverziou teplôt, vlhkú až veľmi vlhkú, s teplotou v januári -5°- -6°C, teplotou v júli 14°- 15°C a ročnými zrážkami 800-1100 mm. Podľa dlhodobých pozorovaní SHMÚ (najbližšia pozorovacia meteorologická stanica Čadca nadmorská výška 456 m) je v posudzovanej oblasti najteplejším mesiacom júl a najchladnejším január. Vzhľadom na kotlinový i vrchovinový charakter územia je pre danú oblasť významný pomerne značný rozkyv teplotných charakteristík. Napríklad v období rokov 1931-1980 absolútne maximálna teplota vzduchu dosiahla v Čadci 36,2^{o}C a absolútne minimálna teplota poklesla na -34,0 ^{o}C.

Tab. č.7 Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v ^{o}C (1991 – 2000) v stanici Čadca

MJ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
^{o}C	-2,2	-1,3	2	7,2	12,4	15,8	17,3	16,8	12,2	7,1	2,7	-1,8	7,3

(SHMÚ 2001)

Tab. č.8 Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v ^{o}C (1991 – 2000) v stanici Žilina

MJ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
^{o}C	-1,8	-0,8	3,0	8,3	13,3	16,5	18,1	17,6	12,9	8,4	3,3	-1,4	8,1

(SHMÚ 2001)

Ročný gradient teploty je cca 0,5^o C na každých 100 m nadmorskej výšky. V zimnom období počas inverzií je nižší, pretože chladné studené vzduchové masy klesajú do dolín. Najchladnejším mesiacom v roku je január, s priemernými teplotami - 6°C. Najteplejším mesiacom je júl, s priemernými teplotami 14°C až 15°C (Lapin a kol., Atlas krajiny SR, 2002). Vegetačné obdobie v dolinách s dennými teplotami nad 5°C trvá priemerne v stredných polohách okolo 180-200 dní. Priemerný ročný počet vykurovacích dní je 280 až 300. Počet dní so snehovou pokrývkou je okolo 140 dní.

Zrážkové pomery

Zrážky majú zo všetkých klimatických prvkov najpremenlivejší charakter. Kysuce vzhľadom na svoju náveternú polohu sú zaraďované k tzv. mokrým kútom Slovenska. Vysokú kladnú zrážkovú anomáliu majú najmä západné a severozápadné svahy pohorí, ktoré tvoria klimatickú bariéru prevládajúcim severozápadným a západným dažďonosným vetrom. Pomerne vysoké úhrny zrážok v júni a auguste súvisia s výdatnými dažďami búrkového razu. Z celkového množstvá zrážok viac ako 60 % zrážok spadne vo vegetačnom období (apríl - september). V zimnom období zrážky padajú prevažne vo forme snehu. Prvé dni so snežením pripadajú na koniec októbra až začiatok novembra. Posledné dni so snežením sa môžu ešte vyskytnúť koncom apríla a začiatkom mája.
Podľa dlhodobých sledovaní sa priemerný ročný úhrn zrážok pohybuje v rozmedzí 800 až 1100 mm. Priemerný ročný počet dní so zrážkami 1 mm a viac, dôležitý hlavne v období s výskytom teplôt 0° C je v rozmedzí 120 až 140 dní.

Tab. č.9 Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm (1981 – 2000) v stanici Čadca

MJ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Mm	60	51	60	66	88	111	100	86	75	53	69	71	890

(SHMÚ 2001)

Tab. č.10 Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v období rokov 1971-2000 v stanici Čadca

MJ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Dni	21,9	21,2	11,6	1,4	-	-	-	-	-	0,2	6,8	16,7	79,8

(SHMÚ 2001)

Z hľadiska rozloženia zrážok počas roka sú maximálne úhrny viazané na leto od júna do augusta, najviac zrážok spadne v júli. Minimum zrážok spadne v decembri až februári.
V zimnom období spadne väčšie množstvo zrážok vo forme snehu. Výška snehovej pokrývky priemerne dosahuje 50 - 75 cm, v závejoch a vrcholových častiach pohorí môže dosahovať 100 - 120 cm.

Veterné pomery

Údaje o prevládajúcich smeroch vetra a jeho rýchlosti možno odvodiť podľa dlhodobých sledovaní v pozorovacej meteorologickej stanici Čadca. Tieto údaje sú vo vzťahu k záujmovému územiu len informatívne, nakoľko určujúcim faktorom prevládajúcich vetrov sú orografické pomery územia.

Tab. č.11 Priemerná rýchlosť vetra meraná v meteorologickej stanici Čadca (1971 – 2000)

MJ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
m/s	2,0	2,3	2,4	2,2	2,0	1,8	1,5	1,6	1,4	1,6	1,9	1,8	1,9

(SHMÚ 2001)

Prevládajú najmä Z a SZ vetry, v doline Kysuce S a J vetry. Veterné pomery sa dajú na skúmanom území určiť len približne, lebo najbližšia meteorologická stanica sa nachádza v Čadci, kde sa priemerná ročná rýchlosť vetra pohybuje od 1,0 do 2,0 m/s^{-1} .

Najveternejšie počasie býva na jar v období od februára do mája. Naopak najmenej veterných dní a najviac bezveterných dní sa vyskytuje koncom augusta a v septembri.

1.6.Pôda

Z hľadiska pôdno-ekologických oblastí predmetné územie patrí do oblasti – Karpaty, podoblasti - Pohoria a vrchoviny flyšového pásma, regiónu - Kysuce.
Horné Kysuce majú v závislosti od geologického podložia pomerne silnú vertikálnu členitosť reliéfu, na ňu nadväzujú pôdy a klimatické podmienky, ktoré vplývajú na úrodnosť pôd. Z poľnohospodárskeho hľadiska je dôležitá najmä niva a terasy rieky Kysuce, ktoré sú najrovinatejšou a najúrodnejšou časťou. Kvôli nedostatku vhodnej poľnohospodárskej pôdy sú poľnohospodársky využívané aj mierne sklonené južné svahy pohorí v obciach.
Pôsobením súboru pôdotvorných činiteľov vytvárajú pôdotvorné procesy z materskej horniny typickú pôdu teda pôdny typ. Každý pôdny typ má špecifický súbor pôdnych horizontov v profile, ktoré sa líšia rôznymi vlastnosťami.
V úzkom páse v centrálnej časti k.ú. Turzovky pozdĺž rieky Kysuca, kde sa voda nachádza dlhodobo v hĺbkach, 50-100 cm pod povrchom, sa na aluviálnych náplavoch a fluviálnych štrkopieskoch vytvoril pôdny typ fluvizem glejová. Humusový horizont A_0 nepresahuje 50 cm. Na ňu nadväzujú naše najrozšírenejšie pôdy kambizeme vo viacerých subtypoch. Vznikajú na flyšových horninách procesom sialitzácie. V najnižších oblastiach nadväzne na fluvizeme pokračuje kambizem pseudoglejová nasýtená so sprievodnými pseudoglejmi. s horizontami: A_{0q} – Bvg –B/C – Cg (podľa Morfogenetického klasifikačného systému pôd Slovenska, 2000). Nachádza sa na nive Kysuce, dolnom toku Predmieranky a Dĺžianskeho potoka, úpätiach svahov ako aj na miernejšie sklonených svahoch. Na juh od rieky Kysuce (Turkov-Semeteš) vo vyššie položených častiach prevláda kambizem pseudoglejová kyslá s typickou sekvenciou horizontov A_0-Bv-B/C-Cg.
Svahovitosť terénu sa vyskytuje všetkých stupňov od 0-6, teda od 0^0 na nive Kysuce, po viac ako 25^0 na strmých svahoch pohorí, no na väčšine územia sa jedná o stredné ($7\text{-}12^0$) a výrazné svahy ($12\text{-}17^0$).
Podľa § 2 písm. b) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov je poľnohospodárskou pôdou produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. Pozemky, ktoré sú dotknuté výstavbou sa nachádzajú v katastrálnom území Turzovka, mimo zastavaného územia obce k 1.1.1990 a z hľadiska druhu ide ostatnú plochu a vodný tok a trvalo trávne porasty. Situovanie záujmového územia v regióne horných Kysúc je možné dokumentovať charakteristikou zastúpených dvoch hlavných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ 0869432):

Tab.č.12 Charakteristika klimatických regiónov pre BPEJ: 0869432

Kód	Charakteristika regiónu	Suma priemerných teplôt nad 10 °C	Počet dní s teplotou nad 5°C (dni)	Klimatický ukazovateľ zavlaženia (k VI.-VIII..) V mm	Priemerná teplota vzduchu v januári (°C)	Priemerná teplota vzduchu za veget. obd. (IV. – IX.) (°C)
08	mierne chladný mierne vlhký	2200-2000	208	100-0	-3-6	12-14

Tab. č.13 Charakteristika hlavnej pôdnej jednotky BPEJ: 0869432

Kód HPJ	Charakteristika hlavnej pôdnej jednotky
69	KMg-kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké

Tab. č.14 Charakteristika svahovitosti a expozície pre BPEJ: 0869432

Kód	Názov kategórie	Označenie kategórie
3	7° - 12°	Stredný svah

Tab. č.15 Charakteristika skeletovitosti a hĺbky pôdy pre BPEJ: 0869432

Kód	Komplexné vyjadrenie skeletovitosti		Charakteristika
1	0 – Š1 (K1) K1 – Š1 (Š2)	Sk 1	Slabo skeletovité pôdy Obsah skeletu 10 až 25 %

Tab. č. 16 Charakteristika zrnitosti pôdy pre BPEJ: 0869432

Kód	Obsah častíc I. kategórie v %	Označenie druhu pôdy (podľa Nováka)	Názov z hľadiska obrábateľnosti
2	30-45	hlinitá	Stredne ťažké pôdy - s

Pôdny typ - kambizem (KM)
Sú najrozšírenejším typom na Slovensku. Nachádzajú sa na rovinách i v pohoriach, predovšetkým na zvetralinách pevných nekarbonátových hornín. Nakoľko sa nachádzajú na zvetralinách pevných hornín, často obsahujú v celom profile kamene a štrk. Sú to pôdy stredne úrodné, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín.
Druh pozemku je podľa evidenčných a mapových podkladov uvádzaný ako trvalé trávne porasty.
Subtyp – kambitem pseudoglejová – KMg:
Trojhorizontová A-B-C pôda s vývojom najčastejšie na zvetralinách pevných karbonátových hornín, ale tiež na spevnených a nespevnených sedimentárnych horninách, dokonca aj karbonátových, v rôznych klimatických oblastiach. Pôdne horizonty so

stúpajúcou nadmorskou výškou vplyvom slabšej mineralizácie a intenzívnejšieho zvetrávania v podmienkach drsnejšej klímy sú tmavšie a kontrastnejšie. Pôdna jednotka je typická so znakmi oglejenia povrchovou vodou.

1.7.Hydrologická charakteristika

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska spadá katastrálne územie obce Dlhá nad Kysucou do hlavného povodia povrchového toku Váhu, čiastkového povodia Kysuce, číslo hydrologického poradia 4-21-06. Hlavným tokom v území obce Dlhá nad Kysucou je Dlžiansky potok (č. hydr. poradia 4-21-06-025 s jeho bezmennými prítokmi), ktorý je pravostranným prítokom rieky Kysuce.

Z hľadiska začlenenia skúmaného územia do čiastkových povodí, záujmová územie patrí do čiastkového povodia Dlžiansky potok č. hydr. poradia 4-21-06-025. Predmetný vodný tok neprechádza záujmovým územím. Zdrojom vodnatosti sú výlučne dažde a snehové zrážky. Povrchový odtok je preto veľký, ale nevyrovnaný.
Typickou vlastnosťou vodných tokov na Kysuciach je ich rozkolísanosť, ktorá je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak flyšovým podložím, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinnej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry. Orografické, geomorfologické a geologické pomery povodia Kysuce zapríčiňujú nadmernú veľkosť odtoku, vodnú eróziu a prudký priebeh povodňových vĺn.

Situovanie najbližšej vodomernej stanice k záujmovému územiu:

Tab. č.17 Ročné prietoky zaznamenané vo vodomernej stanici Turzovka

Vodný tok Stanica/rkm	Hydrologické číslo	Nad. výška nuly	Plocha povodia km^2	Q_N (m^3.s^{-1})					
				1	5	20	50	100	Priemerný
Kysuca Turzovka 43,9	4-21-06-034-01	463,59	194,4	56	115	180	230	270	3,45

Zdrojom vodnatosti potokov a riek sú zrážky vo forme dažďa a topiaci sa sneh. Najmenšia vodnatosť tokov je koncom leta a na jeseň, kedy sú menšie úhrny zrážok. Vodné toky sú z hľadiska vodnatosti veľmi rozkolísané, v období dažďov hladina riek a potokov rýchlo stúpajú, čo je spôsobené rýchly odtokom povrchových zrážkových vôd z územia. Krajina má pomerne nízku retenčnú schopnosť a geologické podložie tiež.

Podzemné vody

Základnou hodnotiacou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický región s jeho následným detailným členením. Podľa platnej hydrogeologickej rajonizácie je územie Slovenska rozdelené na 142 hydrogeologických regiónov. Záujmové územie je situované v hydrologickom regióne 28 – Paleogén a kvartér povodia Kysuca. Určujúcim typom priepustnosti je puklinová priepustnosť (puklinová –

pórová priepustnosť). Flyšové súvrstvia sú charakteristické malou priepustnosťou a zvodnenie je len puklinové.
Flyšové horniny vytvárajú nepriaznivé podmienky pre infiltráciu zrážkových vôd a vznik veľkých prameníšk. Súvrstia priepustných pieskovcov sa striedajú s nepriepustnými vrstvami ílovcov, čo znemožňuje infiltráciu a hlbší obeh vôd. Výnimkou sú len súvrstvia s mocnejšími vrstvami pieskovcových lavíc, bez ílovcových vložiek, najmä v lokalite Hlinené v soláňských vrstvách račianskej jednotky. K lepšej priepustnosti prispievajú aj tektonické poruchy. Pieskovcové súvrstvia pritom pôsobia ako kolektory podzemných vôd a ílovcové súvrstvia ako izolátory podzemných vôd. Podzemná voda má len plytký obeh a väčšina odteká podpovrchovým odtokom. Flyš je pomerne bohatý na pramene, no ich rozloženie je veľmi nerovnomerné. Vyskytujú sa vrstevné pramene na miestach, kde vodonosná vrstva vystupuje na povrch a voda vyviera bez účinku pretlaku s výdatnosťou do 0,1 $l.s^{-1}$. Väčšina územia je tvorená vsetínskymi a oščadnickými vrstvami zlínskeho súvrstvia vyznačujúcimi sa pieskovcov rytmickým striedaním priepustných pieskovcov a nepriepustných ílovcov, kde je trieda priepustnosti dosť nízka. Podzemné vody paleogénnych hornín magurského flyšu zaraďujeme ku kalciovo-hydrogénuhličitanovému typu a mineralizácia vôd sa priemerne pohybuje od 141,0 do 400 $mg.l^{-1}$.
Kvartérne sedimenty môžeme rozdeliť na fluviálne, ktoré sú sedimentované vodnými tokmi, proluviálne vo forme náplavových kužeľov a deluviálne na svahoch a ich úpätiach. Fluviálne sedimenty sú najvýznamnejšími kolektormi podzemnej vody. Tvoria výplň dna dolín Kysuce a jej prítokov. Skladajú sa z piesčitých štrkov s rôznym stupňom zahlinenia, prekryté vrstvou piesčitých hlín. Najvýznamnejšia akumulácia fluviálne sedimentovaných uložení je v centrálnej časti územia mesta pozdĺž rieky Kysuce. Koeficient filtrácie fluviálnych sedimentov je od priemerne $2,93.10^{-4}$ $m.s^{-1}$. Sú to sedimenty mierne priepustné až dosť silno priepustné, koeficient prietočnosti je od $3,63.10^{-3}$ do $4,44.10^{-5}$ $m^2.s^{-1}$ (stredná trieda prietočnosti) a merná výdatnosť vrtov sa pohybuje od 0,04 do 3,63 $l.s^{-1}.m^{-1}$. (Potfaj, 2003). Deluviálne sedimenty pozostávajú z hlinitokamenitých sutí. Sú slabo priepustné lebo hlinitú zložku tvorí ílovitá hlina.
Podzemné vody akumulované najmä vo fluviálnych sedimentoch sú využívané na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Samotná lokalita leží na miernom svahu, ktorý je tvorený svahovinami – deluviálnymi hlinito-kamenitými sedimentmi charakteru ílu štrkovitého. Menšie zastúpenie majú pleistocénne fluviálne akumulácie, ktoré sú zachované v doline miestneho toku Dlžianka, ako aj v dolinách jeho väčších prítokov.

Vodné plochy
Priamo na záujmovom území ani v jeho blízkom okolí sa nevyskytujú vodné plochy. Najbližšia umelá vodná nádrž sa nachádza vo vzdialenosti 4,5 km severne na vodnom toku Predmieranka.

Osobitné vody (vody, ktoré sú vyhlásené za prírodné liečivé zdroje a za prírodné zdroje minerálnych stolových vôd). Na záujmovom území a jeho blízkom okolí sa osobitné vody nevyskytujú.

Vodohospodársky chránené územia
Chránené vodohospodárske oblasti (CHVO) sú oblasti, v ktorých sa v dôsledku priaznivých prírodných podmienok vytvárajú prirodzené akumulácie povrchových a

podzemných vôd. Majú svoj strategický význam v komplexe ochrany prírodného prostredia a sú plne v súlade s princípmi trvale udržateľného života na zemi.
CHVO Beskydy – Javorníky vyhlásila vláda Slovenskej republiky Nariadením vlády č. 13/1987 a záujmové územie, ako aj celé katastrálne územie obce Dlhá nad Kysucou je jej súčasťou.

Vodárenské toky
Vodný tok Dlžniansky potok nie je podľa vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov vodohospodársky významným vodným tokom alebo vodárenským tokom.

Citlivé a zraniteľné oblasti
Zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 $mg.l^{-1}$ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.
Podľa nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti nie je v katastri obci Dlhá nad Kysucou vymedzená zraniteľná oblasť.

Biotický komplex krajiny

1.8. Rastlinstvo

Geologický podklad, klíma, pôda, nadmorská výška a pod. určujú špecifické črty rastlinstva Javorníkov. Záujmové územie môžeme fytogeograficky zaradiť do Holarktickej oblasti, Eurosibírskej podoblasti, stredoeurópskej provincie.
Podľa fytogeografického-vegetačného členenia (Atlas krajiny 2002) územie patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti, okresu Javorníky. Z hľadiska floristického členenia patria do západokarpatskej kveteny a obvodu západobeskydskej flóry.

Potencionálna prirodzená vegetácia záujmového územia a blízkeho okolia
Základnú predstavu o vegetačnom kryte širšieho územia poskytuje mapa Potencionálna prirodzená vegetácia (Maglocký, 2002, Atlas krajiny), ktorá znázorňuje potenciálnu vegetáciu. Potencionálna vegetácia je vegetácia, ktorá by sa vyvinula za súčasných klimatických, edafických a hydrologických podmienok, keby človek do vývojového procesu nijakým spôsobom nezasahoval.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu širšieho záujmového územia tvoria nasledovné spoločenstvá:

- Bukové a jedľo-bukové lesy Dentario glandulosae-Fagetum.

Reálna vegetácia územia je výrazne ovplyvnená dvoma prírodnými činiteľmi – podnebie a geologické podmienky. Na vývoj rastlinných spoločenstiev a ich druhové zloženie malo vplyv osídľovanie územia. Celé územie bolo pôvodne pokryté lesmi. Potoky lemovali jelšiny a vrbiny. Na výmokoch a prameniskách sa udržiavali močiarne a vlhkomilné rastlinné druhy. Po príchode človeka (kopačiniarská a valašská kolonizácia) pôvodné lesy ustúpili, nahradené boli lúkami, pasienkami a poliami.V malej mierke sa vyskytujú ešte

prirodzené lesy na niektorých územiach, zväčša len ojedinele a korešpondujú s potenciálnou prirodzenou vgetáciou. Kysuce sú špecifické aj umelou výsadbou monokultúry smreka obyčajného (Picea abies) s malými vložkami iných druhov stromov. Zaberajú podstatnú časť lesného fondu vo výškach 600-1000 m.n.m. Medzi stromovým krytom v tejto monokultúre dominuje smrek obyčajný (Picea abies), menej smrekovec opadavý (Larix decidua), niekde nájdeme pozostatky pôvodných lesov porastených bukom lesným (Fagus sylvatica), hrabom obyčajným (Carpinus betulus), lieskou obyčajnou (Corylus avellana), bazou čiernou (Sambucus nigra).
Lesné spoločenstvá na okrajoch prechádzajú do krovinných a rúbaniskových spoločenstiev. Prevládajú Prunus spinosa (Slivka trnková), Crataegus monogyna (Hloh jednosemenný), Rosa sp. div. (druhy ruží), Carpinus betulus (Hrab obyčajný), Sambucus nigra (Baza čierna), Sambucus racemosa (Baza červená), Corylus avellana (Lieska obyčajná), Swida sanguinea (Svíb krvavý) a ďalšie. Bylinné poschodie tvoria Rubus idaeus (Ostružina malinová), Rubus fructicosus (Ostružina černicová) Urtica dioica (Příhľava dvojdomá), Asarum europaeum (Kopytník európsky), Salvia verticillata (Šalvia praselnatá), Fragaria vesca (Jahoda obyčajná), Agrimonia euatoria (repík lekársky), na slnečných svahoch bez krovinnej vegetácie je rozšírené Vaccinium myrtillus (Brusnica čučoriedková).
Pôsobením človeka v krajine sa zachovali aj trvalé trávne porasty. Ide hlavne o druhovo pestré kosené lúčne porasty lúk a pasienkov. Po ukončení intenzívnej poľnohospodárskej činnosti na terasových poliach postupne zarastajú náletovými pionierskymi drevinami a krami. Obhospodarované lúky sú kosené často pre získavanie krmiva a siláže pre dobytok, pasienky sú dobytkom a ovcami trvalo spásané. Na lúkach dominuje Antoxanthum odoratum (Tomka voňavá), Arhenatherum elatius (Ovsík obyčajný), Agrimonia eupatoria (Repík lekársky), Festuca rubra (Kostrava červená).

Záujmové územie sa nachádza na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov. Územie pre navrhované rozšírenie cintorína pozostáva z poľnohospodársky extenzívne obhospodarovanej pôdy (TTP). V území dominujú agroekosystémy a v malej miere urbánne geoekosystémy. Prirodzené spoločenstvá majú väčšie zastúpenie len v okolí vodného toku Dlžianský potok vo vzdialenosti cca 330 m severne od záujmového územia.
Krajinný priestor je funkčne využívaný pre účely poľnohospodárskej výroby.
Na záujmovom území sa vyskytujú biotopy:

- pasienky,
- kriačiny a skupiny stromov mimo lesa,
- antropogénny biotop (cintorín, prístupová cesta).

1.9. Živočíšstvo

Zo zoogeografického hľadiska fauna širšieho záujmového územia prináleží podľa terestrického biocyklu (Jedlička, L., Kalivodová, E., in Miklós et al., 2002) do oblasti paleoarktu, eurosibírskej podoblasti *(Eurosibirian subregion)*, provincie listnatých lesov *(broad-leaved forests province)*. V rámci zoogeografického členenia limnického biocyklu (Hensel, K., in Miklós et al., 2002) je záujmové územie začlenené do Podunajského okresu (stredoslovenská časť) pontokaspickej provincie.

Záujmové územie sa nachádza na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov.Územie je využívané pre extenzívnu poľnohospodársku prvovýrobu. Z tohto dôvodu je tu živočíšna zložka zastúpená prevažne synantropnými druhmi a druhmi, ktoré cez územie len migrujú. Z hľadiska výskytu biotopov sa jedná o biotop polí a lúk.
Fauna v širšom území Javorníkov sa vyznačuje pestrosťou a rozšírením rôznych zoogeografických prvkov (kozmopolitné, palearktické, európske).
Širšie záujmové územie sa nachádza v submontánnom a montánnom stupni, charakteristická je fauna lúk pasienkov, rozptýlenej zelene a horská fauna. Zo zoocenóz prevládajú spoločenstvá ihličnatých lesov a spoločenstvá lúk a polí viazané na trávnato-bylinné biotopy. Menej zastúpené sú fytocenózy a zoocenózy vodných tokov a brehových porastov. Zastúpené sú všetky skupiny živočíchov.
V širšej oblasti väčšinu územia pokrývajú druhotne premenené smrekové monokultúry, miestami so zachovalými enklávami jedľových bučín. Rastlinné spoločenstvá, geografická poloha, klíma a činnosť človeka majú rozhodujúci vplyv na formovanie živočíšnych spoločenstiev *(zoocenóz*).
V historickej dobe do vývoja fauny zasiahol najprenikavejšie človek, hlavne klčovaním lesov, úpravami vodných tokov, výstavbou sídiel, rozvojom dopravy a poľnohospodárstva.
Z hľadiska prírodných podmienok a ekologických nárokov živočíchov môžeme na záujmovom území a jeho blízkom okolí vyčleniť tieto základné biotopy:

Biotop lesov
Patrí k najrozsiahlejším biotopom územia, miestami po vyklčovaní lesov druhotne vznikli na neúrodných plochách, medziach, stržiach malé lesíky a remízky medzi poľami a lúkami. Do tohto prostredia patria aj rúbaniská, lesná cestná sieť, lesné lúčky a pod.
V rozsiahlych lesných komplexoch sa vyskytujú a hniezdia chránené druhy vtákov ako sýkorka uhliarka *(Parus ater)*, sýkorka chochlatá *(Parus cristatus)*, hýľ obyčajný *(Pyrrhula pyrrhula)*.
V hustej spleti konárov starých smrekov si stavajú guľovité hniezda králik zlatohlavý *(Regulus regulus)* a králik ohnivohlavý *(Regulus ignicapillus)*, ktoré patria medzi najmenšie vtáky európy, v puklinách kôry a bleskom rozštiepených stromoch si stavia hniezdo kôrovník dlhoprstý *(Certhia familiaris)*. Vo vyšších polohách žije horský druh drozd kolohrivý *(Turdus torquatus)*. Vyskytujú sa tu i vzácne (kriticky ohrozené) druhy ďatlov ako sú ďubník trojprstý *(Picoides tridactylus)*, ktorý prežíva v chladných dolinách ako pozostatok doby ľadovej (glaciálny relikt) a ďateľ bielochrbtý *(Dendrocopus leucotos)* žijúci v posledných zbytkoch starých bukových porastov.
Z glaciálnych reliktov sa ešte uplatňuje vzácny pôtik kapcavý *(Aegolius funereus)* a kuvičok vrabčí *(Glaucidium passerinum)*, ktorý je najmenšou európskou sovou. Zriedkavo sa vyskytuje aj naša najväčšia sova výr skalný *(Bubo bubo)*. Z lesných kúr sa vtejto oblasti v hojnom počte vyskytuje jariabok hôrny *(Bonasia bonasia)*, veľmi vzácne možno pozorovať hlucháňa obyčajného *(Tetrao urogallus)*. Z dravcov je najbežnejším druhom sokol myšiar *(Falco tinnunculus)* a jastrab krahulec *(Accipiter misus)*.
Vzácnejšie hniezdia druhy zaradené do červenej knihy ohrozených vtákov jastrab veľký *(Accipiter gentilis)* a sokol lastovičiar *(Falco subbuteo)*, ktorý s obľubou obsadzuje staré hniezda po vranách. Na rúbaniskách a okrajoch lesných ciest a porastov v tzv. ekotónoch hniezdi vzácna sluka obyčajná *(Scolopax rusticola)*, v hlbokých lesoch bocian čierny *(Ciconia nigra)*. Okrem vtákov v lesoch žijú i drobné vzácne cicavce ako plh lesný

(Dryomys nitedula), veverica obyčajná *(Sciurus vulgaris)*, piskor vrchovský *(Sorex alpinus)*, myšovka vrchovská *(Sicista betulina)* a pod. K pôvodným zástupcom fauny patrí aj sviňa divá *(Sus scrofa)*, jeleň obyčajný *(Cervus elaphus)* a srnec hôrny *(Caproelus caproelus)*, ktorý je v tejto oblasti najpočetnejšou poľovnou zverou. Zo skupiny mäsožravcov sa najčastejšie vyskytuje líška obyčajná *(Vulpes vulpes)*, kuna lesná *(Martes martes)*, vzácny je rys ostrovid *(Lynx lynx)*, jazvec obyčajný *(Meles meles)*, občas sa do územia zatúla medveď hnedý *(Ursus arctos)*. Z nižších stavovcov najmä v blízkosti vôd a zamokrených plôch trvale žijú obojživelníky ako skokan hnedý *(Rana temporaria)*, salamandra škvrnitá *(Salamandra salamandra)* a vzácny karpatský endemit mlok karpatský *(Triturus montandonii)*.
Na rúbaniskách a lesných lúčkach je bežný koník červenokrýdly *(Psophus stridulus)*, mravce, pavúky, bystrušky, svižníky a iný hmyz. Z motýľov sa vyskytujú babôčka pávooká *(Nymphalis oi)*, babôčka bodliaková *(Vanessa cardui)*, babôčka admirálska *(Vanessa attalanta)*, dúhovec väčší *(Apatura iris)* a pod.

Biotopy polí a lúk
Vznikol odlesnením a využívaním na poľnohospodárske účely. Od predchádzajúcich lesných biotopov sa vyznačuje druhovou chudobnosťou živočíšnych spoločenstiev. Typickými predstaviteľmi sú hraboš poľný *(Microtus arvalis)* a zajac poľný *(Lepus europaeus)*, vzácnejšie sa vyskytuje jarabica obyčajná *(Perdix perdix)*, prepelica obyčajná *(Coturnix coturnix)* a na vlhkých nehnojených a ručne kosených lúkach možno ešte počuť chrapkavé volanie chrapkáča poľného *(Crex crex)*, ktorý patrí medzi globálne ohrozené európske druhy. Z vtákov je typickým obyvateľom kultúrnej stepi škovránok obyčajný *(Alauda arvensis)*, za potravou sem zalietajú dravce, vrany, straky, netopiere a pod. Z plazov sa vyskytuje vretenica obyčajná (Vipera berus), jašterica obyčajná *(Lacerta agilis)*, jašterica živorodá *(Lacerta vivipara)*, a slepúch lámavý *(Anguis fragilis)*. Na horských hrebeňoch Javorníkov hniezdi niekoľko párov na Slovensku veľmi vzácnej ľabtušky lúčnej *(Anthus pratensis)*.

Biotop tečúcich vôd
Sem patrí hlavne vodný tok Dlžianský potok s prítokmi potokov. Potoky majú charakter pstruhového pásma, v ktorých žijú: hlaváč obyčajný (Cottus gobio), hlaváč pásoplutvý *(Cottus poecilopus)*, pstruh potočný *(Salmo truta)*, hrúz obyčajný *(Gobio gobio)*. Zriedkavý je rak riečny *(Astacus astacus)*. Najhojnejšou rybou je ohrozený druh čerebľa obyčajná *(Phoxinus phoxinus)*. Z vtákov je na vodný biotop viazaný vodnár obyčajný *(Cinclus cinclus)*, kačica divá *(Anas platyrhynchos)*, v hlinitých brehoch hniezdi i niekoľko párov rybárikov obyčajných (Alcedo athis). Za potravou zalietavajú bociany čierne *(Ciconia nigra)*, trasochvosty biele *(Motacilla alba)* a trasochvosty horské *(Motacilla cinerea)*. Z cicavcov sa vyskytuje dúlovnica väčšia *(Neomys fodiens)*, dúlovnica menšia *(Neomys anomalus)*, krysa vodná *(Arvicola terrestris)* a vydra riečna *(Lutra lutra)*. Na vody a alúviá potokov je viazaná užovka obyčajná *(Natrix natrix)*, drozd čvikotavý *(Turdus pilaris)*, mäkkýše, červy, hmyz a pod..

Antropogénne biotopy
Antropogénne biotopy sú človekom vytvorené alebo ovplyvňované biotopy v kultúrnej krajine. Porasty prirodzenej vegetácie sú niekedy úplne nahradené synantropnou vegetáciou ako výsledok poľnohospodárskej činnosti, urbanizácie a industrializácie. Prirodzená flóra a fauna existuje na plochách, ktoré sú obývané alebo obrábané

extenzívnym a tradičným spôsobom. Divorastúce druhy rastlín sa môžu vyskytovať v kultúrnych porastoch, v kroví pozdĺž ciest a na opustených poliach. Mnohé druhy živočíchov sa adaptovali na tieto človekom vytvorené stanovištia. Kultúrna krajina je mozaikou obhospodárovaných, priložítostne obhospodárovaných i opustených antropogénnych biotopov, vyskytujú sa tam i zvyšky prirodzených biotopov, resp. poloprirodzené biotopy.

Územie pre umiestnenie navrhovanej činnosti pozostáva z ostatných plôch, poľnohospodárskej pôdy, trávnantých plôch (p.č. 2375/2 a p.č. 2374).

- V záujmovom území boli terénnym prieskumom identifikované biotopy:
- polí a lúk (pasienky),
- kriačiny a skupiny stromov mimo lesa,
- antropogénny biotop (cintorín, prístupová cesta).

Socioekonomický komplex krajiny

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

2.1. Krajina, stabilita, ochrana, scenéria

Krajina je komplexný systém priestoru, polohy, georeliéfu a ostatných navzájom funkčne prepojených hmotných prirodzených a človekom pretvorených a vytvorených prvkov, najmä geologického a pôdotovorného substrátu, vodstva, pôdy, rastlinstva a živočíšstva, umelých objektov a prvkov využitia územia, ako aj ich väzieb vyplývajúcich zo sociálno-ekonomických javov v krajine (Environmentalistika a právo – J.Klinda, 2000).
Navrhovaná činnosť je situovaná v severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov.

Krajinný obraz
Krajinný obraz každého územia je daný prírodnými, najmä reliéfovými pomermi a vytvorený prvkami súčasnej krajinnej štruktúry. Krajinný obraz vyjadruje vizuálne identifikované vlastnosti krajiny. Obraz krajiny okrem estetického hodnotenia vlastností krajiny, odráža aj vnútorné vlastnosti krajiny – prírodnú, kultúrnu a historickú hodnotu. Krajinný obraz širšieho územia pozitívne dotvárajú plochy lesov. Sídelné útvary sú dotvárané sídelnou zeleňou. Krajinný obraz riešeného územia je pomerne mozaikovitý, kedy sa striedajú plochy lesných ekosystémov s poľnohospodársky využívanými plochami a sídelnými útvarmi, čiastočne prerušovaný vodnými tokmi a prvkami technickej infraštruktúry, najmä cestnými komunikáciami. Obec Dlhá nad Kysucou s rozlohou 12 km^2 leží v severozápadnej časti Javorníkov na pravostrannom prítoku hornej Kysuce.

Stabilita krajiny
Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými štrukturálnymi elementmi ÚSES sú biocentrá, biokoridory, interakčné prvky a genofondovo významné lokality.

Najbližším prvkom kostry ÚSES k navrhovanej činnosti je regionálny biokoridor IV.R terestrický biokoridor – okrajovo zasahuje do záujmového územia.
Biokoridor miestneho významu – vodný tok Dlžiansky potok, hydricko-terestrický biokoridor sa nachádza vo vzdialenosti cca 330 m v smere na SV od záujmového územia.

2.2. Súčasná krajinná štruktúra

Primárna štruktúra krajiny
Primárna krajinná štruktúra je systémom zloženým zo zložiek primárnej krajinnej štruktúry (horniny, substrát, pôdy, reliéf, vodstvo, ovzdušie, biota: živočíchy rastliny). Jednotlivé zložky predmetného územia sú v širších súvislostiach popísané v predchádzajúcich kapitolách.

Sekundárna štruktúra krajiny
Pod pojmom sekundárna krajinná štruktúra, resp. súčasné využitie územia (zeme) – landuse rozumieme súčasný stav funkčného využitia jednotlivých plôch dotknutého územia.
Sekundárna krajinná štruktúra vzniká pôsobením človeka na primárnu krajinnú štruktúru a v území navrhovanom k realizácii výstavby zariadenia je tvorená skupinou technických prvkov a prírodných krajinných prvkov. Detailnejšie je v najbližšom okolí navrhovanej činnosti možné identifikovať nasledovné prvky sekundárnej krajinnej štruktúry:

- dopravné línie,
- plochy využívané pre nakladanie s ostatnými odpadmi (areál skládky odpadov),
- lesné porasty,
- vodný tok,
- plochy poľnohospodárskych pôdnych celkov,
- neužívané trávobylinné porasty,
- nelesná drevinná vegetácia,
- produktovody.

Záujmové územie sa nachádza na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov.Územie pre navrhované rozšírenie cintorína pozostáva z poľnohospodársky extenzívne obhospodarovanej pôdy (TTP). V území dominujú agroekosystémy a v malej miere urbánne geoekosystémy. Krajinný priestor je funkčne využívaný pre účely poľnohospodárskej výroby a pochovávanie na cintoríne U Valčuhov. Navrhovaná činnosť zasahuje do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorý však nie je využívaný pre intenzívnu poľnohospodársku činnosť. Hlavné sídelné územie obce je situované vo vzdialenosti cca 0,5 km SV od záujmového územia. Najbližšie obydlia sa nachádzajú JZ až západným smerom od areálu cintorína vo vzdialenosti cca 70 až 100 m.

2.3.Funkčné využitie územia

Prírodné pomery a historický vývoj spoločnosti sú určujúce faktory pre funkčné využitie krajinného priestoru, ktorého súčasťou je aj záujmové územie.
Z hľadiska typizácie krajiny (Mazúr, 1980) možno územie pre rozšírenie cintorína začleniť do kultúrnej krajiny vidieckeho typu s prevažujúcou lesnou a poľnohospodárskou výrobou.
Z hľadiska funkčného využitia tohto typu krajinného priestoru je určujúcim regulatívom územný plán. Územný plán mesta Turzovka v znení zmien a doplnkov nerieši funkčné

usporiadanie a využitie záujmového územia. Z hľadiska existujúceho využívania územia je určujúci súčasný spôsob využívania, ktorým je poochovávanie – ukladanie ľudských pozostatkov.
Zmena a doplnok č. 2 územného plánu mesta Turzovka navrhuje rozšírenie zastavaného územia vymedzeného v schválenom územnom pláne o navrhované plochy IBV a občianskej vybavenosti v nadväznosti na súčasný intravilán. Ide o lokality 7. IBV Bukovina a 8. IBV Do Valčuhov. Lokalita Do Valčuhov sa nachádza pri ceste do osady U Valčuhov. V schválenom územnom pláne mesta Turzovka sa v tejto lokalite neuvažovalo o výstavbe. V lokalite možno postaviť asi 10 individuálnych rodinných domov. Rozšírenie existiújúceho cintorína U Valčuhov sa navrhuje na JV okraji existujúceho areálu cintorína, teda v opačnom smere ako je situovaná IBV Do Valčuhov.

2.4.Vzhľad krajiny

Širšie záujmové územie umiestnenia navrhovanej činnosti je situovaná do Hornokysuckého podolia, ktoré má charakter dlhej erózno-denudačnej brázdy. Vo svojej celkovej dĺžke 30 km oddeľuje Javorníky a Kysuckú vrchovinu. Tvorí ho niva Kysuce spolu s priľahlou pahorkatinou.
Mierne sklonené svahy nadväzujúce na lesné porasty smerom do údolí sú využívané ako poľnohospodárske pôdne celky. Najväčšie zastúpenie majú heterogénne poľnohospodárske areály a lúky a pasienky. Prechod medzi urbanizovanými plochami a poľnohospodárskymi areálmi tvoria typické terasové polia. Sú súčasťou heterogénnych poľnohospodárskych areálov je nástup sukcesie (zarastanie) poľnohospodárskych pôdnych celkov.
Z hľadiska súčasnej štruktúry krajiny je záujmové územie situované v zóne poľnohospodárskej prvovýroby a existujúceho areálu cintorína U Valčuhov. Vnímanie scenérie krajiny z pohľadov záujmového územia v nadväznosti na širší krajinný priestor je dané okolitou poľnohospodárskou a lesnou krajinou. V severnom smere územie prechádza do nivy rieky Kysuca s mestským sídlom Turzovka a postupným prechodom do lesných porastov v pohorí Turzovská vrchovina. Západne od záujmového územia sa otvára pohľad na brázdu Hornokysuckého podolia a mestskú časť Vyšný koniec. Smerom na východ prevláda lesná krajina v orografickom celku Javorníky. Záujmové územie je v širšom dosahu obklopené poľnohospodárskou pôdou, lesnými porastmi a vidieckými sídlami.
Z hľadiska súčasnej štruktúry krajiny ide o kultúrnu krajinu s mozaikovým striedaním lesných porastov, poľnohospodárskej pôdy a enklávami vidieckych sídiel.

Krajinný obraz bol hodnotený subjektívne podľa kritérií (Drdoš, 1999):
Rozmanitosť: vecno-priestorová rôznosť javov - výrazná.
Štruktúra: usporiadanie javov - kontrastná krajinná mozaika.
Prírodnosť: stupeň prírodnosti - stupeň ľudského ovplyvnenia - výrazný.
Jedinečnosť – výrazne pozmenená (referenčné obdobie 50. rokov – obdobie premeny tradičného, extenzívneho využívania zeme na intenzívne, veľkoplošné).

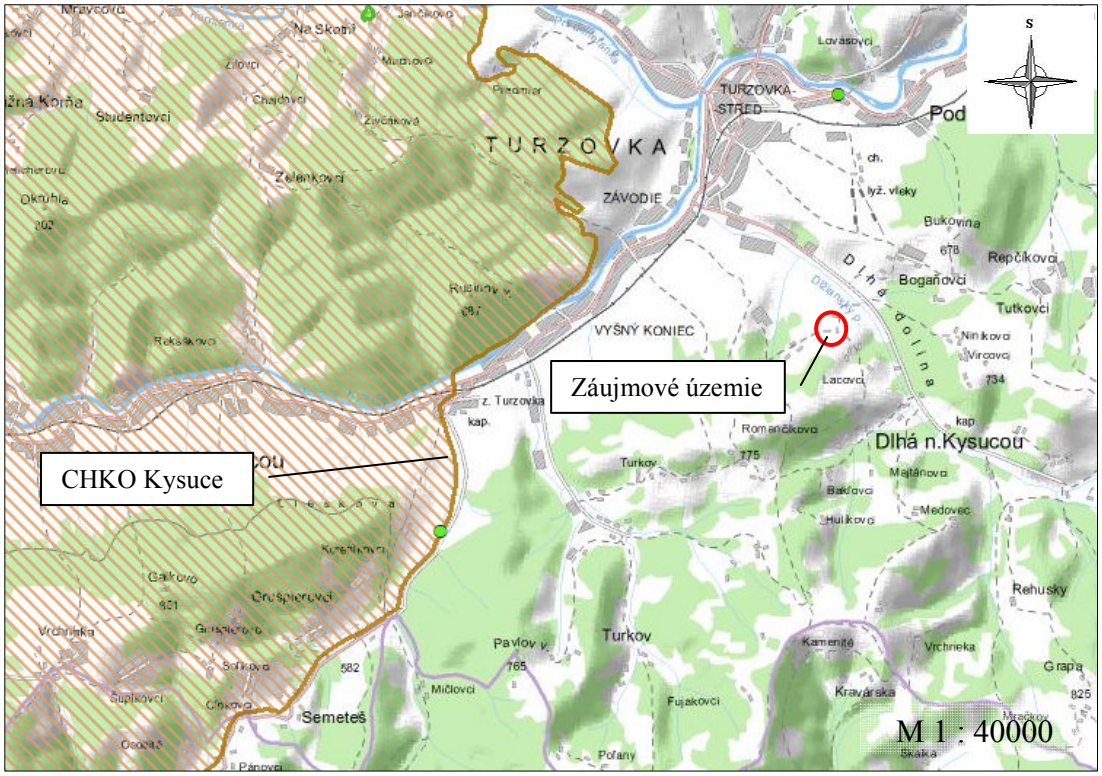
2.5.Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny

Územná ochrana prírody a krajiny

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení sa záujmové územie nachádza na rozhraní území s prvým a druhým stupňom ochrany. Prvý stupeň ochrany sa uplatňuje na celom území Slovenskej republiky. Druhý stupeň ochrany sa

poskytuje územiu Chránenej krajinnej oblasti Kysuce. Záujmové územie nezasahuje do CHKO Kysuce.

Obr. č. 2 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k chráneným územiam (SAŽP 2017)

Chránená krajinná oblasť Kysuce
Bola vyhlásená 23.5.1984 vyhláškou č. 68/84 Ministerstva kultúry SSR. Príprava a vyhlásenie pôvodne CHKO Beskydy - Javorníky vychádzala z Koncepcie rozvoja štátnej ochrany prírody schválenej uznesením vlády SSR č. 246/1976. Účelom vyhlásenia je ochrana a zveľaďovanie prírody, prírodných hodnôt a krajiny s rozptýleným osídlením vo vzťahu k rozčlenenému lesnému a poľnohospodárskemu pôdnemu fondu, zabezpečenie optimálneho využívania so zreteľom na trvale udržateľný rozvoj kultúrny, vedecký, ekonomický, vodohospodársky a zdravotnorekreačný.

Druhová ochrana prírody a krajiny
Na ploche záujmového územia rozšírenia cintorína neboli terénnym prieskumom zistené biotopy chránených druhov živočíchov alebo chránených druhov rastlín v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Ochrana drevín
Územie rozšírenia cintorína tvorí poľnohospodárska pôda s trávnym porastom bez výskytu drevín (p.č. 2375/2).

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) okresu Čadca
Výber geosystémov do biocentier vyplýva z reprezentatívnych potenciálnych a reálnych geosystémov, významných ekologických segmentov, genofondovo významných plôch.

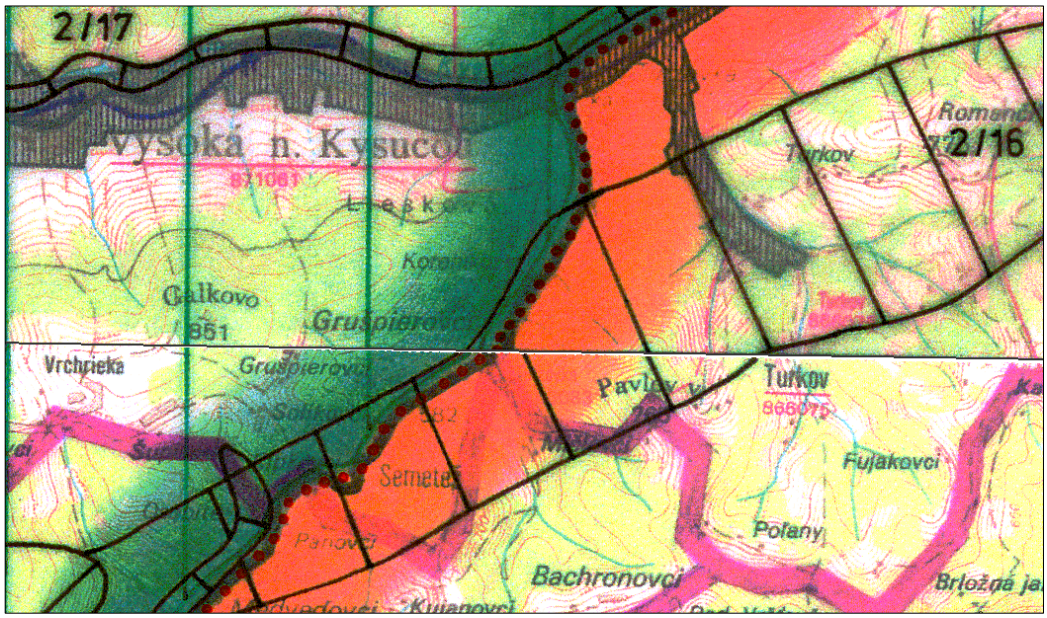
Biocentrá nadväzujú na základnú kostru ekologickej stability územia tvorenej chránenými územiami, ochrannými pásmami vodných zdrojov, biotopmi a ekologicky významnými plochami navrhovanými na legislatívnu ochranu.

V širšom území sa podľa RÚSES okresu Čadca (SAŽP 1995), nachádzajú nasledovné prvky systému ekologickej stability:

- regionálne biocentrum Hlinené B 11
- regionálny terestrický biokoridor III. R
- regionálny terestrický biokoridor IV. R (k.ú. Turkov)
- regionálny terestrický biokoridor X. R
- nadregionálny hydrický biokoridor XI. R (rieka Kysuca)
- regionálny hydrický biokoridor XII. R (Kysuca, Predmieranka, Korňanka)

Nadregionálny biokoridor rieka Kysuca **Nrbk 2 Rieka Kysuca:** hydricko-terestrický biokoridor, prepojenie Váhu údolím Kysuce až po Svrčinovec. Prepája množstvo biocentier a biokoridorov - nezasahuje do záujmového územia.
Regionálny biokoridor IV.R terestrický biokoridor – okrajovo zasahuje do záujmového územia.

Obr. č. 3 Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k biokoridoru IV.R (ÚPN VÚC Žilina 2011)

Miestne biokoridory
Hydrický biokoridor miestneho významu vodný tok Dlžiansky potok – nezasahuje do záujmového územia v oboch variantoch.

Genofondové lokality v k.ú. Turzovka a Turkov

36 z Kysuca pod Rusínovým vrchom, k.ú. Turzovka, ohrozené živočíchy potočného a riečneho alúvia
37 z Predmierske rybníky, k.ú. Turzovka, liahnisko obojživelníkov

38 z Predmieranka, k.ú. Turzovka, ohrozené živočíchy potočného a riečneho alúvia (navrhované územie európskeho významu SKÚEV 0655 Predmieranka)
96 zf Stará tehelňa, k.ú. Turzovka, kroviny, mokrade, jazierka s liahniskami obojživelníkov, ornitofauna, ohrozené druhy rastlín
97 f Závodie, k.ú. Turzovka, podhorské kvetnaté lúky s orlíčkom obyčajným
98 z Rybníky na Korňanke, k.ú. Turzovka, liahnisko obojživelníkov
99 z Predmier pri ceste, k.ú. Turzovka, zimovisko obojživelníkov
100 f Pod Komárovom, k.ú. Turzovka, slatinné lúky s páperníkmi a vstavačovitými
101 f Predmier-Škorovci, k.ú. Turzovka, slatinné lúky a prechodné rašeliniská
102 f Hlinené U Štiakov, k.ú. Turzovka, slatinné lúky s páperníkmi a vstavačovitými
103 f Hlinené Pod Kempou, k.ú. Turzovka, slatinné lúky s vachtou a vstavačovitými
104 f Hlinené pri kapli, k.ú. Turzovka, slatinné lúky a prechodné rašeliniská
108 z Kysuca v Turzovke, k.ú. Turzovka, ohrozené druhy riečneho alúvia

Navrhovaná činnosť nezasahuje do genofondových lokalít.

Chránené stromy
V záujmovom území sa žiadne taxóny chránených drevín nevyskytujú.
V záujmovom území sa nenachádza chránený strom podľa § 49 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.

Chránené územia NATURA 2000 je sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.
Podľa výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam navrhovaných území európskeho významu, (aktualizovaný výnosom MŽP SR č.1/2012 z 3.10.2012) sa v záujmovom území ani v jeho okolí nenachádza územie európskeho významu.
Najbližšie územie európskeho významu je vzdialené od záujmového územia smerom na SZ vo vzdialenosti cca 4,5 km. Ide o územie európskeho významu Predmieranka SKUEV0655.

Obr. č. 3 Územia európskeho významu vo vzťahu k záujmovému územiu (NATURA 2000)

Výskyt biotopov európskeho a národného významu
Na záujmovom území ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú biotopy európskeho alebo národného významu.

Navrhované chránené územia
Na záujmovom území lokalite ani v jeho bezprostrednom okolí neboli navrhnuté ani zaznamenané nové návrhy chránených území.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov
V širšom záujmovom území sa nevyskytujú ramsarské lokality lokality.

Lokality Emerald
Pod pojmom EMERALD sa rozumie sieť „smaragdových“ území, t.j. území osobitného záujmu ochrany prírody. Budovanie tejto siete iniciovala Rada Európy v rámci uplatňovania Bernského dohovoru, ktorého cieľom je ochrana voľne žijúcich organizmov a ich prírodných biotopov, najmä tých, ktorých ochrana si vyžaduje spoluprácu niekoľkých štátov. Na záujmovom území ani v jeho okolí sa nenachádza územie osobitného záujmu ochrany prírody.

Mokrade
Na záujmovom území alebo v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú mokrade, ktoré sú významné na lokálnej, regionálnej alebo národnej úrovni.

Genofondové plochy
Genofondové plochy predstavujú územie, na ktorom sa vyskytujú chránené, vzácne alebo ohrozené druhy rastlín alebo živočíchov na pomerne zachovalých alebo prírode blízkych biotopoch, alebo sa tu vyskytujú druhy rastlín a živočíchov typické pre danú oblasť alebo menšie územie a potenciálne by sa mohli z genofondových plôch šíriť do okolia, ak by sa zmenili podmienky a využívanie okolitej krajiny.
Na záujmovom území alebo v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú genofondové plochy.

Významné krajinné prvky
Významné krajinné prvky predstavujú segmenty krajiny, ktoré utvárajú charakteristický vzhľad krajiny. Ide o lokality s prevažným výskytom prírodných prvkov, ktoré predstavujú historickú štruktúru krajiny a spolu s ekostabilizačnými štruktúrami majú význam i pre ochranu biodiverzity.
Na záujmovom území alebo v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú významné krajinné prvky.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

3.1.Historická krajinná štruktúra

Antropogénne pretváranie prírodného prostredia vyplýva z historicko-vývojových procesov v krajine a prejavuje sa kontinuálne v krajinnej štruktúre. Z časového hľadiska hovoríme o historickej krajinnej štruktúre, ktorá reprezentuje staršie časové jednotky. Zachované objekty, prvky alebo spôsoby využitia zeme sa prejavujú v súčasnej krajinnej štruktúre, ktorá je usporiadaním rôznych časových jednotiek.
Obec leží v severozápadnej časti Javorníkov na pravostrannom prítoku hornej Kysuce.
Dlhá nad Kysucou je obec v okrese Čadca. V rokoch 1949 - 1954 bola osadou obce Turzovka a predtým bolo rozptýlené kopaničiarske osídlenie v priestore terajšej obce Dlhá súčasťou obce Dlhé Pole, časť kopaníc patrila aj do obcí Divina a Nesluša. Oblasť Dlhej nad Kysucou sa v písomných prameňoch spomína už v stredoveku. Prvý zápis o tomto území pochádza už z roku 1387. Táto prvá zmienka je v listine chotára Diviny zachytená v forme Dodluheg (do Dlhej). Ako samostatná obec vznikla až v roku 1954, po 2. Svetovej vojne, kedy bola Turzovka rozdelená na 4 samostatné obce – Turzovku, Korňu, Klokočov a Dlhú nad Kysucou.
Hospodárske aktivity v území tvorili jeden veľký komplex vplyvov a faktorov, ktorý formoval a pretváral prírodný ráz krajiny. Krajinný priestor obce a jeho blízkeho okolia nadobudol prvky kultúrnej krajiny vidieckeho typu.

3.2.Obyvateľstvo

Obec Dlhá nad Kysucou sa počtom obyvateľov radí do skupiny menších obcí. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 obec Dlhá nad Kysucou mala 633 obyvateľov, z toho 318 mužov a 315 žien. V roku 2006 malo mesto 504 obyvateľov, z toho 257 mužov a 247 žien.
Za posledných 10 rokov dosiahol počet obyvateľov svoje maximum 646 obyvateľov v roku 2013.
Odvtedy má stav počtu obyvateľov klesajúci trend. Úbytok spôsobuje predovšetkým emigrácia mladých obyvateľov za prácou a tým aj nižší prirodzený prírastok.

Predpokladaný nárast obyvateľov v nasledujúcom období je podmienený rozvojom individuálnej bytovej výstavby a dobudovaním komplexnej občianskej vybavenosti.

Tab. č. 18 Prehľad vývoja počtu obyvateľov v obci Dlhá nad Kysucou

Rok	1998	2005	2010	2012	2014	2015	2016
Počet obyvateľov	481	508	524	620	633	621	622

(ŠÚ SR, 2016)

Tab. č. 19 Základné údaje o obyvateľstve obce Dlhá nad Kysucou

Obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien z trvalo bývajúceho obyvateľstva v %	Ekonomicky produktívne osoby			Podiel ekonomicky aktívnych z trvalo bývajúceho obyvateľstva v %
	spolu	muži	ženy		spolu	muži	ženy	
Dlhá nad Kysucou	633	318	315	49,76	414	227	187	65,4

(Zdroj: ŠÚ SR, 2011)

Z hľadiska situovania pracovných príležitostí má významné postavenie okresné mesto Čadca ako aj krajské mesto Žilina. Celkový počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci k decembru roku 2010 dosiahol počet 414, čo predstavuje 65,4 % z trvale bývajúceho obyvateľstva obce.

Tab. č. 20 Trvalo bývajúce obyvateľstvo obce Dlhá nad Kysucou

Obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo	0-14 roční	Muži 15-59 roční	Ženy 15-54 ročné	Muži 60 + roční Ženy 55 + ročné
Dlhá nad Kysucou	633	107	227	187	112

(Zdroj: ŠÚ SR,2011)

Vzťah medzi predproduktívnou, produktívnou a poproduktívnou skupinou charakterizuje mieru perspektívnosti populácie. Pokračuje pokles podielu detskej zložky, posilňovanie produktívnej zložky a pomerne vysoký nárast poproduktívnej zložky, ide o zhoršenie populačných potenciálov.

3.3.Sídla

Administratívne patrí územie obce Dlhá nad Kysucou do VÚC Žilina, regiónu Horné Kysuce, v okrese Čadca. Obec leží v severozápadnej časti Javorníkov na pravostrannom prítoku hornej Kysuce. Samostatnou obcou je od júna 1954. Dovtedy bola osadou Dlhého Poľa, Diviny a Nesluše, od r. 1949 osadou Turzovky. Cirkevne patrila k fare v Turzovke.

Obec leží na subregionálnej osi v smere S-J medzi strediskami Čadca - Žilina. Rozloha obce je 12 km^2.
Obec Dlhá nad Kysucou sa nachádza v blízkosti viacerých väčších, ako aj menších mestských sídiel. Najbližším sídlom mestského charakteru je Turzovka (1,15 km), Čadca (15 km), Bytča (26 km), Kysucké Nové Mesto (35,5 km) a krajské mesto Žilina (39 km).

3.4. Priemysel

Priemyselná výroba v meste Turzovka je zastúpená textilným priemyslom a spracovaním dreva s výrobou drevárskych produktov.
Turzovka bola dlhé roky významná tiež z hľadiska textilného priemyslu. Na textilnú tradíciu vďaka kvalifikovanej pracovnej sile i vhodným priestorom po zaniknutej textilnej fabrike nadviazalo viacero spoločností. Svoje zastúpenie má aj domáca potravinárska výroba okrem malých živnostníkov pôsobiacich v pekárstve, mäsopriemysle a v ďalších odvetviach.
V obci Dlhá nad Kysucou je nosným odvetvím poľnohospodárstvo, pre ktoré sú tu veľmi priaznivé podmienky. Prevažujúce činnosti sú v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby.

3.5.Sociálna infraštruktúra a služby

Zariadenia občianskej vybavenosti, ktoré zabezpečujú obsluhu obyvateľov vo sfére sociálnej vybavenosti zodpovedajú sídelnej veľkosti obce Dlhá nad Kysucou a jej celospoločenskému významu.

Školstvo
Základná škola s materskou školou Dlhá nad Kysucou je málotriedna škola, neplno organizovaná, s ročníkmi 1. až 4. V budove ZŠ s MŠ sa začalo vyučovať v roku 1972. Od roku 2002 je to škola s právnou subjektivitou. Pozostáva z dvoch tried ZŠ (so spojenými ročníkmi 1. a 3. roč., 2. a 4. roč.) a jednej triedy MŠ so zmiešanými vekovými skupinami. Obe zariadenia pracujú v jednej budove. Zriaďovateľom školy je Obec Dlhá nad Kysucou.
Budova školy stojí v blízkosti lesa, je vsadená do príjemného, pokojného prostredia, obklopená zeleňou. Súčasťou školského areálu je i ihrisko, ktoré v prípade dobrého počasia slúži žiakom na vyučovacie i mimoškolské aktivity.

Zdravotníctvo
Hlavným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti je Poliklinika Turzovka. Poliklinika je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov mesta Turzovka, ale aj okolitých spádových obcí, keďže patrí k najlepšie vybaveným zdravotníckym zariadeniam v okolí. Samotné patrí do spádovej oblasti Nemocnice v Čadci.
Zásobovanie obyvateľstva liekmi zabezpečuje lekáreň, ktorá sa nachádza priamo v obci Dlhá nad Kysucou. Avšak chýba pohotovostná lekáreň, ktorá sa najbližšie nachádza v Čadci.

Kultúra
V nadväznosti na okolité mesto Turzovka je k dispozícii viacero kultúrnych zariadení, kde sa realizujú rôzne kultúrne podujatia. Najväčšími sú najmä Kultúrny dom Rudolfa Jašíka a Prírodný amfiteáter, ktoré sú v správe mesta. V objekte je lokalizované Medzinárodné informačné centrum so stálou expozíciou spisovateľa R. Jašíka. Menšie kultúrne objekty sú

situované priamo v meste. V roku 2005 bol otvorený Detský hrad z prírodných materiálov a Šarkpark – drevená konštrukcia s kulisou kysuckej dediny v centre mesta.
Kultúrno-spoločenský život v ovci je zabezpečovaný nielen prostredníctvom obecného úradu, ale tiež v rámci záujmových združení občanov.

Obchod a služby
Zásobovanie obyvateľstva tovarmi poskytujú maloobchodné predajne rôzneho druhu. Obyvatelia obce Dlhá nad Kysucou a okolitých obcí dochádzajúci do mesta Turzovka za prácou a do škôl, kde rovnako využívajú aj väčší počet a širší sortiment obchodných reťazcov. Na území mesta sa nachádzajú predajne: potravinárskeho tovaru, zmiešaného tovaru, nepotravinárskeho tovaru, pohostinstvá.
Turzovka je pre okolité obce modálnym centrom, kde sa sústreďujú sídla jednotlivých firiem. Služby, ktoré poskytuje v slabšej úrovni, alebo neposkytuje vôbec, obyvatelia nachádzajú vo väčšom mestskom centre Čadca.

Šport
Športové podujatia, ale aj individuálne športové vyžitie je realizované vo väčšej miere v najbližšom meste Turzovka, kde sa nachádza najväčšie športové a rekreačné centrum je stredisko Areál športu a oddychu v Turzovke - Závodí. Futbalové ihrisko futbalového klubu Tatran Turzovka sa nachádza v časti Závodie. Menšie ihrisko pre verejnosť sa nachádza v Hlinenom, Vyšnom konci. V Predmieri sa prerobilo staré škvarové ihrisko na bi krosový areál. Školské ihrisko je po ukončení výuky po dohode so správcom prístupné aj verejnosti.
Na zimné vyžitie slúži turisticko-lyžiarske stredisko Bukovina.

3.6.Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

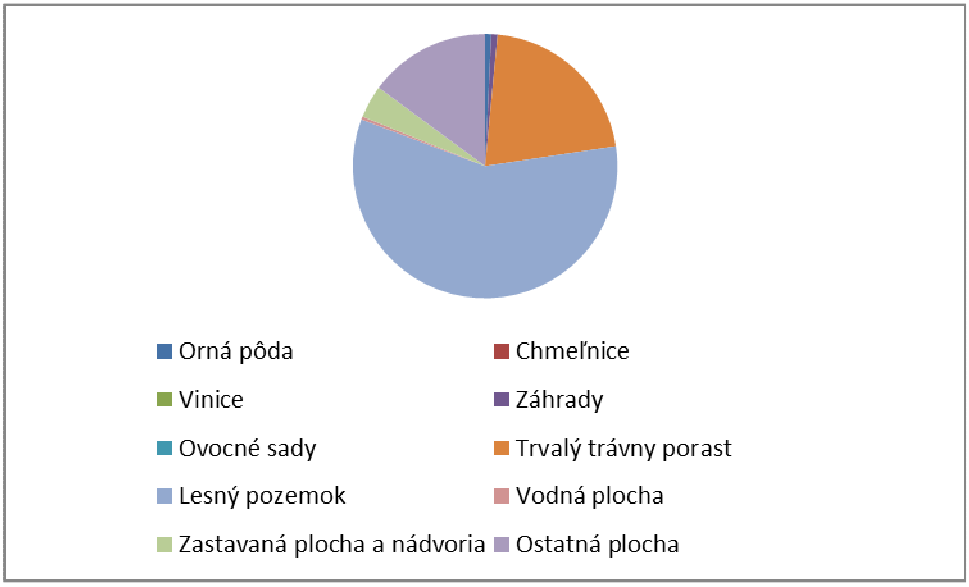
Z hľadiska lesohospodárskeho a poľnohospodárskeho využitia krajiny je územie navrhované k rozšíreniu cintorína v obci Dlhá nad Kysucou.

Poľnohospodárstvo
Mierne sklonené svahy nadväzujúce na lesné porasty smerom do údolí sú využívané ako poľnohospodárske areály. Najväčšie zastúpenie majú heterogénne poľnohospodárske areály, lúky a pasienky. Menej, len v najmenej sklonitých územiach hlavne pozdĺž najväčších vodných tokov. Prechod medzi urbanizovanými plochami a poľnohospodárskymi areálmi tvoria typické terasové polia. Sú súčasťou heterogénnych poľnohospodárskych areálov, no v poslednom období v celom regióne nastupuje výrazná sukcesia (zarastanie) poľnohospodárskych areálov. Aj terasové polia sú znehodnocované sukcesným procesom, pretože obyvatelia sa nevenujú poľnohospodárskej činnosti v takej miere ako v minulosti.

Tab. č. 21 Prehľad výmery pozemkov podľa druhov pozemkov

Územie	**Poľnohospodárska pôda v m^2**						
k.ú. Dlhá nad Kysucou	Spolu	v tom					
		Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrady	Ovocné sady	Trvalý trávny porast
	2 770 310	90 605	0	0	95 100	0	2 584 605
	Nepoľnohospodárska pôda m^2						
	Spolu	v tom					
		Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha		
	9 489 135	7 128 861	46 002	490 515	1 823 757		

Graf č. 1 Prehľad výmery pozemkov v katastrálnom území mesta Turzovka

Z celkovej rozlohy katastrálneho územia Dlhej nad Kysucou poľnohospodárska pôda zaberá len 22,6 %, zvyšok tvorí najmä lesná pôda a ostatné plochy. Intenzitu poľnohospodárskeho využitia oblasti môžeme charakterizovať rôznymi ukazovateľmi, no dobre ju vystihujú stupeň poľnohospodárskeho využitia (SPV) a stupeň zornenia pôdy (SZ) v jednotlivých katastrálnych územiach. SPV udáva podiel poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery územia. Stupeň zornenia predstavuje podiel ornej pôdy z poľnohospodárskej pôdy. Orná pôda tvorí z celkovej poľnohospodárskej pôdy len 3,27 %. Naopak stupeň zatrávnenia je vysoký, až 93,3 %. Predstavuje podiel TTP z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy v riešenom území.
V navrhovanom variante navrhovanej činnosti lokalita umiestnenia si vyžaduje záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

Lesné hospodárstvo
Lesy zaberajú veľkú časť územia obce Dlhá nad Kysucou. Ich rozloha dosahuje 712,89 ha, čo predstavuje 58,15 % z celkovej výmery územia mesta.
Celkovo je Žilinský kraj veľmi lesnatý, pričom významnejšie zastúpenie majú lesy na území okresov Bytča, Čadca a Kysucké Nové Mesto.
Najbližší lesný porast k záujmovému územiu sa nachádza v smere na J vo vzdialenosti cca 90 m.

3.7.Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou
Zásobovanie pitnou vodou v obci Dlhá nad Kysucou je realizované prostredníctvom verejného vodovodu a individuálnych zdrojov pitnej vody.
Hlavné zásobovanie obyvateľov pitnou vodou je riešené z verejného vodovodu mesta Turzovka napojeného na Skupinový vodovod Nová Bystrica – Čadca – Žilina (ďalej SKV NB – ZA – ČA), vetvu Raková – Turzovka DN 300.

Odkanalizovanie
Obec Dlhá nad Kysucou disponuje jednotnou kanalizačnou sieťou, ktorá je napojená na kanalizačnú sieť mesta Turzovka a ČOV. ČOV je lokalizovaná mimo územia mesta Turzovka, v katastrálnom území obce Podvysoká.

Spoje
Na území mesta je pokrytie signálu všetkých troch mobilných operátorov, ktoré využíva prevažná časť občanov. Obyvatelia využívajú aj pevné telefónne stanice. V obci sú poskytované poštové služby, ktoré zabezpečuje Slovenská pošta, a.s.. V súčasnosti postačuje potrebám obyvateľstva.

Elektrická energia
Rozvod elektrickej energie pre územie mesta Turzovka je realizovaný z dvoch 110 kV uzlov (TR 110/22 kV Čadca a Bytča), po 22 kV vedeniach číslo 187 TR Čadca – Turzovka a 232 TR Bytča – Makov – Turzovka. Elektrifikované je celé územie mesta, dané vedenia č. 187 a č. 232 vedú el. energiu smerom cez Predmier a Hlinené do okolitých obcí. Zásobovanie rieši 36 trafostaníc s celkovým inštalovaným výkonom 12 390 kVA.

Teplo
Zásobovanie teplom v obci je realizované s využívaním zemného plynu, pevných palív a elektrickej energie.

Plyn
Obec Dlhá nad Kysucou je plne plynofikované. Bez plynových prípojok sú zväčša len osady. Plynové potrubia sú vedené v krajnici miestnych komunikácií. Plyn sa vyžíva predovšetkým na vykurovanie, menej varenie a ohrev vody. Prevádzkovateľom plynovodu je Slovenský plynárenský priemysel, a.s., v Žiline.

3.8.Dopravná a telekomunikačná infraštruktúra

Žilinsky samosprávny kraj je svojou polohou veľmi významný v systéme dopravy. Cez územie Žilinského kraja prebiehajú európske multimodálne koridory:

- **koridor č. E50** (západ-východ) Česko – Žilina – Košice – Ukrajina.
- **koridor č. E75** (juhozápad-sever) Poľsko – Čadca – Žilina – Maďarsko – Rakúsko.
- **koridor č. E77** Poľsko – Trstená – Dolný Kubín – Šahy– Maďarsko.
- **koridor č. E442** Česko – Makov – Bytča – Žilina s pripojením na E50 a E75.

Sieť pozemných komunikácií v okrese Čadca sa skladá z ciest I., II. a III. triedy, siete miestnych a účelových komunikácií, s celkovou dĺžkou ciest 232,591 km, kde je hustota cestnej siete 2,555 km/1 000 obyvateľov.

Tab. č. 22 Prehľad o dĺžkach ciest na území okresu Čadca k 1. 1. 2016 (km)

Okres	Cesty					diaľnice + privádzače
	I. triedy	II. triedy	III. triedy	rýchlostné R1	Spolu	
Čadca	54,066	68,952	109,573	0,000	232,591	0,238

(Slovenská správa ciest 2016)

Obcou Dlhá nad Kysucou prechádza cesta III. triedy č. 2031. Cestná doprava njbližšieho mesta Turzovka je viazaná predovšetkým na dolinu rieky Kysuce a doliny jej prítokov. Hlavná cestná komunikácia je štátna cesta II/ 487 z Čadce do Makova. V Čadci nadväzuje cesta na medzinárodnú cestu I. triedy č.11, v medzinárodnom značení E 75. Smerom západ nadväzuje v Makove na štátnu cestu I/18 (E 442). Teda štátna cesta II/487 je akoby spájacou cestou medzi dvoma cestami I. triedy. Približne v jej polovici sa nachádza Turzovka. Okrem hlavnej cestnej komunikácie z mesta vychádzajú ešte dve cesty II. triedy a to štátna cesta II/484 smerom na Klokočov a štátna cesta II/541 na Kotešovú. Cesty nižšej (III. triedy) vedú na Korňu (III/2020), Turkov a Dlhú nad Kysucou (III/2031).

Železničná doprava

V obci Dlhá nad Kysucou nedisponuje železničnou dopravou. V širšom záujmovom území prechádza regionálna železničná trať č. 128 z Čadce do Makova. Jedná sa o jednokoľajnú neelektrifikovanú železničnú trať s normálnym rozchodom. Dĺžka železničnej trate Turzovka – Čadca je 14 km. V Turzovke má dve zastávky: železničná stanica sa nachádza v centre mesta, kým druhá zastávka sa nachádza v časti Vyšný koniec.

Letecká doprava

Na území kraja sa nachádza „Letisko Žilina, a.s.“, ktoré patrí do siete medzinárodných letísk TINA. Je využívané pre leteckú dopravu slovenských a zahraničných leteckých spoločností, lety firemných a súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie.
V obci Dlhá nad Kysucou sa nenachádzajú zariadenia leteckej dopravy. Obyvatelia obce môžu využívať blízke letecké spojenia z letiska Žilina v Dolnom Hričove.

Kombinovaná doprava

Na území Slovenskej republiky sa nachádza 11 terminálov kombinovanej dopravy. Medzi terminály kombinovanej dopravy s medzinárodným významom na Slovensku patria terminály v Bratislave, Žiline, Košiciach a terminál Dobrá pri Čiernej nad Tisou.

Na území obce sa nenachádza terminál kombinovanej dopravy. Okres Žilina spadá do atrakčného obvodu terminálu kombinovanej dopravy v Žiline/Teplička nad Váhom. Terminál kombinovanej dopravy podľa „Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žiliny“ je v meste Žilina, ktorý má charakter medzinárodného terminálu.

Cyklistická doprava
Pre účely cyklistickej dopravy sa v obci využíva sieť účelových miestnych komunikácií. Najbližší územím k obci je mesto Turzovky, kde vedie takmer päťkilometrový cyklopruh smerom od Čadce na obec Makov.

Vodná doprava
Vnútrozemská vodná doprava sa v súčasnosti na území Žilinského kraja nevykonáva.
Územie obce Dlhá nad Kysucou je vodohospodársky pasívne. Obcou preteká Dlžiansky potok so svojimi prítokmi, ktorý je pravostranným prítokom rieky Kysuca. Záujmové územie sa nachádza približne vo vzdialenosti 330 m S od Dlžianskeho potoka.

Telekomunikačná infraštruktúra
Najbližšia telekomunikačná ústredňa mesta Turzovka je zaradená do primárneho telekomunikačného obvodu Žilina. Z technického hľadiska sa jedná o digitálnu ústredňu RSU pripojenú na oblastný optický kábel vedený z Čadce do Makova. Telefónna sieť je vedená dvoma spôsobmi: optickými káblami v zemi v intraviláne mesta. Druhý spôsob je káblami po stĺpoch v oblasti rozptýleného osídlenia.

3.9.Rekreácia a cestovný ruch

Obec Dlhá nad Kysucou a jej širšie okolie má výhodnú geografickú polohu, čo ovplyvňuje rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. V najbližšom meste Turzovka sa nachádzajú ubytovacie zariadenia pre turistov. Turisti využívajú aj ubytovacie služby v okolitých sídlach. V súčasnosti je rekreácia realizovaná predovšetkým v extraviláne mesta v objektoch individuálnej rekreácie.
Cestovný ruch je ovplyvňovaný prevádzkou rekreačného areálu Bukovina. Nachádza sa v blízkosti centrálnej časti mesta (asi 2 km od centra) na severnom svahu Javorníkov. Stredisko disponuje dvoma lyžiarskymi vlekmi, reštauračnými a ubytovacími službami v areáli Penziónu Bukovina. Počas letného obdobia poskytuje aj požičovňu horských bicyklov a možnosť športového vyžitia v Areáli športu v mestskej časti Predmier. Významným miestom predovšetkým religiózneho turizmu je Živčáková hora, ktorá je súčasťou Turzovskej vrchoviny a nachádza na rozmedzí katastrálnych území Turzovky, Korne a Vysokej nad Kysucou.

3.10.Kultúrnohistorické hodnoty územia

Na území mesta Turzovka sa podľa Registra nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok nachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:
- Kostol Nanebovzatia Panny Márie (194) na parc. č. 358, (kat.)
- Pomník Padlí v I. sv. vojne a pamätná tabuľa Padlí v II. svetovej vojne (206/1-2) na parc. č. 358.
- Prícestný stĺp sv. Jána Nepomuckého (2695/0) na parc. č. 413
- Dom ľudový a maštaľ (2966/1-2) Hlinené č. 85 na parc. č. 8798 (teraz 4821)

- Bývalá štátna meštianska škola, postavená v 1. pol. 40-tych rokov 20. stor.
- Bývalý sirotinec, postavený r. 1913 podľa projektu arch. M.M. Harminca
- Kaplnka v Hlinenom s obrazom Sedembolestnej P. Márie od J.B. Klemensa (1871)
- Socha Piety, polychrómovaná drevorezba od J. Schwirczeka (okolo r. 1880) v kaplnke v Predmieri

V záujmovom území navrhovanej činnosti alebo v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádza žiadna kultúrna pamiatka.

Archeologické náleziská
Evidenciu archeologických nálezísk vedie Archeologický ústav SAV v Centrálnej evidencii archeologických nálezísk SR. V evidencii nálezísk sú vyznačené archeologické náleziská vyhlásené podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu za národné kultúrne pamiatky alebo pamiatkové územia.
Obec Dlhá nad Kysucou nie je známe z archeologických prieskumov a zberov. Je pravdepodobné, že pri zemných prácach spojených so stavebnou činnosťou môžu byť zistené archeologické nálezy, resp. archeologické situácie najmä z mladšej doby železnej, stredoveku a novoveku. V prípade zistenia archeologických nálezov počas stavby zodpovedná osoba za vykonávanie prác ohlási nález KPÚ Žilina. Nález musí byť ponechaný bez zmeny až do obhliadky KPÚ Žilina alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou.

Paleontologické náleziská
Na záujmovom území šírenia cintorína nie sú známe paleontologické náleziská.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia

4.1.Pôdy a horninové prostredie

Záujmové územie je z geologickej stránky budované paleogénnymi horninami reprezentovanými striedaním pieskovcov a ílovcov, ktoré sú v prevahe a v povrchovej časti zvetrané na íl. Územie tvoria deluviálne, proluviálne a v poriečnej nive fluviálne sedimenty kvartérneho veku o rôznej hrúbke. Znečistenie horninového prostredia širšieho záujmového územia nie je monitorované. Kvalitu prostredia je možné interpretovať sprostredkovane od kvality podzemných vôd, alebo z geogénne podmieneného obsahu látok v horninovom prostredí (vrátane pôdy).
Pod kontamináciou pôdy sa rozumie prekročenie najvyššej prípustnej hodnoty obsahu prvkov a zlúčenín v pôde sledovaných v “Čiastkovom monitorovacom systéme Pôda” podľa “Rozhodnutia MP SR o najvyšších prípustných hodnotách škodlivých látok v pôde a o určení organizácií oprávnených zisťovať skutočné hodnoty týchto látok č. 531/1994 - 540”, ktoré bolo nahradené zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Na základe “Plošného prieskumu kontaminácie pôd” (ďalej PPKP), ktorého predmetom je sledovanie kontaminujúcich látok v pôdach vo vybraných katastrálnych územiach neboli v Turzovke a širšom okolí zistené kontaminované pôdy kategórie B a C.

Stav kontaminácie pôd sa vyjadruje kategóriami podľa limitov najvyšších prípustných hodnôt škodlivých látok. Podľa Rozhodnutia MP SR č. 531/1994 pre zhodnotenie stavu kontaminácie pôd sú použité nasledovné kategórie:

0 - nekontaminované pôdy s obsahom všetkých hodnotených rizikových látok pod limitom A (pre celkový obsah prvku), resp. A1 (pre obsah prvku v 2M HNO_3 resp v 2M HCl); tieto zaberajú 1699,0 tis. ha (69,5 %) PPF;

A1, A - rizikové pôdy - obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A1, A až po limit B. Obsah týchto látok je nad hranicami prirodzeného pozadia a môže sa prejavovať zvýšením obsahu v rastlinách (na kyslých pôdach, alebo u rastlín resp. ich častí, ktoré v zvýšenej miere prijímajú rizikové stopové prvky); zaberajú 701,6 tis. ha (28,7 %) PPF;

B - kontaminované pôdy - obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit B až po limit C uvedeného legislatívneho predpisu. Vo väčšine prípadov sa už prejavuje zvýšeným obsahom v rastlinách, a to nad hygienickými limitmi pre potraviny alebo krmoviny (34,22 tis. ha - 1,4 % PPF);

C - silne kontaminované pôdy - obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit C a prejavuje sa takým vysokým obsahom v rastlinách, že legislatívna norma určuje sanáciu takýchto pôd a prísnu kontrolu ich vstupu do potravinového reťazca (9,78 tis. ha - 0,4 %).

Na plošnej kontaminácii pôd sa podieľajú najväčšou mierou tieto činitele:

- výskyt prirodzenej kontaminácie pôd rizikovými prvkami z geochemických anomálií,
- vplyv globálnych emisií pochádzajúci prevažne zo zahraničných zdrojov a prejavuje sa zvýšeným obsahom Cd, Pb, Cr, As,
- vplyv vnútroštátnych zdrojov s lokálnym až regionálnym dosahom, pochádzajúci z rôznych druhov metalurgického a iného priemyslu, ako aj z teplární,
- vplyv poľnohospodárstva (najmä na obsah Cd z fosforečných hnojív),
- vplyv emisií z dopravných prostriedkov.

V širšom záujmovom území sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie: 0 – nekontaminované, rizikové pôdy A, A_1, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A,A1, až po limit B.

Erózia pôdy

Z erozívnych procesov sú v širšom dotknutom území rozšírené hlavne pôdodeštrukčné formy ryhovej vodnej erózie. Tieto prevládajú najčastejšie ako výmole rôznych rozmerov a tvarov, resp. jarky a brázdy v kombinácii s nivačnými depresiami a antropozoogénnym poškodením pôdy z minulosti, ale ako aj mikrorozmerné formy (žliabky, jarčeky) na antropogénne obnažených pôdach (chodníkoch, cestách, prtiach), na plošne erodovaných plochách a pod.. V rôznom stupni vývoja sa vyskytujú hlavne na chodníkoch a lesných cestách. Na záujmovej lokalite so súvislým bylinným krytom neboli zistené erózne procesy. Vodný tok Dlžiansky potok s pobrežnými pozemkami podlieha vertikálnej a laterálnej erózii. Pri povodniach dochádza k podomieľaniu brehov a ich následnému zosúvaniu.

Zosuvné deštrukčné procesy
Z hľadiska širších vzťahov a so zreteľom na geologické podložie územia sa v území vyskytujú geodynamické javy charakteru plošných, frontálnych a prúdových zosuvov príkrych svahov. Celkovo zhoršuje stabilitu svahov i povaha flyšoidných súvrství, ktoré sú všeobecne náchylné na zosúvanie.
V blízkosti záujmového územia bolo realizovaných niekoľko prieskumných prác npr. „Geofaktory životného prostredia povodia Kysuce“ (MŽP SR 1999).
Podľa hydogeologického posudku PROGEO 06/2017/HG samotná lokalita leží na miernom svahu, ktorý je tvorený svahovinami – deluviálnymi hlinito-kamenitými sedimentmi charakteru ílu štrkovitého.
Menšie zastúpenie majú pleistocénne fluviálne akumulácie, ktoré sú zachované v doline miestneho toku Dlžianka, ako aj v dolinách jeho väčších prítokov.

4.2.Povrchové a podzemné vody

Povrchové vody
Z hydrologického hľadiska spadá katastrálne územie obce Dlhá nad Kysucou do hlavného povodia povrchového toku Váhu, čiastkového povodia Kysuce, číslo hydrologického poradia 4-21-06. Hlavným tokom v území obce Dlhá nad Kysucou je Dlžiansky potok (č. hydr. poradia 4-21-06-025 s jeho bezmennými prítokmi), ktorý je pravostranným prítokom rieky Kysuce.
Z hľadiska začlenenia skúmaného územia do čiastkových povodí, záujmová územie patrí do čiastkového povodia Dlžiansky potok č. hydr. poradia 4-21-06-025. Predmetný vodný tok neprechádza záujmovým územím. Zdrojom vodnatosti sú výlučne dažde a snehové zrážky. Povrchový odtok je preto veľký, ale nevyrovnaný.
Zdrojom vodnatosti potokov a riek sú zrážky vo forme dažďa a topiaci sa sneh. Najmenšia vodnatosť tokov je koncom leta a na jeseň, kedy sú menšie úhrny zrážok. Vodné toky sú z hľadiska vodnatosti veľmi rozkolísané, v období dažďov hladina riek a potokov rýchlo stúpajú, čo je spôsobené rýchly odtokom povrchových zrážkových vôd z územia. Krajina má pomerne nízku retenčnú schopnosť a geologické podložie tiež.
Stav kvality povrchových vôd v povodí Dlžianského potoka nie je monitorovaný. Kvalitu povrchových vôd v toku je možno hodnotiť empiricky ako vyhovujúcu len v horných častiach, kde vodný tok tečie v prírodnom prostredí bez výskytu ohrozujúcich zdrojov.
V ďalšom úseku vodný tok preteká osadou Majtánovci, zľava priberá dlhší prítok zo severozápadného úpätia Capovej a preteká ústredím obce Dlhá nad Kysucou. Tu priberá ľavostranný prítok spod kóty 834,0 m v hlavnom hrebeni pohoria a pri osade Valčuhovci vstupuje do Turzovskej vrchoviny, do podcelku Hornokysucké podolie. Preteká okrajom mesta Turzovka a na jeho území ústi v nadmorskej výške približne 470 m n. m. do Kysuce.
Ľudské sídla v strednej časti vodného toku nemajú vybudovanú kanalizáciu a kvalita vôd je ohrozovaná antropogénne.

Podzemné vody
Záujmové územie je situované v hydrologickom regióne 28 – Paleogén a kvartér povodia Kysuca. Určujúcim typom priepustnosti je puklinová priepustnosť (puklinová – pórová priepustnosť). Flyšové súvrstvia sú charakteristické malou priepustnosťou a zvodnenie je len puklinové.
Samotná lokalita leží na miernom svahu, ktorý je tvorený svahovinami – deluviálnymi hlinito-kamenitými sedimentmi charakteru ílu štrkovitého. Menšie zastúpenie majú

pleistocénne fluviálne akumulácie, ktoré sú zachované v doline miestneho toku Dlžianka, ako aj v dolinách jeho väčších prítokov.
Prvý horizont podzemnej vody v záujmovom území sa nachádza na rozhraní predkvartérneho paleogénneho flyšového podložia a kvartérnych sedimentov a prúdi komformne s povrchom terénu. Najvyššie hladiny podzemných vôd sú dosahované pri výdatných zrážkach a pri jarnom topení snehu, kedy sú tieto vody dotované aj prestupom svahových podzemných vôd.
Hlbšie horizonty podzemnej vody sú viazané na pieskovcové polohy nachádzajúce sa vo flyšovom paleogénnom komplexe. Hlbšie horizonty podzemnej vody sa vyznačujú relatívne hlbším obehom podzemnej vody ako aj stabilnejšou výdatnosťou prameňov ako aj teplotných pomerov podzemnej vody.
Najvýznamnejším kolektorom podzemných vôd v území sú vo fluviálnych a profluviálnych akumuláciách vodných tokov. Fluviálne sedimenty vyšších terás sú zachované aj v záujmovom území a vytvárajú priaznivé hydrogeologické podmienky v povodí toku Dlžianka.
Horninové prostredie v miestnej lokalite určenej na rozšírenie cintorína je tvorené svahovými hlinito-kamenitými sedimentmi charakteru ílu štrkovitého, ktorému možno priradiť koeficient filtrácie v ráde n x 10^{-7} $m.s^{-1}$, čo radí toto prostredie medzi prostredia slabo priepustné – VI. Trieda v zmysle Krásneho, J., (1971).
Problémy s kvalitou podzemných vôd sú na plochách situovaných v alúviach významnejších tokov. Tieto plochy sú často využívané pre hospodárske aktivity. Preto kontaminácia podzemných vôd je vysoko pravdepodobná vo väčšine priemyselných zón situovaných do miest. V mnohých prípadoch sa jedná o staré environmentálne záťaže horninového prostredia v kvartérnych sedimentoch. Znečistenie z primárneho sektoru sa viaže na hospodárske dvory a nejedná sa len o živočíšne exkrementy, ale i o zariadenia, v ktorých sa nakladá s ropnými látkami.

Tab. č. 20 Hodnotenie podľa ročenky „ Kvalita podzemných vôd na Slovensku za roky 1995-1996

Hodnotená oblasť Pozorovacie objekty	Zhodnotenie podzemných vôd podľa STN 75 7111 “Pitná voda“
Kysucká kotlina Vrty ZS SHMÚ: - Brodno - Kysucké Nové Mesto - Dunajov - Krásno nad Kysucou - Čadca - Čierne - Raková **- Turzovka**	Z dôvodu nameraných zvýšených koncentrácií Mn,Fe,NEL_{UV} vzorky podzemných vôd nevyhovovali požiadavkám normy. Najmä zvýšené hodnoty NEL_{UV} ,NO_2^+ a NH_4^+ sú výsledkom antropogénnej činnosti (poľnohospo-dárstvo, priemysel). Kvalita podzemných vôd v porovnaní s predchádzajúcim obdobím je takmer na rovnakej úrovni. Zlepšenie kvality bolo zaznamenané v prípade dusičnanov.

(Zdroj: SHMÚ, 1997)

Prípustné koncentrácie znečisťujúcich látok sú stanovené STN 757111 pre pitnú vodu. Podľa analýz vzoriek podzemných vôd odobratých SHMÚ v roku 2001 v oblasti údolných riečnych náplav rieky Kysuce stanoveným prípustným koncentráciám znečisťujúcich látok nevyhovela žiadna z odobratých vzoriek. Podzemné vody v alúviu rieky Kysuce vykazujú zvýšené množstvá Mn, Fe a amónnych iónov, čo je pripisované hydrogeologickým pomerom územia.

4.3.Ovzdušie

Podľa stavu monitorovacej siete kvality ovzdušia k 31.12.2014 nie je v sledovanom území monitorovacia stanica kvality ovzdušia. Záujmové územie sa nachádza v okrese, ktorý nepatrí medzi územia s vysokou koncentráciou znečisťujúcich látok v ovzduší ani medzi závadné, či ohrozené oblasti, aj keď sa nachádza v oblasti diaľkového prenosu emisií z Poľska a Česka.
V okrese Čadca sa na znečisťovaní ovzdušia podstatnou mierou podieľa predovšetkým priemyselná výroba so svojimi energetickými zdrojmi. Okres Čadca je typickým príkladom dôsledku využívania menej kvalitných palív. Okrem priemyselných zdrojov nepriaznivý vplyv na kvalitu ovzdušia okresu majú aj lokálne zdroje (domáce kúreniská), v ktorých sa spaľuje rôzny nekvalitný materiál (uhlie najnižšej kvality, uhoľné kaly, domové odpady a pod.). Špecifickou črtou okresu Čadca sú, popri znečisťovaní ovzdušia zdrojmi umiestnenými na území okresu, aj spády imisií z priemyselných oblastí Českej republiky (Ostravsko) a Poľskej republiky (Katowice). Tento diaľkový prenos škodlivín poškodzuje predovšetkým lesné ekosystémy, a to hlavne vo vyšších exponovaných polohách.

V okrese nie je zatiaľ realizovaný monitoring imisnej situácie a jediným ukazovateľom sú merania sedimentačnej prašnosti ŠZÚ v Čadci. Zvlášť potrebný je monitoring cezhraničného prenosu škodlivín z priemyselných oblastí ČR (Ostravsko) a PR (Katowice).

Zóny a aglomerácie sa z hľadiska úrovne znečistenia ovzdušia znečisťujúcimi látkami, pre ktoré sú určené limitné hodnoty, rozdeľujú do troch skupín.
1. skupina - Zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia jednou látkou alebo viacerými znečisťujúcimi látkami vyššia ako limitná hodnota, prípadne limitná hodnota zvýšená o medzu tolerancie. V prípade ozónu zóny a aglomerácie, v ktorých je koncentrácia ozónu vyššia ako cieľová hodnota pre ozón.
2. skupina - Zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia jednou látkou alebo viacerými znečisťujúcimi látkami medzi limitnou hodnotou a limitnou hodnotou zvýšenou o medzu tolerancie. V prípade ozónu zóny a aglomerácie, v ktorých je koncentrácia ozónu vyššia ako dlhodobý cieľ pre ozón, ale nižšia alebo sa rovná cieľovej hodnote pre ozón.
3. skupina - Zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia pod limitnými hodnotami. V prípade ozónu zóny a aglomerácie, v ktorých je koncentrácia ozónu nižšia ako dlhodobý cieľ pre ozón.

Záujmové územie je z hľadiska územia Slovenskej republiky ako súčasť zóny Žilinský kraj zaradená do 2. skupiny z čoho vyplýva, že úroveň znečistenia ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM_{10} je medzi limitnou hodnotou a limitnou hodnotou zvýšenou o medzu tolerancie.
Záujmové územie je z hľadiska územia Slovenskej republiky ako súčasť zóny Žilinský kraj zaradená do 3. skupiny z čoho vyplýva, že úroveň znečistenia ovzdušia pre znečisťujúce látky oxid siričitý, oxid dusičitý, olovo, oxid uhoľnatý, benzén (benzén je zaradený na základe predbežného hodnotenia kvality ovzdušia) je pod limitnými hodnotami.

Tab. č. 23 Emisie zo stacionárnych zdrojov v okrese Čadca

Neis kód ZL	Slovenský popis ZL	Množstvo ZL(t) za rok 2015	Množstvo ZL(t) za rok 2014	Množstvo ZL(t) za rok 2013	Množstvo ZL(t) za rok 2012	Množstvo ZL(t) za rok 2011
1.3.00	Tuhé znečisťujúce látky	6,935	9,855	30,677	34,117	37,362
3.3.01	Aminiak a jeho plynné zlúčeniny NH_3	35,403	38,313	37,015	39,528	41,784
3.4.03	Oxidy dusíka ako NO_X	48,576	49,223	50,408	52,421	54,789
3.5.01	Oxid uhoľnatý	161,159	169,632	155,878	154,637	173,467
3.9.99	Oxidy síry ako SO_2	87,641	80,868	108,468	120,700	116,745
4.4.02	Organické látky - celk. organický uhlík-COÚ	15,793	16,549	16,119	15,980	17,028

Zdroj: NEIS 2015

Medzi zdroje znečisťovania ovzdušia v predmetnom území radíme tiež dopravu na cestnej komunikácii III. triedy č. 2031, ktorá prechádza obcou Dlhá nad Kysucou. Cestné komunikácie sú líniovým zdrojom znečisťovania ovzdušia s produkciou znečisťujúcich látok NOx, CO, VOC, TZL.
V súčasnosti nepriaznivým trendom v nadväznosti na ochranu ovzdušia je lokálne vykurovanie na tuhé palivá. Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív. Očakáva sa, že tento zdroj emisií TZL bude v najbližších rokoch významne narastať.

4.4.Nakladanie s odpadmi

Pri nakladaní s odpadmi sa obec riadi platnou legislatívou odpadového hospodárstva a prijatým VZN obce Dlhá nad Kysucou o nakladaní s odpadmi. Evidenciu odpadov vedie priebežne obec v elektronickej podobe. Ohlásenia sú na príslušné úrady zasielané v zmysle požiadaviek platnej odpadovej legislatívy. Vzniknuté komunálne odpady na území obce sú odvezené a následne zhodnotené alebo zneškodnené zmluvnými oprávnenými organizáciami v súlade s platnou odpadovou legislatívou a aktuálnym VZN obce Dlhá nad Kysucou.

4.5.Radónové riziko

Určenie radónového rizika vychádza z vyhodnotenia distribúcie hodnôt objemovej aktivity radónu (^{222}Rn) v pôdnom vzduchu a priepustnosti zemín a hornín pre plyny vo vertikálnom profile do úrovne predpokladaného zakladania stavieb, resp. do úrovne očakávaného kontaktu budova - podložie. Na záujmovej lokalite nebol vykonaný radónový prieskum.

Nízke radónové riziko je interpretované nad celým územím tvoreným magurským flyšom. V tomto súvrství stredný stupeň Rn rizika je možné predpokladať nad pestrými ílovcami a pieskovcami belovežských vrstiev západobystrického flyšu (Atlas krajiny 2002).
Postup stanovenia objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti základových pôd stavebného pozemku pri výstavbe nebytových budov určených na pobyt osôb dlhší ako 1000 hodín počas kalendárneho roka sa posudzuje podľa vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

4.6.Hluk

Záujmové územie navrhované k rozšíreniu cintorína U Valčuhov je situované mimo zastavanej časti mesta Turzovka a obce Dlhá nad Kysucou v priamom susedstve s existujúcim areálom cintorína. Krajinný priestor je súčasťou územia, ktoré je využívané pre pochovávanie a poľnohospodársku prvovýrobu.
Hlavné sídelné územie obce je situované vo vzdialenosti cca 0,5 km SV od záujmového územia. Najbližšie obydlia sa nachádzajú JZ až západným smerom od areálu cintorína vo vzdialenosti cca 70 až 100 m.
V záujmovom území je hlavným zdrojom hluku strojná mechanizácia potrebná k poľnohospodárskym činnostiam a hluk z účelovej miestnej komunikácie.
Pre danú kategóriu územia sú najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku vo vonkajšom priestore z hluku z dopravy stanovené podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v hodnotách 60 dB pre dennú dobu, 45 dB pre večer a 45 dB pre noc (22:00-06:00).

ab.č.24 Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí

Kateg. územia	**Opis chráneného územia**	**Ref. čas. inter.**	**Prípustné hodnoty (dB)**				
			Hluk z dopravy				**Hluk z iných zdrojov**
			Pozemná a vodná doprava b)c)	Železničné dráhy c)	Letecká doprava		$L_{Aeq.p}$
					$L_{Aeq.p}$	$L_{Asmax.p}$	
			$L_{Aeq.p}$	$L_{Aeq.p}$			
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom, napr. kúpeľné miesta [10] kúpeľné a liečebné areály).	deň večer noc	45 45 40	45 45 40	50 50 40	- - 60	45 45 40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov,	deň večer noc	50 50 45	50 50 45	55 55 45	- - 65	50 50 45

	zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov[d] vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území.						
III.	Územie ako v kategórii II v okolí[a] diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestných komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk[9,11], mestské centrá.	deň večer noc	60 60 50	60 60 55	60 60 50	- - 75	50 50 45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov.	deň večer noc	70 70 70	70 70 70	70 70 70	- - 95	70 70 70

Poznámky k tabuľke:

a) Prípustné hodnoty platia pre suchý povrch vozovky a nezasnežený terén. Ak ide o sezónne zariadenia, hluk sa hodnotí pri podmienkach, ktoré je možné pri ich prevádzke predpokladať.

b) Pozemná doprava je doprava na pozemných komunikáciách vrátane električkovej dopravy.

c) Zastávky miestnej hromadnej dopravy, autobusovej, železničnej, vodnej dopravy a stanovištia taxislužieb určené iba na nastupovanie a vystupovanie osôb sa hodnotia ako súčasť pozemnej a vodnej dopravy.

d) Prípustné hodnoty pred fasádou nebytových objektov sa uplatňujú v čase ich používania (napríklad školy počas vyučovania).

1.7 V pracovných dňoch od 7.00 do 21.00 h a v sobotu od 8.00 do 13.00 h sa pri hodnotení hluku zo stavebnej činnosti vo vonkajšom prostredí stanovuje posudzovaná hodnota pripočítaním korekcie K = (-10) dB k ekvivalentnej hladine A zvuku v uvedených časových intervaloch.

V týchto časových intervaloch sa neuplatňujú korekcie podľa tabuľky č. 2.

1.8 Ak hladina hluku z iných zdrojov podľa tabuľky č. 1 prekračuje prípustnú hodnotu a vzniká spolupôsobením viacerých zdrojov hluku rôznych prevádzkovateľov, posudzovaná hodnota pre jednotlivých prevádzkovateľov sa určuje s pripočítaním korekcie K = +3dB pri dvoch prevádzkovateľoch alebo K = +5dB pri troch a viacerých prevádzkovateľoch.

1.9 Na základe stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva sa môžu umiestňovať nové budovy na bývanie a budovy vyžadujúce tiché prostredie okrem škôl, škôlok, nemocničných izieb a účelovo podobných budov aj v území, kde hluk z dopravy prekračuje hodnoty uvedené v tabuľke č. 1 pre kategóriu územia II, alebo v území, kde takéto prekročenie je možné v budúcnosti očakávať,

a) ak sa vykonajú opatrenia na ochranu ich vnútorného prostredia,

b) ak posudzovaná hodnota hluku z dopravy v primeranej časti priľahlého vonkajšieho p*rostredia budovy na bývanie alebo oddychovej zóny v blízkosti budovy na bývanie neprekročí prípustné hodnoty uvedené v tabuľke č. 1 pre kategóriu územia III o viac ako 5 dB.

1.10 Ak sa umiestňujú administratívne budovy alebo iné budovy s pracoviskami

vyžadujúcimi tiché prostredie v kategórii územia IV podľa tabuľky č. 1, prípustné hodnoty pre hluk z dopravy a hluk z iných zdrojov pred oknami určenými k vetraniu pracovísk s trvalým pobytom osôb sú L_{Aeq}, p = 65 dB pre deň, večer a noc.
Z dlhodobého hľadiska prevádzkovanie cintorína nebude významným zdrojom hluku.

4.7.Rastlinstvo a živočíšstvo

Záujmové územie sa nachádza na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov. Územie pre navrhované rozšírenie cintorína pozostáva z poľnohospodársky extenzívne obhospodarovanej pôdy (TTP). V území dominujú agroekosystémy a v malej miere urbánne geoekosystémy. Prirodzené spoločenstvá majú väčšie zastúpenie len v okolí vodného toku Dlžianský potok vo vzdialenosti cca 330 m severne od záujmového územia.
Krajinný priestor je funkčne využívaný pre účely poľnohospodárskej výroby.
Na záujmovom území sa vyskytujú biotopy:

- pasienky,
- kriačiny a skupiny stromov mimo lesa,
- antropogénny biotop (cintorín, prístupová cesta).

Antropogénne biotopy sú záujmovom území zastúpené areálom cintorína U Valčuhov a prístupovou komunikáciou.

Areál cintorína
Fytocenológia : Tr. Polygono arenastri-Poëtea annuae -Spoločenstvá terofytov na zošľapávaných stanovištiach.
Diagnostické druhy: Herniaria glabra, Lepidium ruderale, Lolium perenne, Matricaria discoidea, Plantago major, Poa annua, Polygonum arenastrum, Sclerochloa dura.
Medzi typických obyvateľov patrí myš domová *(Mus musculus)* a potkan obyčajný *(Rattus norvegicus)* a synantropné druhy hmyzu.

Pasienky - trvale pasené trávno-bylinné porasty.
Pestré rastlinné spoločenstvá v ktorých prevládajú traviny a byliny.
Vyskytujú sa tu nasledovné druhy rastlín: mrvica peristá (Brachypodium pinnatum), stoklas vzpriamený (Bromus erectus), lipnica lúčna (*Poa pretensis*), alchemilka (*Alchemila sp.*), skorocel väčší (*Plantago major*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), púpava lekárska (*Taraxacum oficinalis*), psiarka lúčna (*Fleum pratenzis*), traslica prostredná (Briza media), štiav kučeravý (*Rumex crispus*), myší chvost(*Achilea milefolium*), púpavovec jesenný (*Leontodom autumnalis*) , paštrnák siaty (*Pastinaca sativa*), jesienka obyčajná (Colchicum autumnale), kozia brada východná (*Tragopogon orientalis*), divozel rakúsky (*Verbascum austriacum*), lipkavec schultesov (*Galium schultesii*), lucerna ďatelinová (*Medicago lupulina*), vika vtáčia (*Vicia cracca ssp. Tenuipolia*), skorocel kopijovitý (Plantago lanceolata), skorocel prostredný (Plantago media), kostrava lúčna (Festuca pratensis), bodliak roľný (Cirsium arvense), pakost lúčny (Geranium pratense), mliečˇ lúčny (Sonchus arvense), žihľava dvojdomá (Urtica dioica), mrkva obyčajná (Daucus carota), zvonček konáristý(Campanula patula), čakanka roľná (Scichorium intibus), chrastavec bledožltý (Scabiosa ochloreuca), krvavec lekársky(Sanguisorba officinalis).
Biotop vykazujúci prvky synantropnej vegetácie (v okolí prístupovej cesty)

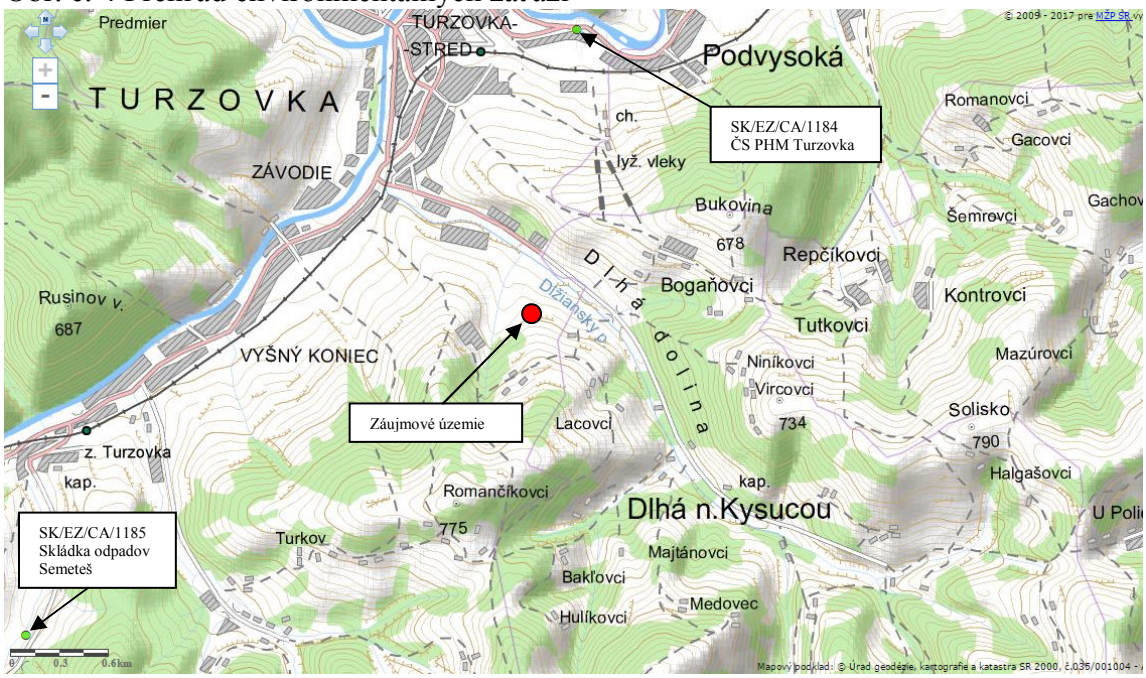
Tento biotop v záujmovom území je sústavne ovplyvňovaný ľudskou činnosťou. Vegetácia v okolí ľudských sídel vykazuje na viacerých lokalitách prvky synantropnej vegetácie a to zastúpením viacerých typicky synantropných druhov rastlín, charakteristických širokou ekologickou valenciou. Na záujmovom území sa napríklad vyskytuje: Vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), mrlík sp.(Chenopodium sp.), Králik obyčajný *(Chrysanthemum vulgare),* kostihoj lekársky *(Symphytum officinalis)*, púpava lekárska *(Taraxacum officinale),* žihlava dvojdomá *(Urtica dioica),* pastierska kapsička *(Capsella bursa-pastoris),* skorocel prostredný *(Plantago media)* lasovičník väčší *(Chelidonium majus)* a ďalšie.

Antropogénny biotop pozemnej komunikácie
Tento biotop na záujmovej lokalite je sústavne ovplyvňovaný ľudskou činnosťou. Vegetácia v okolí ľudských sídel vykazuje na viacerých lokalitách prvky synantropnej vegetácie a to zastúpením viacerých typicky synantropných druhov rastlín, charakteristických širokou ekologickou valenciou. Na záujmovej lokalite sa napríklad vyskytuje: Vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), mrlík sp.(Chenopodium sp.), Králik obyčajný *(Chrysanthemum vulgare),* kostihoj lekársky *(Symphytum officinalis)*, púpava lekárska *(Taraxacum officinale),* žihlava dvojdomá *(Urtica dioica),* pastierska kapsička *(Capsella bursa-pastoris),* skorocel prostredný *(Plantago media)* lasovičník väčší *(Chelidonium majus)* a ďalšie.

4.8.Environmentálne záťaže

Za environmentálnu záťaž sa považuje také znečistenie podzemnej vody, pôdy a horninového prostredia, ktoré presahuje stanovené kritériá pre koncentráciu znečisťujúcich látok ustanovených v právnych predpisoch. Pritom stačí, aby bola prekročená miera kritérií jednej znečisťujúcej látky v uvedených zložkách životného prostredia.

Obr. č. 4 Prehľad environmentálnych záťaží

Tab. č.25 Prehľad environmentálnych záťaží

Mesto/Obec	Počet lokalít vrátane pravdepodobných EZ	Počet sanovaných/rekultivovaných lokalít
Turzovka	0	1
Podvysoká	0	1

Zdroj: www.envirozataze.enviroportal.sk

Podľa registra environmentálnych záťaží sa v blízkosti záujmovej lokality dve sanované environmentálne záťaže, a to približne vo vzdialenosti 2,6 km JZ sa nachádza environmentálna záťaž rekultivovaná legálna skládka odpadov SK/EZ/CA/1185 a približne vo vzdialenosti 1,3 km S sa nachádza sanovaná ČS PHM Turzovka SK/EZ/CA1184.

4.9.Zdravotný stav obyvateľstva

Kvalita životného prostredia, ekonomická a sociálna situácia, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti a výživové návyky sú hlavné faktory ovplyvňujúce zdravotný stav obyvateľstva. Rizikové faktory sú jednak špecifické pre každé ochorenie, ale na druhej strane, mnoho ochorení má rovnaké rizikové faktory. V niektorých prípadoch faktor môže byť pre jedno ochorenie rizikový a pre druhé ochranný. Spoločné pre tieto rizikové faktory je vlastnosť, že sa vyskytujú v definovanom prostredí, ktoré buď podporuje ich prítomnosť, a tým umožňuje ich pôsobenie, alebo sa snaží ich prítomnosti zabrániť. Prostredie sa tým stáva jedným z hlavných determinantov zdravia. Samozrejme, ide o široko chápané prostredie a nie len o životné prostredie.
Determinanty zdravia sú teda také vlastnosti a ukazovatele, ktoré ovplyvňujú prítomnosť a rozvoj rizikových faktorov ochorení.
Najznámejšie skupiny determinantov zdravia sú demografické a biologické determinanty (vek, pohlavie, národnosť, atď.), socio-ekonomické determinanty (životný štýl, vzdelanie, zamestnanie, sociálne kontakty, atď.), prostredie (životné aj pracovné) a zdravotníctvo.
Dobrá kvalita životného prostredia človeka, výrazne ovplyvňujúca jeho zdravie, je súhrnom dobrej kvality ovzdušia, vody i potravín. Na udržanie rovnováhy v organizme je však okrem toho potrebné optimálne zužitkovanie prijímaných látok, ako aj harmonický vzťah k prostrediu, čo vyžaduje psychickú vyrovnanosť a zdravý životný štýl.
Základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života pri narodení. Medzi ďalšie ukazovatele zaraďujeme celkovú úmrtnosť, dojčenskú a novorodeneckú úmrtnosť, štruktúru príčin smrti a ďalšie.
Pôrodnosť a úmrtnosť sú dva hlavné demografické procesy, ktoré významne ovplyvňujú populačný vývoj.

Ukazovateľ: Stredná dĺžka života pri narodení
Dôležitým ukazovateľom je stredná dĺžka života pri narodení, ktorá vyjadruje počet rokov, ktorých sa dožije novorodenec za predpokladu zachovania úmrtnostnej situácie v období jej výpočtu. Od roku 1970 do roku 2015 sa stredná dĺžka života v SR zvýšila u mužov zo 66,7 na 72,45 a u žien zo 72,9 na 79,63 rokov.
V rámci okresov Žilinského kraja bola zaznamenaná v okrese Čadca priemerná hodnota strednej dĺžky života u mužov 70,05 v rokoch 2011 - 2015.

V okrese Čadca boli v rokoch 2011 - 2015 zaznamenané nasledovné priemerné hodnoty strednej dĺžky života u mužov aj u žien.

Tab. č. 26 Stredná dĺžka života pri narodení v rokoch 2011 - 2015

Územie	Muži e^{M}_{0}	Ženy $e^{Ž}_{0}$
okres Čadca	70,05	79,47
Žilinský kraj	72,45	80,42
Slovenská republika	72,45	79,63

(Zdroj: ŠÚ SR, 2015)

Ukazovateľ: Pôrodnosť (natalita)
Pôrodnosť a úmrtnosť predstavujú základné zložky reprodukcie, tzn. náhrady zomretých osôb živonarodenými deťmi. Počet živonarodených v SR v roku 2013 bol 55 786 osôb, čo je o 9,21 % menej ako v roku 2009.
V roku 2013 sa v Žilinskom kraji živonarodilo spolu 6 953 detí, v tom 3 573 chlapcov a 3 3 380 dievčat. Počet živonarodených 6 953 detí, predstavuje 10,34 živonarodených detí na 1 000 obyvateľov.
Okres Čadca patrí z hľadiska pôrodnosti ku okresu s najvyššou pôrodnosťou v rámci Žilinského kraja. Za rok 2013 bol počet živonarodených detí 845. Podľa údajov Štatistického úradu SR v poslednom datovanom roku 2015 v okrese Čadca bola priemerná hodnota živonarodených na 1 000 obyvateľov na úrovni 9,12 živonarodených.
Z tabuľky č. 27 vyplýva, že najnižšia pôrodnosť v meste Turzovka v období rokov 2009 až 2010 a naopak najvyššia pôrodnosť v meste bola v roku 2013. V okrese Čadca bola najnižšia pôrodnosť v roku 2015 a najvyššia v roku 2009.
V obci Dlhá nad Kysucou v sledovanom období dosahovala priemerná pôrodnosť hodnotu 6 živonarodených a priemerná úmrtnosť hodnotu 5, čiže sa dá konštatovať, že v obci Dlhá nad Kysucou je takmer stabilizovaný prirodzený prírastok obyvateľstva. Hurbá miera pôrodnosti obce Dlhá nad Kysucou za rok 2015 dosahovala 4,8 ‰ (pomer živonarodených ku strednému stavu obyvateľstva).

Tab. č. 27 Natalita v období 2007 - 2015 (počet narodených)

Územie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dlhá nad Kysucou	7	8	4	4	5	6	13	6	5
Okres Čadca	936	973	986	939	907	873	846	855	830
Žilinský kraj	7035	7432	7757	7642	7818	7220	6978	6854	7134
SR	54631	57586	61445	60599	61003	55715	54986	55199	55786

(ŠÚ SR, DATAcube 2015)

Prirodzený prírastok (úbytok) obyvateľstva je rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb.
V minulosti mal stav počtu obyvateľov v obci Dlhá nad Kysucou klesajúci trend, za obdobie rokov 1993 - 2003 klesol počet obyvateľov celkovo o 29 obyvateľov, no v rokoch 2004 - 2005 nastal menší vzrast o 5 obyvateľov. V nasledujúcich rokoch je pokles

miernejší. Odvtedy dochádza k úbytku obyvateľov. V roku 2013 došlo k prírastku obyvateľov o 9 občanov. Úbytok spôsoboval predovšetkým emigrácia mladých obyvateľov za prácou a tým aj nižší prirodzený prírastok.
V súčasnosti má prirodzený prírastok v obci Dlhá nad Kysucou stúpajúci trend, nakoľko počet narodených sa s postupom času zvyšuje. Vyššia natalita je spôsobená predovšetkým súčasným trendom migrácie obyvateľstva smerom do miest za pracovným účelom. Uvedený trend je charakteristický pre väčšinu miest na Slovensku.

Ukazovateľ: Celková úmrtnosť (mortalita)
Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí nielen od ekonomických, kultúrnych, životných a pracovných podmienok, ale bezprostredne ju ovplyvňuje veková štruktúra obyvateľstva.
Starnutie populácie sa odráža tiež v náraste úmrtnosti, ktorá sa v období rokov 2007 až 2015 v obci Dlhá nad Kysucou bolo 49 zomretých, najvyšší počet zomretých v sledovanom období bolo v roku 2014, čo predstavovalo 12 zomretých. V okrese Čadca sa počet zomretých na 1 000 obyvateľov bola 10,61 ‰ v roku 2010 a 9,37 ‰ v roku 2015.
V období rokov 2007 až 2015 sa priemerná hodnota celkovej úmrtnosti v obci Dlhá nad Kysucou pohybuje na úrovni 5 ľudí za rok, v okrese Čadca je priemerná hodnota úmrtnosti na úrovni 922 ľudí za rok.

Tab. č. 28 Mortalita v období 2007 - 2015 (počet osôb)

Územie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dlhá nad Kysucou	4	6	4	7	3	7	4	12	2
Okres Čadca	959	976	951	980	933	865	929	848	854
SR	53856	53164	52913	53445	51903	52437	52089	51346	53826

(ŠÚ SR, DATAcube 2015)

Z hľadiska pohlavia je pre Slovenskú republiku, podobne ako pre väčšinu krajín, charakteristická mužská nadúmrtnosť. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré prispievajú k rastu úmrtnosti na Slovensku patrí aj vysoká spotreba tabaku a rastúci podiel ľudí s nadváhou a obezitou.

Ukazovateľ: Dojčenská a novorodenecká úmrtnosť
Ukazovateľom hygienickej a kultúrnej úrovne života obyvateľstva a meradlom zdravotníckej starostlivosti je novorodenecká úmrtnosť (podiel novorodencov, ktorí zomierajú do 28 dní od narodenia) a dojčenská úmrtnosť (počet novorodencov zomretých do 1 roka života na 1000 živonarodených detí). Z dlhodobejšieho hľadiska možno pozitívne hodnotiť vývoj dojčenskej a novorodeneckej úmrtnosti, úrovňou ktorej sa začíname približovať k vyspelým európskym krajinám.
Celkovo pozitívne možno hodnotiť vývoj dojčenskej úmrtnosti, keď v SR došlo k jej poklesu z 12,1 **‰** v roku 1990 na úroveň 6,24 **‰** v roku 2001 a na 5,13 **‰** v roku 2015. Obdobná situácia je aj v prípade novorodeneckej úmrtnosti, keď bol zaznamenaný pokles na 3,26 **‰** v roku 2015 oproti 4,13 **‰** v roku 2001 a oproti 8,4 **‰** v roku 1990.

Tab. č. 29 Dojčenská úmrtnosť v období 2007 - 2015 (počet osôb)

Územie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dlhá nad Kysucou	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okres Čadca	3	3	2	7	6	4	2	2	3
SR	334	336	346	344	300	321	301	318	285

(ŠÚ SR, DATA cube 2015)

Tab. č. 30 Novorodenecká úmrtnosť v období 2007 - 2015 (počet osôb)

Územie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dlhá nad Kysucou	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okres Čadca	3	2	1	3	3	2	2	1	2
SR	183	197	188	217	177	185	187	182	181

(ŠÚ SR, DATA cube 2015)

V sledovanom období v obci dlhá nad Kysucou bola dojčenská úmrtnosť nulová. Rovnako aj hodnota novorodeneckej úmrtnosti v sledovanom období bola nulová.
V okrese Čadca je priemerná hodnota dojčenskej úmrtnosti v sledovanom období 5 dojčenské úmrtia/rok a v prípade novorodeneckej úmrtnosti cca 3 dojčenské úmrtia/rok. V roku 2009, 2013 a 2014 bola dojčenská úmrtnosť v okrese na najnižšej úrovni v sledovanom období a najnižšia úroveň novorodeneckej úmrtnosti bola zaznamenaná v rokoch 2009 a 2014 v sledovanom období.

Štruktúra úmrtnosti
V úmrtnosti podľa príčin smrti dominuje v okrese Čadca ako aj v meste Turzovka úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca, keď v roku 2012 v SR zomrelo na túto príčinu 27 773 osôb, z toho 471 v okrese Čadca a konkrétne 50 osôb v meste Turzovka. Dôležitým ukazovateľom je aj úmrtnosť na nádorové ochorenia, keď na túto príčinu v okrese Čadca v roku 2012 umrelo 201 osôb, z toho 16 v meste Turzovka.
Ďalšími skupinami v poradí najčastejších príčin úmrtia sú choroby tráviacej sústavy, poranenia, otravy, vonkajšie príčiny a choroby dýchacej sústavy.

Tab. č. 31 Zomretí podľa vybraných skupín chorôb k 31.12.2012 (počet)

Územie	Choroby obehovej sústavy	Nádory	Poranenia, otravy, vonkajšie príčiny	Choroby dýchacej sústavy
Mesto Turzovka	50	16	4	6
okres Čadca	471	201	50	42
SR	27773	12197	2727	3357

(ŠÚ SR, DATA cube 2012)

4.10.Syntéza hodnotenia súčasného stavu kvality životného prostredia

Environmentálna regionalizácia SR na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov vymedzuje 5 stupňov kvality životného prostredia (SAŽP 2010). Záujmové územie je súčasťou Bielokarpatského regiónu 1. environmentálnej kvality (prostredia vysokej kvality).
Regióny 1. environmentálnej kvality pokrývajú predovšetkým prostredie vysokej kvality (1. stupeň), pričom najmä v ich okrajových, niekedy aj centrálnych častiach sa môže vyskytnúť prostredie vyhovujúce (2. stupeň). Lokálne sú prítomné v regiónoch 1. Environmentálnej kvality aj enklávy prostredia mierne narušeného (3. stupeň), spravidla najčastejšie v blízkosti väčších sídelných zoskupení.
Predchádzajúce analýzy jednotlivých zložiek životného prostredia, ktoré vychádzajú z úrovne vyššej krajinno-priestorovej jednotky korešpondujú s environmentálnou regionalizáciou územia Slovenska (SAŽP 2010). Pokiaľ na základe vykonaných analýz abiotických, biotických a socioekonomických podkladov o území vytvoríme zjednodušený model krejinno-ekologického komplexu na úrovni záujmového priestoru získame homogénny priestorový areál (typ KEK) s rovnakými krajinnoekologickými vlastnosťami.
Identifikované typy krajinnoekologických komplexov (typ KEK) na záujmovej lokalite:

- KEK „A“ - polygón zastavaných plôch
- KEK „E“ - polygón trvale trávnych porastov

Na základe interpretácie vlastností krajinnoekologických komplexov a požiadaviek navrhovanej činnosti (vstupy a výstupy) môžeme identifikovať environmentálne problémy a limity (hmotné a nehmotné prvky) vo vzťahu k známym rizikám, ktoré navrhovaná činnosť predstavuje.

Súčasné environmentálne problémy v širšom záujmovom území:
Abiotický komplex krajiny
- Znečistenie povrchových vôd.
- Znečistenie ovzdušia v okolí cesty č. III/2031 (TZL).
- Znečistenie ovzdušia z lokálnych kúrenísk.

Biotický komplex krajiny
- Eutrofizácia povrchových vôd (zmeny vo vodných ekosystémoch).
- Vysychanie smrekových porastov (monokultúr) v širšom území.

Socioekonomický komplex krajiny
- Zvýšená hladina hluku z cestnej dopravy.
- Zdravotné účinky zvýšenej hladiny hluku na obyvateľstvo (cestná doprava).
- Zdravotné účinky znečisťujúcich látok v ovzduší (TZL) na obyvateľstvo.

Identifikované limity (vyplývajúce z platnej legislatívy) vo vzťahu k známym vplyvom, ktoré navrhovaná činnosť predstavuje:
- Ochrana poľnohospodárskej pôdy podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

- Kvalita vôd podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách.
- Nariadenie vlády č. 269/2010 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
- Ochrana ovzdušia podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší.
- Ochrana verejného zdravia podľa zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.
- Ochrana verejného zdravia - hladina hluku vo vonkajšom priestore stanovená podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v hodnotách 70 dB pre dennú dobu, 70 dB pre večer a 70 dB pre noc (22:00-06:00).
- Nakladanie s odpadmi stanovené podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch.
- Nakladanie s odpadmi stanovené podľa VZN obce Dlhá nad Kysucou.
- Vyhláška MŽP č. 371/2015 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na rozsah identifikovaných limitov vyskytujúcich sa v dotknutom území a skutočnosť, že krajinný priestor prepojený s najbližším okolím nepredstavuje územie, v ktorom by navrhovaná činnosť bola vylúčená možno konštatovať, že územie je vhodné na umiestnenie navrhovanej činnosti.
Navrhovaná činnosť vzhľadom na svoj charakter významne nezvyšuje zaťaženie jednotlivých zložiek životného prostredia do takej miery, že by spôsobovala prekročenie environmentálnych noriem kvality životného prostredia.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch činnosti na životné prostredie a možnostiach opatrení na ich zmiernenie

1.Požiadavky na vstupy

Záber krajinného priestoru
Záujmové územie sa nachádza na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov.Územie pre navrhované rozšírenie cintorína pozostáva z poľnohospodársky extenzívne obhospodarovanej pôdy (TTP). V území dominujú agroekosystémy a v malej miere urbánne geoekosystémy. Krajinný priestor je funkčne využívaný pre účely poľnohospodárskej výroby a pochovávanie na cintoríne U Valčuhov. Hlavné sídelné územie obce je situované vo vzdialenosti cca 0,5 km SV od záujmového územia. Najbližšie obydlia sa nachádzajú JZ až západným smerom od areálu cintorína vo vzdialenosti cca 70 až 100 m.
Navrhované umiestnenie a technické riešenie rozšírenia cintorína v podstatnej miere vychádza z daných prírodných a priestorových podmienok. Navrhovaná činnosť predstavuje v širšom krajinnom priestore rozšírenie existujúceho krajinného prvku (nadväznosť na existujúci areál cintorína U Vlačuhov), ktorý dotvára sekundárnu krajinnú

štruktúru daného územia. Rozšírenie areálu cintorína spôsobuje nový záber krajinného priestoru, ktorý je však z hľadiska využitia územia vhodný pre pochovávanie ľudských pozostatkov.

Záber poľnohospodárskej pôdy
Rozšírenie areálu cintorína U Valčuhov je navrhované v území, ktoré sa nachádza na poľnohospodárskom pôdnom fonde a výstavba si vyžiada trvalý záber poľnohospodárskych pozemkov p. č. C KN 2375/2, 2374, ktoré sú situované mimo hranice zastavaného územia obce. Požiadavky na trvalý záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu predstavuje cca 0,1548 ha.

Chránené územia, chránené stromy a pamiatky
Navrhovaná činnosť svojim situovaním v krajine nezasahuje do chránených území vyhlásených podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Výrub drevín
Záujmová lokalite predstavuje zastavané plochy a nádvoria bez vegetácie alebo s výskytom bylinnej vegetácie bez drevín.

Ochranné pásma
Ochranné pásmo cintorína - 50 m od oplotenia (zák.č. 470/2005 Z. z.).
Zvláštne a osobitné opatrenia počas výstavby v dotyku s inžinierskymi sieťami, revíznymi šachtami a ostatnými objektmi a zariadeniami budú spresnené v samostatných projektových riešeniach ďalšieho stupňa projektovej prípravy (napr. problematika polohy dočasných objektov navrhovaného zariadenia staveniska voči ochranným pásmam týchto zariadení a pod.).

Elektrická energia
V rámci zariadenia staveniska sa neuvažuje s výstavbou dočasnej el. prípojky. Zváranie el. oblúkom bude zabezpečené pomocou mobilných zváracích agregátov.

Vykurovanie
Vzhľadom na charakter navrhovanej stavby sa zásobovanie teplom nevyžaduje.

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru
Dopravne je územie navrhované na rozšírenie cintorína U Valčuhov napojené na miestne komunikácie a štátnu cestu č. III/ 2031.

Požiadavky na pracovné sily
Predpokladaný počet zamestnancov počas výstavby je 5 pracovníkov.

Statická doprava
Výpočet je prevedený podľa STN 73 6110 (2004), čl. 16.3.9, 16.3.10, tab. č. 20.
Posúdenie statickej dopravy pre areál: 15 stojísk

2.Údaje o výstupoch

Emisie do ovzdušia
Krátkodobé pôsobenie: etapa stavebných prác
V etape stavebných prác sa očakáva znečistenie ovzdušia emisiami z mobilných zdrojov (dopravných mechanizmov), zvýšenie sekundárnej prašnosti v dôsledku nakladania a prevozu materiálov. Výstavba jednotlivých objektov v areáli cintorína (výstavba oplotenia, úprava komunikácii a spevnených plôch, doplnenie osvetlenia, drobná architektúra) bude sprevádzaná zvýšenou prašnosťou a emisiami zo spaľovacích motorov stavebnej mechanizácie. Obdobie negatívneho pôsobenia týchto činiteľov bude obmedzené výstavby, kedy sa budú vykonávať zemné práce a zakladanie stavebných objektov. Negatívne sprievodné javy stavebnej činnosti v území majú priestorové a časové ohraničenie a vzhľadom na vzdialenosti od obytných sídiel nie je predpoklad ich významného negatívneho pôsobenia na obyvateľstvo.

Dlhodobé pôsobenie : etapa prevádzkovania
Rozšírenie existujúceho cintorína U Valčuhov neprináša do územia zdroje znečisťovania ovzdušia a samotné prevádzkovanie cintorína nepôsobí na kvalitu ovzdušia. Sekundárne sa predpokladá malé zvýšenie imisí v ovzduší vplyvom mechanizmov v prípade údržby areálu cintorína, čo bude mať z hľadiska časového pôsobenia krátkodobý charakter.
Zdrojom znečisťujúcich látok z mobilných zdrojov znečisťovania ovzdušia budú:
- automobilová technika (znečisťujúce látky NOx, CO, VOC, sekundárne TZL).

Prevádzkovanie cintorína zvýši znečistenie vonkajšieho ovzdušia veľmi malou mierou.

Emisie do vôd
Krátkodobé pôsobenie: etapa stavebných prác
Technologický postup pri výstavbe objektov rozšírenia cintorína nekladie osobitné nároky na potrebu vody. Potrebu technologickej vody bude zabezpečovať dodávateľ stavebných prác samostatne v priestore mimo dotknutého územia (výroba betónových zmesí a pod.). Počas výstavby stavebných objektov bude zhotoviteľ stavby povinný zabezpečiť dočasné šatne a hygienické zariadenia (mobilné bunky) pre pracovníkov s pravidelným odvozom splaškových odpadových vôd do čistiarne odpadových vôd.

Dlhodobé pôsobenie: etapa prevádzkovania
Samotná prevádzka cintorína nebude produkovať odpadové vody. Potencionálne znečistenie povrchových a podzemných vôd môže nastať v prípade havarijného úniku ropných látok z mechanizácie, ktorá bude vykonávať údržbu areálu cintorína. Z uvedeného dôvodu bude potrebné klásť zvýšený dôraz na technický stav mechanizácie, ktorá bude určená k údržbe vodných stavieb.
Na základe požiadaviek zákona č. 131/2010 Z. z., § 19 o pohrebníctve je z hydrogeologického hľadiska posudzované územie **vhodné** pre rozšírenie existujúceho cintorína, a to vzhľadom na hydrogeologické vlastnosti prítomných zemín, neprítomnosť súvislej hladiny podzemnej vody v profile pochovávania ako aj pod ním PROGEO 06/2017/HG.

Odpadové hospodárstvo
Predpoklad vzniku odpadov počas realizácie stavby

Počas výstavby sa predpokladá vznik najmä ostatných druhov odpadov zo stavebnej činnosti, pričom spôsob nakladania s týmito odpadmi musí byť zosúladený s platnými právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva. Za odpadové hospodárstvo v priebehu výstavby bude zodpovedať dodávateľ stavby, ktorý bude plniť všetky povinnosti pôvodcu odpadov.

Predpoklad vzniku odpadov pri výstavbe
Očakáva sa produkcia odpadov kategórie: ostatný – O, a v malej miere nebezpečný – N podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z. o kategorizácii odpadov – Katalóg odpadov.

Tab. č.32 Prehľad produkovaných odpadov

Kód	Názov odpadov	Kategória	Množstvo t
150101	Obaly z papiera a lepenky	O	0,15
150102	Obaly z plastov	O	0,10
150104	Obaly z kovu	O	0,20
150110	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, alebo kontamin. nebezp. látkami	N	0,02
170107	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dláždic a keramiky iné ako uvedené v 170106 (neobsahujúce nebezpečné látky)	O	0,40
170201	Drevo	O	0,30
170203	Plasty	O	0,05
170405	Železo a oceľ	O	0,50
170506	Výkopová zemina iná ako uvedená v 170505	O	12,0

Kategória: O-ostatný, N-nebezpečný

Spôsob nakladania s odpadmi:
Odpady:

- výkopová zemina (170506) bude využitá v obci Dlhá nad Kysucou v mieste stavby na terénne úpravy,
- odvoz na skládku resp. na zhodnotenie (150102, 170107, 170203).
- odovzdané oprávnenej osobe na materiálové zhodnotenie (170201, 150104, 170405).
- odovzdané oprávnenej osobe na nakladanie s nebezpečným odpadmi (150110).

Nakladanie s odpadmi počas prevádzky cintorína
Samotná prevádzka cintorína bude produkovať odpady.

Tab. č.33 Prehľad produkovaných odpadov počas prevádzky

Kód	Názov odpadov	Kategória
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O
170203	iné biologicky nerozložiteľné odpady	O

Kategória: O-ostatný

Vyprodukované odpady budú uložené v kontajneroch na to určených a bude zabezpečené ich zhodnotenie alebo zneškodnenie vo vhodných zariadeniach v pravidelných intervaloch v spolupráci so zmluvným partnerom, ktorý bude držiteľom potrebných oprávnení.

Hluk
Krátkodobé pôsobenie: etapa výstavby
K ovplyvňovaniu dotknutého územia zvýšenou hladinou hluku počas výstavby bude dochádzať predovšetkým pri zemných prácach, stavebných prácach, doprave materiálov a konštrukcií. Z hľadiska pôsobenia sa jedná sa o hluk krátkodobý, neperiodický.
Vzhľadom na umiestnenie jednotlivých stavenísk predstavujú stavebné práce zvýšenie úrovne hladiny hluku a je predpoklad, že ich pôsobenie zasiahne najbližšie rodinné domy.

Dlhodobé pôsobenie: etapa prevádzkovania
Prevádzkovanie cintorína nie je spojená s produkciou hluku. Zvýšená úroveň hluku v okolí cintorína sa bude vyskytovať len v čase údržby cintorína, kde zdrojom hluku budú dopravné mechanizmy (odvoz odpadov a pod.) .
Zdroje hluku:
- automobilová doprava (príjazdová komunikácia),
- mechanizácia vykonávajúca údržbu cintorína.

Navrhovaná činnosť neprispieva k trvalému zvýšeniu úrovne hluku v dotknutom území.

Žiarenia a iné fyzikálne polia
Výstavba a prevádzka cintorína nebude zdrojom rádioaktívneho alebo elektromagnetického žiarenia.

Vibrácie
Výstavba a prevádzka cintorína nebude zdrojom vibrácií.

3.Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na kvalitu životného prostredia v záujmovom území s dosahom na blízke okolie je potrebné posúdiť pre etapu výstavby zariadenia na zhodnocovanie odpadov a etapu jeho prevádzky. V jednotlivých etapách realizácie investičného zámeru predstavujú faktory ovplyvňujúce životné prostredie pozitívne aj negatívne dopady na kvalitu životného prostredia. Z hľadiska kvantifikácie a intenzity pôsobenia vplyvov možno predikciu negatívneho ovplyvnenia zložiek životného prostredia orientovať do obdobia výstavby navrhovanej činnosti. Menšia intenzita pôsobenia negatívnych vplyvov sa predpokladá v etape prevádzky cintorína. Významné pozitívne vplyvy možno očakávať v oblasti zabezpečenia služieb obyvateľstvu. Časovo a priestorovo obmedzené negatívne vplyvy (predovšetkým obdobie výstavby) je možné minimalizovať vhodnými technickými a organizačnými opatreniami.

Priame vplyvy
Abiotický komplex krajiny
Ovplyvnenie kvality ovzdušia (etapa výstavby), dlhodobo (etapa prevádzkovania).
Ovplyvnenie horninového prostredia (zakladanie objektov).
Biotický komplex krajiny

Ovplyvnenie pôdneho edafónu v rozsahu záberu poľnohospodárskej pôdy.
Socioekonomický komplex krajiny
Ovplyvnenie dopravy (etapa výstavby, etapa prevádzkovania) .
Ovplyvnenie služieb (etapa výstavby, etapa prevádzkovania).

Nepriame vplyvy
Navrhovaná činnosť vzhľadom na svoju povahu (poskytovanie služieb obyvateľstvu) a existujúcu infraštruktúru v území nevyvolá nepriame vplyvy na životné prostredie.

4.Hodnotenie zdravotných rizík

Znečisťujúce látky pochádzajúce z priemyslu, poľnohospodárstva a ďalších zdrojov sú pre ľudský organizmus cudzorodé a v závislosti od ich charakteru a kvantity ohrozujú resp. narušujú zdravie človeka. Na zhoršené zdravie obyvateľov a ich zvýšenú úmrtnosť v niektorých regiónoch jednoznačne vplýva znečistené alebo poškodené životné prostredie, kombinované so životným štýlom, úrovňou zdravotníckej starostlivosti i fyzickou (genetickou) dispozíciou. Environmentálny aspekt však na viacerých lokalitách výrazne dominuje a prostredníctvom škodlivých látok má karcinogénne, teratogénne a ďalšie nepriaznivé účinky na ľudské zdravie a vek. Exaktné výskumy napríklad štatisticky preukázali, že 60-90% rakovinových ochorení je spôsobených stavom životného prostredia.
Podľa environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky (SAŽP 2010) je širšie záujmové územie zaradené do Bielokarpatského regiónu 1. environmentálnej kvality (prostredia vysokej kvality). Regióny 1. environmentálnej kvality pokrývajú predovšetkým prostredie vysokej kvality (1. stupeň), pričom najmä v ich okrajových, niekedy aj centrálnych častiach sa môže vyskytnúť prostredie vyhovujúce (2. stupeň).
Analýzou stavu zaťaženia zložiek životného prostredia a pôsobenia jednotlivých rizikových faktorov v záujmovej lokalite bola environmentálna kvalita vyhodnotená ako vyhovujúca, ktorá zodpovedá regiónu 2. environmentálnej kvality, územia prechodného typu.
Rozšírenie cintorína je navrhované na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov. Etapa stavebných prác nemá charakter činností s produkciou významného množstva látok alebo faktorov, ktoré by mohli mať negatívny dopad na zdravotný stav obyvateľstva a významný vplyv na zložky životného prostredia dotknutého územia. Prevádzkovanie cintorína U Valčuhov vzhľadom na charakter, rozsah činnosti, únosné zaťaženie a význam očakávaných vplyvov nepredstavuje produkciu emisií, ktoré by viedli k prekročeniu noriem kvality životného prostredia a zaťažili obyvateľov obce.

5.Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení sa na území navrhovanom na rozšírenie cintorína uplatňuje prvý stupeň ochrany. V jeho blízkom okolí sa nenachádzajú územia s vyšším stupňom ochrany.
Vtáčie územia sa na záujmovej lokalite alebo v jej blízkom okolí nevyskytujú (ŠOP SR B. Bystrica, 2017).
Vtáčie územia sa v záujmovom území nevyskytujú (ŠOP SR B. Bystrica, 2012).

Navrhované rozšírenie cintorína nezasahuje do území, ktoré sú zahrnuté do národného zoznamu území európskeho významu NATURA 2000 (vrátane navrhovaného doplnenia tohto zoznamu 08.2011), schváleného vládou SR uznesením č. 239 zo dňa 17. marca 2004.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Etapa výstavby

Realizácia investičného zámeru v záujmovom území si vyžaduje zriadenie staveniska a vykonávanie činností, ktoré do územia prinášajú viac rušivých faktorov. Obdobie pôsobenia nepriaznivých faktorov sa viaže na predpokladaný čas výstavby rozšírenia cintorína cca 7 mesiacov, pričom z hľadiska intenzity pôsobenia rušivých faktorov je významný prvá etapa stavebných prác spojených s odstránením humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy, zakladaním stavebných objektov, realizáciou výkopov stavebných jám a dovozom stavebného materiálu. Činnosti súvisiace so stavebnými prácami budú produkovať predovšetkým hluk, sekundárnu prašnosť a emisie z dopravy a strojných zariadení.

Negatívne vplyvy počas stavebných prác budú krátkodobé a možno ich minimalizovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov, čo bude zohľadnené v rámci prípravy vlastného projektu organizácie výstavby. Počas výkopových a betonárskych prác bude stavenisko obsluhované z prístupovej účelovej komunikácie. Stavebný dvor bude umiestnený na pozemkoch investora v areáli cintorína. Vzhľadom na umiestnenie v susedstve existujúceho cintorína negatívne vplyvy počas výstavby sa dotknú len okrajovo malej časti obyvateľov žijúcich v najbližších rodinných domoch 70 – 100 m). Tieto nepriaznivé faktory možno zmierniť vhodnými organizačnými opatreniami s využitím danosti lokality a širšieho okolia. Priaznivým sociálno-ekonomickým faktorom etapy výstavby je vytvorenie dočasných pracovných príležitostí na obdobie 7 mesiacov.

Etapa prevádzky

Rozšírenie cintorína U Valčuhov zabezpečí potrebu hrobových miest pre obec Dlhá nad Kysucou. V socioekonomickej oblasti bude prínosom zabezpečenie služieb obyvateľstvu miestnou samosprávou a zachovanie kontinuity pohrebných služieb v obci. Navrhované rozšírenie cintorína U Valčuhov svojím určením a polohou i funkčnou náplňou spĺňa požiadavky samosprávy s funkčným využitím: cintorín. Priľahlé priestory, na ktorých je uvažovaná výstavba, poskytujú primerané priestorové podmienky pre rozšírenie existujúceho cintorína. Územie je dopravne dobre dosiahnuteľné z komunikácie cesty III. triedy č. 2031 a miestnej komunikácie.

Nepriaznivými faktormi, ktoré prevádzkovanie cintorína do územia prináša je čiastočný záber extenzívne využívanej poľnohospodárskej pôdy. Nárast intenzity dopravy viazanej na areál cintorína je minimálny a vzhľadom na navrhované dopravné riešenie a charakter blízkeho okolia nebude významne negatívne ovplyvňovať životné prostredie a obyvateľov obce.

Vplyvy na abiotický komplex krajiny

6.1.Horninové prostredie, pôda a geomorfologické pomery

Etapa výstavby
Pri výstavbe rozšírenia cintorína sa nepredpokladá negatívne ovplyvnenie geomorfologických pomerov. Vlastná príprava územia začne skrývkou humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy určenej na trvalé odňatie z PPF a zabezpečením prístupových komunikácií k plochám rezervovaným pre zariadenie staveniska. V rámci realizácie výkopových prác dôjde k presunu určitej časti hmôt. Narušenie horninového prostredia bude zodpovedať hĺbke zakladania jednotlivých stavebných objektov. Výkopová zemina, vznikajúca pri realizácii stavby a základov bude priebežne odvážaná zo staveniska na zemník, ktorého miesto určí dodávateľ prác a bude využitá podľa rozhodnutia pozemkového úradu. So zeminou bude nakladané i pri pokládkach inžinierskych sietí. Zemina z výkopov pre položenie jednotlivých zariadení bude použitá na spätný zásyp. Znečistenie pôdy v priebehu stavebných prác môže byť spôsobené predovšetkým havarijným únikom ropných látok z dopravných a stavebných mechanizmov. V pláne akcie musí byť stanovený spôsob riešenia týchto situácií tak, aby nedošlo k znečisteniu pôdy ani horninového prostredia.

Etapa užívania a prevádzky
Po ukončení stavebnej činnosti nebude dochádzať k žiadnym vplyvom na horninové prostredie a pôdu. Odvedenie vôd z povrchového odtoku okolitých priestorov je riešený technicky tak, že nedôjde ku kontaminácii pôdy cudzorodými látkami ani k ich prieniku do povrchových a podzemných vôd.

6.2.Ovzdušie

Etapa výstavby
Etapa výstavby
V etape výstavby sa očakáva zhoršenie kvality ovzdušia v dotknutom území a jeho blízkom okolí. Zvýšená intenzita dopravy a stavebná činnosť zapríčinia zvýšenie sekundárnej prašnosti s následkom zvýšenie znečistenia ovzdušia tuhými znečisťujúcimi látkami. K eliminácii týchto nepriaznivých javov sú v kapitole Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti navrhnuté opatrenia.

Etapa užívania a prevádzky
Navrhovaná činnosť vzhľadom na svoj účel neprináša do územia obce nové stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia.
Prevádzka cintorína zvýši znečistenie ovzdušia v území obce nevýznamnou mierou emisiami z obslužnej dopravy.
Vzhľadom na predpokladanú intenzitu dopravy súvisiacu s dopravnou obsluhou územia, ale najmä vzhľadom na trasovanie komunikácie III. triedy č. 2031 v porovnaní so súčasnosťou, prírastok produkcie emisií z automobilovej dopravy v dotknutom území bude minimálny.

6.3.Podzemná a povrchová voda

Etapa výstavby
Podľa vykonaného hydrogeologického posudku PROGEO 06/2017/HG prvý horizont podzemnej vody v hodnotenom území sa nachádza na rozhraní predkvartérneho paleogénneho flyšového podložia a kvartérnych sedimentov a prúdi konformne s povrchom terénu. Dotácia podzemných vôd závislá od ročného obdobia a miestnej zrážkovej činnosti.
Hlbšie horizonty sú podzemnej vody sú viazané na pieskovcové polohy nachádzajúce sa vo flyšovom paleogénnom komplexe. Hlbšie horizonty podzemnej vody sa vyznačujú relatívne hlbším obehom podzemných vôd ako aj stabilnejšou výdatnosťou prameňov ako aj teplotných pomerov podzemnej vody.
Pri bežnom režime vykonávania stavebných prác nie je predpoklad nepriaznivého vplyvu na kvalitu podzemných vôd.
Z hľadiska ohrozenia kvality podzemných a povrchových vôd v období stavebných prác pripadajú do úvahy nasledovné zdroje kontaminácie:
- úniky látok zo skladov a techniky počas výstavby,
- havarijné úniky nebezpečných látok zo stavebných mechanizmov pri výstavbe.

Etapa prevádzky
Prevádzka cintorína nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd vzhľadom na horninové prostredie v mieste lokality určenej na rozšírenie cintorína, ktoré je tvorené svahovými hlinito-kamenitými sedimentmi charakteru ílu štrkovitého, ktorému možno priradiť koeficient filtrácie v ráde n x 10^{-7} $m.s^{-1}$ (archívne údaje), čo radí toto prostredie medzi prostredia slabo priepustné - VI. trieda v zmysle Krásneho, J., (1970).
Na základe požiadaviek zákona č. 131/2010 Z. z., § 19 o pohrebníctve je z hydrogeologického hľadiska posudzované územie vhodné pre rozšírenie existujúceho cintorína, a to vzhľadom na hydrogeologické vlastnosti prítomných zemín, neprítomnosť súvislej hladiny podzemnej vody v profile pochovávania ako aj pod ním.

Vplyvy na biotický komplex krajiny

6.4.Vplyv na genofond a biodiverzitu

Záujmové územie sa nachádza na severozápadnom okraji obce Dlhá nad Kysucou (k. ú. Turkov, miestna časť Turzovka) a tvorí prechod medzi poľnohospodársky využívanou krajinou a zastavanou časťou obce Dlhá nad Kyucou a mestskou časťou Turzovka, Turkov. Územie pre navrhované rozšírenie cintorína pozostáva z poľnohospodársky extenzívne obhospodarovanej pôdy (TTP). V území dominujú agroekosystémy a v malej miere urbánne geoekosystémy. Prirodzené spoločenstvá majú väčšie zastúpenie len v okolí vodného toku Dlžianský potok vo vzdialenosti cca 330 m severne od záujmového územia.
Krajinný priestor je funkčne využívaný pre účely poľnohospodárskej výroby.
Na záujmovom území sa vyskytujú biotopy:
- pasienky,
- kriačiny a skupiny stromov mimo lesa,
- antropogénny biotop (cintorín, prístupová cesta).

Z ekologického hľadiska na podstatnej časti záujmového územia a jeho blízkom okolí prevládajú indikačné taxóny polo prírodného biotopu pasienky, druhy synantropné, prípadne druhy rozptýlenej krovitej a stromovej vegetácie so širokou ekologickou valenciou. Historický vznik polo prírodného biotopu trvalých trávnych porastov je výsledkom dlhodobého pasenia a sekundárnej sukcesie po jeho ukončení.
Výsledkom dlhotrvajúcej antropickej deteriorizácie sú tiež chudobné živočíšne spoločenstvá so zastúpením druhov bez významnejšieho sosiekologického statusu. Hodnotnou časťou prírodného prostredia v okolí záujmového územia je neregulovaný vodný tok Dlžianský potok so zachovanými brehovými porastmi, ktorý je vzdialený cca 330 m severne od areálu cintorína.
V období výstavby, predovšetkým počas realizácie terénnych úprav v záujmovom území sa predpokladá najväčší rozsah priamych zásahov do biotického komplexu krajiny. Zásadný dopad na biotopy predstavujú činnosti:

- odstránenie vegetačného krytu,
- odstránenie humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy,
- zemné práce.

Na plochách, ktoré budú zastavané (základové konštrukcie, prístupové komunikácie, spevnené plochy) bude likvidácia rastlinstva trvalá. O tieto zábery sa zmenší plocha súčasných biotopov (nové biotopy vzniknú po realizácii sadových úprav).
Na plochách dočasného záberu bude vegetačný kryt obnovený.

Ťažisko vplyvov na živočíchy sa prejaví počas výstavby. Priamy dopad budú mať zemné práce pri terénnych úpravách. V čase výstavby rozšírenia cintorína budú rušené jedince niektorých druhov, najmä bezstavovcov prípadne drobné zemné cicavce viazané na plošne najviac zastúpený biotop pasienku.
Celkovo možno vplyv hodnotiť ako dočasný, pokiaľ bude realizovaný vo vhodnom období nepredpokladá sa, že sa trvalo zníži biodiverzita v území alebo početnosť a vývoj populácií.
Vplyvy na zoocenózu možno definovať predovšetkým ako rušenie hlukom, ktorý sa bude prejavovať v čase výstavby a menej počas prevádzkovania cintorína. Vzhľadom k tomu, že v priestore dotknutom rušivými vplyvmi sa vyskytujú druhy synantropné viazané na urbanizované prostredie sídiel, dočasné pôsobenie rušivých vplyvov nebude mať za následok trvalý ústup vyskytujúcich sa druhov. Prevádzku cintorína možno považovať vo vzťahu k potenciálnemu ovplyvneniu populácií živočíchov na širšie územie za málo významné.

Vplyvy na socioekonomický komplex krajiny

6.5.Krajinná štruktúra a vzhľad krajiny

V sekundárnej krajinnej štruktúre dotknutého územia dôjde rozšírením cintorína k zvýšeniu podielu zastavaných plôch v extraviláne sídelného útvaru, záberu extenzívne využívanej poľnohospodárskej pôdy a čiastočne k záberu biotopu pasienka. Nová zástavba hmotovo dopĺňa krajinný priestor a dotvára urbanistickú štruktúru, ktorá zohľadňuje limity, ako aj funkčnú náplň a zároveň sa snaží organizovať územie tak, aby bola v riešení zabezpečená jasná hierarchia komunikácií a priestorov, ako aj dobrá a čitateľná orientácia v území.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k doplneniu funkčného využitia územia pre obec Dlhá nad Kysucou, pričom sa rozšíri kapacita priestorov cintorína s využitím funkčného potenciálu dotknutého krajinného priestoru.
Z hľadiska lokálnych aspektov scenérie krajiny je možné očakávať zmenu oproti súčasnému stavu, keď dôjde k priestorovo väčšiemu záberu krajinného priestoru pre areál cintorína. Priestorové limity objektov v záujmovom území stanovuje povoľujúci orgán a pri ich dodržaní nie je predpoklad vzniku negatívnych vplyvov na vzhľad krajiny.

6.6.Funkčné využitie územia

Záujmové územie pre výstavbu – rozšírenie cintorína je v súčasnosti funkčne využívané pre poľnohospodársku prvovýrobu. Z hľadiska priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v širšom krajinnom priestore záujmové územie vytvára predpoklady pre novú rozšírenie existujúceho cintorína, bez významného negatívneho dopadu na funkčné využívanie poľnohospodárskej krajiny s dodržaním väzieb na jestvujúcu urbanistickú a architektonickú štruktúru.
Navrhovaný rozsah zástavby – rozšírenia cintorína významne negatívne nezasiahne do priestorového členenia krajiny vidieckeho typu.

6.7.Obyvateľstvo

Etapa výstavby
Rozšírenie cintorína U Valčuhov, ktorý je dlhodobo využívaný pre pochovávanie ľudských pozostatkov prinesie pre túto časť územia len okrajovo krátkodobé nepriaznivé faktory (etapa výstavby) v oblastiach:
- kvalita životného prostredia (prašnosť, hlučnosť, exhaláty zo stavebných mechanizmov),
- doprava (zvýšenie intenzity dopravy).

Pôsobenie krátkodobých priaznivých faktory v oblastiach:
- sociálno-ekonomická (dočasné pracovné príležitosti).

Nepriaznivé faktory sa v okrajovo prejavia na ovplyvňovaní pohody obyvateľov žijúcich v dvoch rodinných domoch vzdialených cca 70 až 100 m od cintorína. Počet obyvateľov ovplyvnených účinkami navrhovanej činnosti je určený situovaním rodinných domov v kontakte s rozšírením areálu cintorína. Vplyv výstavby bude krátkodobý a možno ho minimalizovať použitím vhodnej technológie a stavebných postupov, čo bude zohľadnené v rámci prípravy vlastného projektu stavby a jej organizácie. Počas výkopových a betonárskych prác bude stavba obsluhovaná z prístupovej obslužnej miestnej komunikácie. Stavebný dvor bude umiestnený na pozemku investora v areáli cintorína.

Etapa užívania a prevádzkovania
V čase prevádzkovania cintorína budú v dotknutom území prevládať priaznivé faktory pre obyvateľov v oblasti služieb obyvateľstvu.
Zdravotné riziká počas výstavby alebo bežnej prevádzky cintorína neboli identifikované. Narušenie pohody a kvality života v hodnotenom území sa nepredpokladá i vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a vzdialenosť najbližších obytných domov a existujúci charakter využívania územia.

6.8.Sociálna infraštruktúra a služby

Výstavba a prevádzka cintorína ovplyvňuje sociálnu infraštruktúru vo význame ponuky služieb obyvateľstvu.

6.9.Infraštruktúra

Záujmové územie navrhované na rozšírenie cintorína U Valčuhov je vybavené potrebnou technickou infraštruktúrou a v časti rozšírenia hrobových miest bude doplnené príslušnou technickou vybavenosťou, miestnymi komunikáciami a rozvodmi inžinierskych sietí.

6.10.Doprava

Zvýšená intenzita dopravy v čase výstavby – rozšírenia cintorína U Valčuhov bude mať za následok priťaženie miestnej komunikácie k stavenisku. Prejazdnosť verejných komunikácií a súvisiacich chodníkov v kontakte so záujmovým územím bude v plnej miere zabezpečené (napr. dopravným značením, položením premosťujúcich konštrukcií a lávok, navrhovanou etapizáciou prác, odklonom peších chodcov a pod.). Samotné výkopy budú označené v zmysle STN a Projektu organizácie dopravy (tzv. Projekt dočasného dopravného značenia počas výstavby).
Systém dopravy k cintorínu vychádza z požiadavky na zabezpečenie prístupu k samotnému areálu s 15 parkovacími miestami a prístupu pre odvoz komunálneho odpadu, vjazd a výjazd zdravotnej a požiarnej techniky.
Vjazd a výjazd z areálu cintorína je napojený na jestvujúcu komunikáciu č. III/2031.
Projekt organizácie dopravy bude vypracovaný ako súčasť ďalšieho stupňa projektovej prípravy, odborne spôsobilým projektantom a bude odsúhlasený zainteresovanými orgánmi a organizáciami.

6.11.Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny

V záujmovom území sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení uplatňuje prvý stupeň ochrany. Na ploche určenej k realizácii stavby sa nenachádzajú ekologicky významné biotopy, resp. významné segmenty krajiny z hľadiska ochrany prírody. Navrhovaná výstavba nezasahuje do žiadnych maloplošných chránených území. V území sa nenachádza chránený strom podľa § 49 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.
Rozšírenie areálu cintorína nezasahuje do území, ktoré sú zahrnuté do národného zoznamu chránených vtáčích území, schváleného vládou SR uznesením č. 636 zo dňa 9. júla 2003.
Rozšírenie areálu cintorína nezasahuje do území, ktoré sú zahrnuté do národného zoznamu území európskeho významu (vrátane navrhovaného doplnenia tohto zoznamu 08.2011), schváleného vládou SR uznesením č. 239 zo dňa 17. marca 2004.

Územný systém ekologickej stability
Regionálny biokoridor IV.R terestrický biokoridor okrajovo zasahuje do záujmového územia.
Funkčnosť okrajovej časti tohto biokoridoru, ktorý je graficky zaznamenaný v dokumentácii ochrany prírody RÚSES okresu Čadca z roku 1995 obmedzuje niekoľko

stresových faktorov, ako je premávka cesta III. triedy č.2031, pôvodný areál cintorína, pričom nie je predpoklad, že plní plnohodnotne funkcie terestrického biokoridoru. Jadrová časť biokoridoru IV.R vedená medzi sídelnými útvarmi a okrajovou časťou hrebeňa Javorníkov nie je navrhovanou činnosťou dotknutá.

6.12.Rekreácia a turizmus

Realizácia navrhovanej činnosti neovplyvní rekreačný potenciál dotknutého územia.

6.13.Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

V oblasti poľnohospodárstva predstavuje navrhované rozšírenie cintorína negatívny vplyv v podobe úbytku poľnohospodárskej pôdy.
Vplyvy v oblasti lesného hospodárstva sa nepredpokladajú.

6.14.Priemysel

Vplyvy na priemyselnú výrobu sa nepredpokladajú.

6.15 Sumarizácia vplyvov

Na základe identifikovaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé komplexy krajiny a ich vlastností bola vypracovaná hodnotiaca schéma.

Tab. č. 29 Schéma hodnotenia

Vplyvy na životné prostredie	**Významnosť vplyvov**									
	Nulový variant					Realizačný variant				
	N	S	V	K	D	N	S	V	K	D
Abiotický komplex krajiny										
Horninové prostredie, pôda a geomorfologické pomery	X				X	X				X
Podzemná a povrchová voda	X				X		X			X
Ovzdušie		X+		X			X-		X	
Havarijná ohrozenosť (vôd)		X+			X		X-		X	
Biotický komplex krajiny										
Rastlinstvo	X				X		X-		X	
Živočíšstvo	X				X		X-		X	
Socioekonomický komplex krajiny										
Krajinná štruktúra a vzhľad krajiny	X				X	X				X
Funkčné využitie územia	X				X	X				X
Obyvateľstvo			X-		X-		X-	X+	X	X
Sociálna infraštruktúra a služby	X		X-		X	X		X+		X

Infraštruktúra					X					X
Doprava	X			X		X-	X		X	X
Hluk	X			X		X-	X		X	X
Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny	X				X	X-	X		X	X
Rekreácia a turizmus	X				X	X				X
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	X				X	X	X-			X
Priemysel	X				X	X				X

Vysvetlivky: N – nevýznamný, S – málo významný až stredne významný, V – významný, K – krátkodobý, D - dlhodobý X neutrálny X- negatívny X+ pozitívny

Interpretácia hodnotenia

Na základe celkového hodnotenia vplyvov realizácie navrhovanej činnosti na abiotický, biotický a socioekonomický komplex krajiny s porovnaním nulového variantu a variantu realizačného, berúc do úvahy súčasný stav kvality životného prostredia v navrhovanom území možno konštatovať, že realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k vplyvom na:

Abiotický komplex krajiny

- Ovplyvnenie horninového prostredia na úrovni nevýznamnej.
- Ovplyvnenie geomorfologických pomerov na úrovni nevýznamnej.
- Ovplyvnenie pôdy na úrovni nevýznamnej.
- Ovplyvnenie povrchových a podzemných vôd na úrovni málo významnej, krátkodobo negatívnej (etapa stavebných prác), dlhodobo nevýznamnej (etapa prevádzkovania).
- Ovplyvnenie kvality ovzdušia na úrovni málo významnej, krátkodobo negatívnej (etapa stavebných prác), nevýznamnej dlhodobo (etapa prevádzkovania).
- Havarijná ohrozenosť vôd na úrovni málo až stredne významnej, krátkodobo negatívnej (etapa stavebných prác), dlhodobo nevýznamnej (etapa prevádzkovania).

Biotický komplex krajiny

- Ovplyvnenie rastlinstva na úrovni málo významnej, krátkodobo negatívnej (etapa výstavby odňatie PPF), málo významnej dlhodobo (etapa prevádzkovania).
- Ovplyvnenie živočíšstva na úrovni stredne významnej, krátkodobo negatívnej (etapa výstavby), málo významnej dlhodobo (etapa prevádzkovania).

Socioekonomický komplex krajiny

- Ovplyvnenie krajinnej štruktúry a vzhľadu krajiny na úrovni nevýznamnej v dlhodobom pôsobení v realizačnom variante aj v nulovom variante.
- Ovplyvnenie funkčného využitia krajiny na úrovni nevýznamnej v dlhodobom pôsobení v realizačnom variante aj v nulovom variante.
- Ovplyvnenie obyvateľstva v prípade nulového variantu na úrovni významnej dlhodobo negatívnej (ohrozenie obývaného územia povodňami).
- Ovplyvnenie obyvateľstva v prípade realizačného variantu na úrovni málo významnej negatívnej krátkodobo (etapa stavebných prác), dlhodobo na úrovni významnej pozitívnej (služby obyvateľstvu).
- Ovplyvnenie sociálnej infraštruktúry a služieb na úrovni nevýznamnej dlhodobo.

- Ovplyvnenie infraštruktúry v prípade nulového variantu na úrovni významnej dlhodobo negatívnej (sociálna a občianská infraštruktúra).
- Ovplyvnenie infraštruktúry v prípade realizačného variantu na úrovni významnej pozitívnej dlhodobo (doplnenie infraštruktúry v areáli cintorína).
- Ovplyvnenie dopravy na úrovni málo významnej krátkodobo negatívnej (etapa stavebných prác), dlhodobo na úrovni nevýznamnej (etapa prevádzkovania).
- Ovplyvnenie hluku na úrovni málo až stredne významnej, krátkodobo negatívnej (etapa stavebných prác), dlhodobo nevýznamnej (etapa prevádzkovania).
- Ovplyvnenie ekologicky významných segmentov krajiny (biokoridor) na úrovni stredne významnej negatívnej krátkodobo (etapa stavebných prác), dlhodobo na úrovni málo významnej negatívnej (etapa prevádzkovania).
- Ovplyvnenie rekreácie a turizmu na úrovni nevýznamnej.
- Ovplyvnenie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na úrovni nevýznamnej.
- Ovplyvnenie priemyslu na úrovni nevýznamnej.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Realizácia navrhovanej činnosti nebude vzhľadom na svoje umiestnenie a charakter produkovať emisie alebo iné vplyvy, ktoré by prispievali k diaľkovému znečisteniu alebo cezhraničnému negatívnemu vplyvu na zložky životného prostredia susedných štátov.

8.Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Navrhovaná činnosť „Rozšírenie cintorína Dlhá nad Kysucou“ je situovaná v kontakte s existujúcim prevádzkovaným cintorínom U Valčuhov. Dostupnosť záujmového územia a existujúca infraštruktúra nevyvoláva žiadne ďalšie investičné akcie, ktoré by ovplyvňovali súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

9.Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti

Metódou analýzy, syntézy a následnej evalvácie krajinnoekologických podkladov o dotknutom území sme dospeli k záveru, že v priebehu výstavby a bežnej prevádzky cintorína nie je predpoklad vzniku rizík, ktoré by mali významný vplyv na kvalitu životného prostredia v navrhovanom území v nadväznosti na širšie okolie.

Potencionálne ohrozenie zložiek životného prostredia v dotknutom území:
- únik škodlivých látok z dopravných mechanizmov,
- vznik požiaru,
- mimoriadne situácie pri živelných pohromách (veterná smršť, povodeň, zemetrasenie),
- mimoriadne situácie ohrozenia zdravia, bezpečnosti a majetku.

Jedná sa predovšetkým o nepredvídateľné mimoriadne situácie, ktoré sú zohľadnené v technickom riešení rozšírenia cintorína U Valčuhov a možno ich minimalizovať ďalšími preventívnymi opatreniami. Opatrenia navrhujeme v časti zámeru Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov.

10.Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti

Etapa projektovej prípravy

– Návrhy nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy odsúhlasiť s orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Etapa výstavby

Ochrana prírody

– Výsadbu drevín navrhnúť z miestnych vhodných druhov.
– Osevnú zmes pre zatrávnenie plôch zostaviť tak, aby obsahovala semená základných miestnych druhov prirodzených trávnych porastov.

Ochrana pôdy

– Výkopovú zeminu použiť na spätný zásyp výkopov a terénne úpravy.
– Po ukončení stavebných prác dočasne zabrané plochy rekultivovať.

Ochrana pamiatok

– V prípade zistenia archeologických nálezov počas stavby zodpovedná osoba za vykonávanie prác ohlási nález KPÚ Žilina. Nález musí byť ponechaný bez zmeny až do obhliadky KPÚ Žilina alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou.

Obmedzenie sekundárnej prašnosti

– Pri stavebných prácach vhodnými technickými a organizačnými opatreniami minimalizovať prašnosť a sekundárnu prašnosť z dopravy (vlhčenie prístupových komunikácií v letných mesiacoch).
– Pri manipulácii so sypkými materiálmi treba vhodnými technickými a organizačnými prostriedkami minimalizovať sekundárnu prašnosť (prekrytie prepravovaných sypkých materiálov).
– Z hľadiska dopravy zabezpečiť účinnú techniku pre čistenie komunikácií predovšetkým pri zemných prácach a ďalšej výstavbe vrátane zberu tuhých nečistôt.
– Všetky opatrenia realizované k obmedzeniu prašnosti zaradiť do prevádzkových predpisov a oboznámiť pracovníkov s týmito opatreniami.

Ochrana podzemných a povrchových vôd

– Zabezpečiť dobrý technický stav dopravných a stavebných strojov z hľadiska možnosti úniku ropných produktov a vykonávať preventívne kontroly.
– Neskladovať pohonné hmoty a mazivá na stavenisku, manipuláciu so škodlivými látkami obmedziť na minimum.
– V prípade úniku škodlivých látok postupovať podľa havarijného plánu a s kontaminovanou zeminou prípadne i vodou zachádzať v súlade so zákonom o odpadoch a súvisiacimi predpismi.
– Stavebnú techniku a mechanizáciu odstavovať na zabezpečenej ploche.
– Zabezpečiť, aby splaškové odpadové vody z dočasných sociálnych zariadení zo staveniska boli pravidelne odvážané na čistiareň odpadových vôd.

Obmedzenie hluku a vibrácií

– Používať iba zariadenia a motorové vozidlá v riadnom technickom stave.

– Vylúčiť stavebné práce v čase nočného kľudu.

Ochrana technickej infraštruktúry
– Požiadať správcov podzemných vedení o vytýčenie sietí priamo v teréne a rešpektovať ich stanoviská.

Bezpečnosť a plynulosť dopravy
– Zabezpečiť čistenie všetkých mechanizmov pri opúšťaní areálu staveniska.

Nakladanie s odpadmi
– Zabezpečiť triedenie stavebných odpadov, nakladanie s odpadmi vykonávať v súlade s platnou legislatívou odpadového hospodárstva.
– Vyprodukované odpady neskladovať na stavenisku.
– Odpady odovzdávať na zhodnotenie alebo zneškodnenie oprávneným osobám.

Protihavarijné opatrenia
– Zabezpečiť vypracovanie plánu preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku nebezpečných látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku pre etapu stavebných prác.

Etapa prevádzkovania
Obmedzenie emisií do ovzdušia
– K obmedzovaniu emisií tuhých znečisťujúcich látok (PM_{10}) v rámci povrchovej prašnosti, vykonávať pravidelné čistenie areálových komunikácií a manipulačných plôch.
– Intervaly zvozu odpadu prispôsobiť tak, aby biologicky rozložiteľný odpad nebol u pôvodcov zdrojom pachových látok.
– Zabezpečiť dodržiavanie prevádzkového poriadku cintorína a minimalizovať neštandardné prevádzkové stavy.

Ochrana podzemných a povrchových vôd
– Pravidelne vykonávať poučenie pracovníkov o postupe pri úniku škodlivých látok do životného prostredia.

Obmedzenie hluku a vibrácií
– Používať iba zariadenia a motorové vozidlá v riadnom technickom stave.

Nakladanie s odpadmi
– Vyprodukované odpady odovzdávať na zhodnotenie alebo zneškodnenie oprávneným osobám.

Kompenzačné opatrenia
– Náhrada za trvalý záber poľnohospodárskej pôdy podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Návrh monitoringu

- Pravidelne sledovať výskyt inváznych druhov rastlín.
- Vykonávať školenia pracovníkov so zameraním na riešenie havarijných situácií a mimoriadnych situácií a na bezpečnosť pri práci.

11.Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala

Pod nultým variantom sa v danom prípade rozumie stav a vývoj územia bez výstavby – rozšírenia cintorína U Valčuhov. Aktuálny stav záujmového územia (nultý variant) predstavuje z väčšej časti využívanú poľnohospodársku pôdu pre rastlinnú prvovýrobu. Z hľadiska obhospodarovania tejto enklávy poľnohospodárskej pôdy vo vidieckom sídelnom útvare dochádza sezónne k javom, ktoré lokálne zhoršujú kvalitu bývania pre blízke rodinné domy (prašnosť, hluk, zápach).
Z hľadiska priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v širšom krajinnom priestore záujmové územie vytvára predpoklady pre rozšírenie existujúceho cintorína s dodržaním väzieb na jestvujúcu technickú infraštruktúru. Územie navrhované k rozšíreniu cintorína hraničí z JV strany s existujúcim cintorínom, zo severnej strany s jestvujúcou miestnou komunikáciou, odkiaľ je areál cintorína dopravne napojený. Zo západnej a východnej strany záujmové územie susedí s poľnohospodárskou pôdou.
Nultý variant neprináša do takto definovaného územia rozšírenie cintorína a zabezpečenie dostatočnej kapacity hrobových miest pre obyvateľstvo.
Pre dotknuté územie a obec by nultý variant znamenal ukončenie pochovávania ľudských pozostatkov na cintoríne U Valčuhov a potrebu zabezpečiť výstavbu nového cintorína na inej lokalite v obci. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k doplneniu funkčného využitia krajinného priestoru, pričom sa zvýši kapacita hrobových miest na cintoríne U Valčuhov s vhodným využitím funkčného potencionálu krajiny.
Z hľadiska predikcie kvality životného prostredia v prípade nultého variantu v záujmovom území možno na základe vyhodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia konštatovať, že nedôjde k významným zmenám.

12.Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Z hľadiska funkčného využitia tohto typu krajinného priestoru je určujúcim regulatívom územný plán. Územný plán mesta Turzovka v znení zmien a doplnkov nerieši funkčné usporiadanie a využitie záujmového územia. Z hľadiska existujúceho využívania územia je určujúci súčasný spôsob využívania, ktorým je poochovávanie – ukladanie ľudských pozostatkov.
Zmena a doplnok č.2 územného plánu mesta Turzovka navrhuje rozšírenie zastavaného územia vymedzeného v schválenom územnom pláne o navrhované plochy IBV a občianskej vybavenosti v nadväznosti na súčasný intravilán. Ide o lokality 7. IBV Bukovina a 8. IBV Do Valčuhov. Lokalita Do Valčuhov sa nachádza pri ceste do osady U Valčuhov. V schválenom územnom pláne mesta Turzovka sa v tejto lokalite neuvažovalo o výstavbe. V lokalite možno postaviť asi 10 individuálnych rodinných domov. Rozšírenie existiújúceho cintorína U Valčuhov sa navrhuje na JV okraji existujúceho areálu cintorína, teda v opačnom smere ako je situovaná IBV Do Valčuhov.

13.Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Predkladaný zámer komplexne hodnotí vplyvy navrhovanej činnosti „Rozšírenie cintorína Dlhá nad Kysucou“ na životné prostredie v navrhovanom území situovanej v blízkosti areálu cintorína U Valčuhov.
Navrhované umiestnenie a technické riešenie v podstatnej miere vychádza z daných priestorových podmienok záujmového územia a možnosti realizácie výstavby zariadenia pre nakladanie s odpadmi.
Metodický postup hodnotenia navrhovanej činnosti bol vykonaný v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Význam očakávaných vplyvov bol vyhodnotený vo vzťahu k povahe a rozsahu navrhovanej činnosti, miestu vykonávania navrhovanej činnosti s prihliadnutím najmä na pravdepodobnosť vplyvu, rozsah vplyvu, pravdepodobnosť vplyvu presahujúceho štátne hranice, veľkosť a komplexnosť vplyvu, trvanie, frekvenciu a vratnosť vplyvu.
Na základe získaných výsledkov možno konštatovať, že navrhovaná činnosť v posudzovanom území neprináša závažné problémy, pre ktoré by bolo potrebné stanoviť ďalší postup hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

Zámer je vypracovaný v jednom variante navrhovanej činnosti, nakoľko príslušný orgán Okresný úrad Liptovský Mikuláš, odbor starostlivosti o životné prostredie na základe odôvodnenej žiadosti navrhovateľa podľa ustanovenia § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov upustil listom č. OU-CA-OSZP-2017/003868.2 zo dňa 13.3.2017 od požiadavky variantného riešenia zámeru.

1.Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Súbor kritérií a určenia ich dôležitosti na výber optimálneho variantu vzhľadom na upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti nebol realizovaný.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Vzhľadom na upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti nebolo potrebné výber realizovať.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu.

Na základe komplexného posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a obyvateľstvo dotknutého územia možno konštatovať, že navrhované využitie krajinného priestoru pre rozšírenie cintorína U Valčuhov je v súlade s krajinnoekologickými limitmi a podmienkami legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.
Rozšírenie cintorína U Valčuhov zabezpečí potrebu hrobových miest pre obec Dlhá nad Kysucou. V socioekonomickej oblasti bude prínosom zabezpečenie služieb obyvateľstvu

miestnou samosprávou a zachovanie kontinuity pohrebných služieb v obci. Navrhované rozšírenie cintorína U Valčuhov svojím určením a polohou i funkčnou náplňou spĺňa požiadavky samosprávy s funkčným využitím: cintorín. Priľahlé priestory, na ktorých je uvažovaná výstavba, poskytujú primerané priestorové podmienky pre rozšírenie existujúceho cintorína.
Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti pre realizáciu odporúčame variant navrhovanej činnosti uvedený ako realizačný variant, ktorý bude situovaný na pozemkoch p.č.: KN (register C): 2375/2, 2374.

Katastrálne územie: Turkov

Odporúčanie realizácie navrhovanej činnosti možno odôvodniť aj nasledovnými skutočnosťami:

- Vyhovujúca technická infraštruktúra existujúceho cintorína.
- Optimálne situovanie navrhovanej prevádzky z hľadiska priestorovo-dopravných požiadaviek.
- Vtáčie územia sa na lokalite alebo blízkom okolí nevyskytujú (ŠOP SR B. Bystrica, 2012).
- Navrhovaná činnosť nezasahuje do území, ktoré sú zahrnuté do národného zoznamu území európskeho významu NATURA 2000 (vrátane navrhovaného doplnenia tohto zoznamu 08.2011), schváleného vládou SR uznesením č. 239 zo dňa 17. marca 2004.
- Technické riešenie prevádzky a jej umiestnenie v území nevytvára predpoklad pre vznik významných negatívnych vplyvov na životné prostredie.
- Realizáciou činnosti nedôjde k prekročeniu environmentálnych noriem kvality životného prostredia.

Pri plnení podmienok a navrhnutých opatrení nie sú reálne riziká významných negatívnych dopadov na obyvateľstvo a prírodné prostredie.

VI.Mapová a iná obrazová dokumentácia

1.Zoznam obrázkov

1. Situácia umiestnenia navrhovanej činnosti
2. Situovanie navrhovanej činnosti vo vzťahu k chráneným územiam
3. Záujmové územie na podklade ortofotosnímky

VII. Doplňujúce informácie k zámeru

1.Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

Predkladaný zámer bol vypracovaný na základe mapových, evidenčných, textových a grafických podkladov poskytnutých od navrhovateľa Obce Dlhá nad Kysucou. Časť zámeru popisujúca technické riešenie stavby bola prevzatá z projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie vypracovanej Ing. Marián Jurga.

Textové prílohy:
1. Hydrogeologický posudok PROGEO, 06/2017/HG

Použitá literatúra

BEDRNA, Z. et al. 1992. *Analýza a čiastkové syntézy zložiek krajinnej štruktúry.* Bratislava: Slovenská technická knižnica

DRDOŠ, J.1999 : *Geoekológia a environmentalistika, Prešovská Univerzita*, Prešov,1999

FUTÁK, J. 1980. *Fytogeografické členenie Slovenska 1:1 000 000*. In: Mazúr, E. et al., 1980: *Atlas SSR*, Slovenský ústav geografie a kartografie SAV, Bratislava, 1980.

Kolektív, 1984 :*Hydrogeologická rajonizácia Slovenska, 2. vydanie*, SHMÚ Bratislava

Kolektív, 1999 : *Kvalita povrchových vôd na Slovensku* 1997 –1998, SHMÚ Bratislava

Kolektív, 1994 : *Všeobecná príručka k zákonu NR SR č.127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie*, MŽP SR Bratislava, 1994

Kolektív, 1998 : *ÚPN VÚC Žilinského kraja,* Žilina, 1998

Kolektív, 2003: Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, MŽP SR Bratislava, 2003

KORŇAN, J., DERKA, T., 1996. *Hodnotenie biotických zložiek územia EFJ – živočíšstvo, In: Ochrana prírody Kysuckého regiónu a spolupráca na jeho trvalo udržateľnom rozvoji,* Vyd. Nadácia IUCN, Svetová únia ochrany prírody, Slovensko, Bratislava,

KRIŠTÍN, A., KOCIAN, Ľ., RÁC, P., 1995. *Červený (ekosozologický) zoznam vtákov (Aves) Slovenska* – In: Baláž, D., Marhold, K. & Urban, P. eds., *Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska,* Ochrana prírody 20 (Suppl.): 150-153

MAZÚR, E. et al., 1980: *Atlas SSR*, Slovenský ústav geografie a kartografie SAV, Bratislava, 1980.

MARHOLD et al. 1998. *Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska*, Bratislava: Veda, 1998,

MICHALKO, J. et al. 1986. *Geobotanická mapa ČSSR, SSR*. Bratislava: Veda, 1986, s.7–147.

MIKLÓS, L. – RUŽIČKA, M.1979. *Základy ekologického hodnotenia územia*. Bratislava: SAV, 1982, s. 15-50.

MIKLÓS, L. 1989. *Teoretické a metodologické základy ekologizácie hospodárenia v krajine* SVŠT. Banská Štiavnica: CBEV-SAV, 1989

MIKLÓS, L.1992. *Ekologizácia priestorovej organizácie, využitia a ochrany krajiny*. Bratislava: Slovenská technická knižnica, 1992

MIKLÓS, L. et al., 2002 :*ATLAS KRAJINY SR*, MŽP SR, 2002

RÚSES okresu Čadca, SAŽP,1995 Žilina,

RUŽIČKA, M. 1996. *Biotopy Slovenska*. Bratislava: Ústav krajinne ekológie SAV, 1996

SABO, P. et al. 1996. *Aspekty implementácie národnej ekologickej siete Slovenska*. Bratislava: Nadácia IUCN, Svetová únia ochrany prírody, 1996

Stav a pohyb obyvateľstva Slovenskej republiky, Štatistický úrad SR, 2002

STREDŇANSKÝ, J. – ŠIMONIDES, I. 1995. *Tvorba krajiny.* Nitra :VŠP v Nitre, 1995

ZACHAR, M. 2003. *Historická geológia a regionálna geológia Západných Karpát.* Košice, Edičné stredisko/AMS, 2003
Životné prostredie v Slovenskej republike (vybrané ukazovatele v rokoch 1997 – 2001) ŠÚSR, 2002
Ďalšie zdroje použitých informácií
http://www.shmu.sk
http://www.enviroportal.sk
http://www.sazp.sk
http://www.enviro.gov.sk/minis
http://www.sopsr.sk
http://www.environet.sk

2.Zoznam vyžiadaných vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

1. Stanovisko OUŽP č. OU-CA-OSZP-2017/003868.2 zo dňa 13.3.2017

3.Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy zámeru a posudzovaní jeho predpokladaných vplyvov

Zámer navrhovanej činnosti „Rozšírenie cintorína Dlhá nad Kysucou“ bol vypracovaný v rozsahu stanovenom zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Environmentálnu dokumentácia vypracovaná spoločnosť ENGOM, s r.o. pod vedením RNDr. Mariána Gocála (zapísaný do zoznamu odborne spôsobilých osôb pod č. 65/2013PO- OEP) komplexne hodnotí vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie so záverom, že v navrhovanom území realizáciou činnosti v nadväznosti na okolie nedôjde k prekročeniu environmentálnych noriem kvality životného prostredia.

Ďalšie spracované podklady
1. PD stavby pre územné rozhodnutie
2. Hydrologický posudok, PROGEO s. r.o.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Žilina, 03.2017

IX. Potvrdenie správnosti údajov

1.Spracovatelia zámeru

ENGOM, s.r.o.
RNDr. Marian Gocál
RNDr. Kamil Kandera
Ing. Zuzana Kubelová
Ing. Marián Jurga

2.Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu

Navrhovateľ
Obec Dlhá nad Kysucou

Oprávnený zástupca navrhovateľa
Helena Dzurinová

Spracovateľ
ENGOM, s.r.o.

Oprávnený zástupca
RNDr. Marian Gocál

PRÍLOHY